

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Mariale eximii viri Ber||nardini de busti ordinis se||raphici
Francisci de singulis festiuitati[us] beate [vir]ginis [per]
mo||dum sermonum tracta[n]s: om[n]i theologia
copiosum. deniq[ue] ...**

Bernhardin

Argentine, Millesimoquingentesimosecundo

VD16 VD16 B 1911

Pars .X. De co[m]passione Marie

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98851](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98851)

valuerunt ut in castello huius mundi irra-
ret pro salute humana. Sed humilis virgo
eum provocavit et induxit. Et ideo angelus ei
dixit. Invenisti gratiam apud deum. Luce. j.
Unde ipsa recte dicere potest illud quod scri-
ptum est. j. Regū. j. Ego sum illa mulier q̄
steri corā te orans dominū p̄ puero isto. Ora-
ui et dedit mihi dominus petitionē meā quā
postulavi. Ipsa quoque benedicta virgo con-
tinue prouocat deū ad misericordiā super pec-
catores. Unde de sermone eius cum filio suo
potest dici illud Iudith. viij. Iste est sermo
qui misericordiā prouocat. Prouocat et pec-
catores ad penitentiā. Iuxta illud Trenoꝝ
q̄. ut te ad penitentiā prouocaret. Item bo-
nos prouocat ad bene operandū. Unde de
ipsa potest dici illud Deutero. xxxij. Sicut
aquila prouocans ad volandū pullos suos
¶ Secundo figurat per Martham. Quia
Martha syriace interpretat dominā. Ipsa
vero benedicta virgo facta est domina vni-
uersi. Et maledictioem mulierū in benedi-
ctionem conuertit. Unde dixit ei angelus Lu-
ce pmo. Benedicta tu in mulieribus. Item
earū subiectionē in dominū cōmutauit. qz
ipsa facta est regina angelorū et hominum.
Unde in ea verificatū est illud scđi Eldre.
iij. Oporteret nos scire quia mulieres viri do-
minantur. Tercio figurat per Martham.
que latine interpretat marce tenens. qui vi-
cebatur reus belli. Ipsa enim gloriosa virgo
tenuit. ligauit et cōnclauit marce. i. diabolu
inimicu humani generis. sicut p̄dictum fue-
rat Gen. iij. Item Iudicū. iij. vbi dicitur.
In manu mulieris tradetur Syzara. Ipsa
igitur benedicta virgo sola meruit recipere dei fi-
liū in vtero suo. Quia de ipsa dicit p̄ illud Ju-
dith. xj. Nō est inuenta talis mulier sup̄ ter-
ram i aspectu i pulcritudine et i sensu s̄borū.
Per ipsam igitur saluator noster venit i castel-
lam mūdi ut supbia rebellatū humiliaret. et
duriciē obstinatorū mollificaret. et imūdi-
ciā ad mūdiā reduceret. et isti portas miscōie
aperiret ac vicijs abstinere doceret et ad pri-
mi dilectōis iduceret. et ad diuinū timorem et
amorem hōies prouocaret. Qui benedictio saluato-
ri nro sicut p̄ssima mīre sua sit infinita gl̄ia
per eterna secula seculorū Amē.

¶ Incipit decima ps huius sermonarij qd
Mariale appellat. in q tractat de passioe be-
ate s̄ginis. i. gaudij et meritis. Et p̄culari
ac p̄prio noie a digniori p̄te epulatio maris
dei nuncupatur.

De passioe p̄ssime s̄ginis ac de placitu ei
Sermo p̄mus

Jesus tribula-

tionis et angustie dies hec.
Jsa. xxxvij. Om̄s dies heb-
domade sancta mater ecclesia
sic dispelat. q̄ dñicu die san-

ctissime trinitati. diem lune defunctis. diem
martis martyribus et sanctis om̄ibus. dies aliq̄ die
cā q̄ p̄ctoribus. die s̄o mercurij angelis. die
ionis spūs sc̄o. die veneris passiois ip̄i. die autē
sabbati beate s̄ginis Marię dēdicant. Istū
autē diē ip̄i b̄ndicere matri dei m̄ltis ex causis
appropianit. Primo rōne requiētōis. Sic
em̄ in die sabbati deus requirit ab om̄i opere
quod patrarat. Gen. ij. Ita xps intrans bea-
tissime s̄ginis vterē requirit i ea. Nā spūs sc̄o
creus in nullo sanctorū inuenit plenā requiē
nisi in xpo et beā s̄gine. qz in om̄ibus alijs san-
ctis saltē habuit repugantiā peccati origina-
lis vel venialis. sed in xpo et matre eius nul-
lam repugantiā inuenit. et iō in eis perfecte
quieuit. Et hoc figuratū fuit Gen. viij. vbi
dicit. q̄ colūba de archa emissā nō inuenit vbi re-
quiesceret pes ei. sed reuerla est in archam.
Et sicut spūs sanctus nō inuenit in diluuiō pec-
catorū requiē nisi in Maria. Si ergo dies
quo deus cessauit a creatioe rerū temporalū
um sanctificat. est. qz summus op̄ifer et inam-
opariōem cōpleuit i eo. Lū op̄ recreatiōis
sit maius ope creatōis. qz recreatiōe deo hō
facit. est. iuxta illud Job. j. Verbi caro fa-
ctum est. p̄fecto etiā et m̄lto magis debuit vn-
dies hebdomade deputari ad recolendū h̄
mysteriū requiētōis xpi in vtero s̄ginali ad
honorē ip̄i s̄ginis. Et qz sabbato iste b̄ndicitur
Jesus quasi ab om̄ibus opibz vacās cōpleta
humana redemptōe et recreatiōe in sepulcro
ut infra dicitur requiēt. Ipsa (qz sabbatū iter-
pratur requies) p̄ueniēter talis dies deputa-
tus ē ad honorē ip̄i m̄ris dei. de qua ip̄e inq̄
ps. cxxxj. Decretes mea in seculū seculi. hic
habitato qm̄ elegi eā. Scđo hoc factū est ra-
tione b̄ndictiōis. qz sic ipsa dies sabbati fuit
a deo b̄ndicta Gen. ij. ita et beatissima s̄go fuit
a deo p̄ om̄ibus b̄ndicta. Un̄ illi dicit angelus
ex parte dei Lu. j. B̄ndicta tu in mulieribus.
Pater em̄ eternus b̄ndixit eā accipiendo i spon-
sam. fili⁹ in m̄rem. et spūs sc̄us in suū sacrari-
um. Angel⁹ quoque nō solū in p̄sona dei s̄z et
am ex parte om̄is angloꝝ et ciuitatū creaturaz
eā b̄ndixit. Et iō sup̄ illa s̄ba Lu. j. Beati

Bermo. I. De cōpassione Marie

medicet omēs generatōes. dīc glo. Nō solūz
creatēz etiā increate. Tercio h factū est qz si
cur sabbatū est mediū inter dīc gaudiosum.
scz dīcū dīc. z dīc dolorosum. scz sabbatū
ita ipa sgo est mediatrix inter dēū z hoīem.
Quarto rōne sepelītōis: qz p totā dīc sabbā
ri corp⁹ dñi i sepulcro sepultū iacuit. Dīc ei
veneris in sero brissima sgo sgo hō bñdicto fīz
līo (vt infra videbīs) cū mēso dolore z lacri
mis sepultura impedit. z qñ illud sacratissi
mū corp⁹ pferet i sepulcro recōditū fuit: tam
inepar nox sabbatū. licet initū sepulture in
cepisset i fine ipi⁹ dīc sabbatū. Et sic ad memo
riam istaz exequiaz ad ei⁹ honorē sabbatūz
fuit dedicatū. qz sic corp⁹ filij sui illa dīc fuit i
mūlo clausum. tra cor sgo fuit dolore con
dūm. Quinto h fuit institutū rōne dēre
lectionis. Nā fides xpi ab oībz discipulis de
relecta ē. z h dīc i ipa sola sgo pfectū qz co
mū remāsit expectatōis resurrectōis filij. Sed q
dam argunt qz etiā alij habuerūt fidē tali
dīc. Nā Jōhes etiā ipē secut⁹ est xpm ad cru
cem. z ibi manebat cū ipa sgo. Jōh. xix. Jē
redit inter fuisse sepelītōi xpi cū ipa sgo.
Lucrit etiā cū Petro ad monumētū dñi.
vbi Jōh. xx. Jē (vt dicit Aug⁹. sup Jōh.)
Petrus q negado xpm fuit mortu⁹. ploran
do resurrecte z reuicē. Prefea Maria ma
gdalena secuta ē dñm cū alijs mulieribz vsqz
ad crucē. qz sancte mulieres sue sepelītōi in
terfuerūt atqz postea vnguēta parauerūt vt
vngeret corp⁹ Jhu. z cū ipis vnguēt⁹ prece
runt ad monumētū. vt hī Mathei. xxvii.
Mar. vi. Lxxviii. z Jōh. xi. z psequēter
videt habuisse fidē. Quibz mēdet qz in sola sgo
gūneremāsit pfecta fides i passione xpi. Un
sup illa sgo Jōh. xxi. Ut cū factū fuerit cre
datis. ait glo. In aplis nulla fides remāsit i
passione dñi. Et Aug⁹. sup Jōh. dīc qz apli
nō solū carne xpi reliquerūt sctz etiā mēis fidē
Et Nīco. de lyra sup. ag. sen. inq. qz sabbato
scd tota fides i pectore sgo remāsit. z ideo
illi sabbatū dedicatū fuit. Et hōndit ecclīa
in illis tribz diebz ppe pasca i martino i. xv.
candel accēsis. qz oēs extinguunt ppter vnam
alijs altiorē. qz vsqz ad finē remanet accēsa.
Ite em cādele significāt. xj. aplos. z qz ruz
maria. maria magdalene. saleme. alpheī.
z mrem dñi. Dēs em hī erant tāqz cādele ac
centēp fidē. Judas em aū passionem xpi ob
surat⁹ z extingit⁹ iuerat a xpi fide et amore.
Omēs autē iste cādele extingit⁹ fuerūt i passi
one xpi per ipsam virgīnē. in qua remā
sit lūmē fidei occulit⁹. qd postea patefaciū est

ad omēs suo exemplo illuminandū. Prope
hoc etiā in missa sabbatū pmutet tract⁹ cū
alleluia. i. dolor est de apostolorz incredulitate
z nīplōmīn⁹ gaudiū de Marie fide et xpi
resurrectiōe. ppter hoc etiā in ead. m. missa
omittit offerēda. qz apli nō erāt quēsi vt p
verā fidem dñō possent offerri. Ad auctes
autē parias mēdet. qz triplex fuit grad⁹ in
gatione siue incredulitate aplōz. Prim⁹ qz
omēs fugierūt. Mar. xvi. Scd qz vigore
assumpto quidā eoz secuti sunt cū sic petr⁹ z
Jōhes. sicut de Petro habet Mat. xvi. et
Mar. xvi. z Lxxviii. z de eodē simul cū Jo
hāne. Jōh. xvii. Tercio grad⁹ est qz mortuo
xpo omēs increduli effecti sunt: sola brā sgo
imobili remanēte z pstatissima i fide. In me
dio aut gradu fuerūt Petr⁹ z Jōhes z mu
lieres p dīcēte Vel dicendū qz secuti sunt eum
p dīcēti apli z etiā mulieres. nō qz haberēt ve
rā fidē de ei⁹ diuitatē sctz ex qdā amorē z dile
ctiōis cordialis attractōe z ppassiōis affecti
one. Nīgīf magnū feminaz pconū vt i so
lo pectore femineo tota fides recōdita fuerit
Nā naturaliter natura feminea ē fragil⁹ ad
resistēdū mobili ad pferuādū. z parū i
dīcī ad pūlendū. De pmo. s. de eaz fragili
tate habet insi. qz alie. li. vel nō. s. j. De in
stabilitate z incōstātia hī. xxv. q. vii. c. qz ppo
sūisti. z in. l. filia. C. de ioffi. testa. z i. c. for. s.
j. de pto. s. i. nō. i. c. de clā. dēpō. z. c. vlt. d. pac.
li. vj. z. xxv. q. ij. c. mulier. z de frigi. z ma. c.
vi. De pfilio aut z iudicio eaz inuili vlt
cūo habet in. l. iij. C. de pto. z i. l. filia. C. d. iof.
tes Dūc aut triplicē defectū brā sgo abstu
lit a natura feminea. que i tolerātia passiōis
z incōstātia fidei z dilectionis. z i pspicacia
iudicij z actōis quoscūqz viros incōparabil
liter excessit. qd patz ex eo qz discipulis pze tē
more mort⁹ fugierūt z i fide vacillātibz ipa
incōcussa stetit. z pstatissima pferuauit. z in
omni casu semp melius egit. qd patet ex eo:
qz salutē humani gener⁹ mag⁹ p m rōnem vo
luit qz filij sui ab acerbissima pena liberatōis
Porusqz voluit eū pati asperriam passiōēz
qz humanū gen⁹ eternā dānatōis. vt in pnt
fimeone videbīs. Un Anselm⁹ in quodā pmo
ne ait. Debet h maria merito laudari. qz ipa
est dom⁹ firma. quā nec sumia nec venti nec
imbres. i. varia genera passionū xpi que irru
erunt i eā subuētere potuerūt a fide sber
sis omibz alijs qz ipm puz hoīem crediderūt
cū tot z tāta tam alacriter pateret. Et Aug⁹.
inq. O beata Maria quis tibi valeat iure
gratiarū z laudum pconia impedere que

Triplex
qd iore
dulcitate
aploz.

Sermo. I. De cōpassione Marię

Quare
Maria
n̄ morie/
bati tāz
dolozibz

Inuebie
20da.

gere temerarie ausus fuerit: qz pietate miris
dei pdicem. spero verificabit. visio illi? reno-
ti verficatois qz merico smoe vulgari ait
Jo vidi vn coruo vlato a lo macello molto
terribil. Il becho ilanguinato longo e acuto
a modo de coltello. Corrail columbo lenar i
furiato. Da di che molto fui mara veliato
Da poi vidi el masuero vello. Da capo a pe-
di molto ben armato. Quello animale bru-
to nigro e fello. Soro li soi pedi bauer gitato
Unde il precone de le mal nouelle Da lui el
sento tuto spilzato. Debe di gratia d saluar
la pelle. E le parite tuto vergognato. ¶ Sz
reueredo ad ppositu noster die Damalcen?
sup Luca. Dolores quos xgo effugit paries
hos in passione xpi sustinuit. Et Bern. in qd
fugientibz apostolis in facie filij se opposue-
rat mater. ac gladio doloris eius anie infixo
vulnerabat spm z cruciabat affectu. Et qd in
carne xpi agebat clauis z lancea: hoc in ei? me-
re faciebat copassio naturalis z affectionis
materne angustia. ¶ De la chrymis etia ipsi?
xginis loques Anselmus in quoda simone
ait. Q dñi quos fontes lachrymaru dicam
erupisse de pudicissimis oculis tuis cum at-
tenderes vnicu tuu filiu innocentem coram te
flagellari. ligari. mactari z carne de carne tua
ab impijs crudelis dissecari. ¶ Magister q
qz Jacobo de voragine ordinis pdicatoru in
simone de placu beate virginis ait. Maria
stabat iuxta crucelachrymis plena z dolori-
bus immersa. Et in eodẽ simone allegat pdi-
ctam autoritate bti Anselmi. Idẽ quoqz do-
ctor in ope suo de bti xgine qd incipit. Logi-
tanti dies antiquos. i xbo mare dicit. qz mar-
dei appellat Maria a mari. qst amara mare.
qz sic in mari e amaritudo aqruz. ita in ipsa
fuit amaritudo dolori passione filij. Et ibi-
dem etia dicit qz dolor ipsi? xgis causatus ex
filij sui passione fuit magn? triplr. s. intesue
qz vsqz ad anima penetravit. Luce. ij. Tuã
ipsum anima zc. fuit magn? exesue. qz per
dies qrtuor continuos se exedit. Na incepit
eius dolor feria quarta. qz tuc mors xpi fuit
tracata z firmata: z trinuatus fuit in qnta
feria. qz tuc in sero fuit caprus: collaphizae?
z illusus. Continuat? etia fuit vsqz in feria z
ferta. qz tunc filius eius fuit crucifix? Jtem
vsqz ad die sabbati. qz tuc i sepulcro fuit clau-
sus. fuit quoqz magn? onisue. qz dolore sui
ostendebat z manifestabat singulu cordis.
abundantia lachrymar. voc? clamorose z que-
stione. pector? tustione. z manuum allusione.
Decille. Que ego fidelit extraxi ad littera i

libro antiquo z mebrania scpto. Etio nos s
beata xgine lachrymate amarissime nocte
passiois filij sui bndicti dicere possum? illd
Tren. j. Facta e qst vidua dña gentiu. Plo-
ras plozauit i nocte z lachryme ei? i marillis
eius. No est qz solet ea ex oibo charis eius.
Itẽ ipsi pssime xgini dicere possum? illud
Tren. ij. Lul copabo te. vel cui assilabo te fi-
lia hierlm. cui adeqto te. z plolabo te virgo
filia syon? Magna e velut mare pñit tua
Quis medebit tui? Deduc qst rorentem la-
chrymas. z p die ac nocte no des reqm tibi.
neqz taceat pupilla oculi tui. Jpa xgo rñde-
re pot illud Tren. ij. Submersum e cor meũ
in memetipa: qm amaritudine plena sum.
¶ Predic? etia mgt Jacobo de voragine i pdi-
cto simone de placu xgis i exordio mgt. Ta-
ta est pietas hui? xgis miris no solu erga fi-
liu naturale. iue cu? cruce stabat. Luc. xij. sz
z erga filios suos adoptivos rata facultas i
petradi qz velut apud deũ prem vt fmo cñd-
tes qzqz nutrices populoz no aliunde cõsudar
lac doctine p eos ppinandũ nisi meritis ei? z
pctbz pcurati. Ad quod efficiendũ cybara
dulcissime salutatis ad ea vñunt. Sz con-
suetudo ecclie cu? passione filij eius Jhu e
fmo: pdicanti dicere videt illud quod Delv
seus ppha ait. Syezi discipulo suo de lunami
te morte ymgeniti sui deploati. iij. Re. iij.
sz Dimitte ea: aia em eius in amaritudine
est. qst diceret. No salutes ea. na cybara i
la angelice salutarionis in lucu versa appa-
rer. Na quomodo Auei dices. ab a quod e
sine. z ve deriuati. que doloribz plena est. vt
dicere valeat illud Michae. Ne aime mee.
qz defecit timoraz? a terra filit? meus que im-
pleuit spūs timoris dñi Maria apre nũcu
pare n possum? put dña vel illuminatit in
terpratur: cu satis obscura quasi luna eclip-
sata inueniatur. Nolite qz vocare me Noe-
mi. i. pulcra. sz vocate me Mara. i. amara.
qz amaritudine repleuit me dñs. dicere pot
cu illa Noemi q de felicitate ad infortuniu
deuenerat. Ruth. j. Na no gra plena sed va-
cua indicor hodie. flecto em genua mea ad
prem dñi mei Jesu vt misereat fñi comũs
z non me audiat. Deprecor ipm filiu: vt suis
verbis mellisus me consolet. z mihi no loq-
tur nisi illud. Ecce filius tuus. Quod xbum
vt gladius pertransiit anima mea: cu p mar-
gistro z filio mihi datur discipulus. Judel
supplico vt ammōdo copariatur filio meo.
z ipi stñelias z sbannatores adiugur. Mor-
tem inoco vt post filiu superstes non rema-

Dolor x-
ginis fu-
it magn?
triplicis.

Circũspe-
cie loqr

Bermo.I. De cōpassione Marie

neā: fugite a me. Juxta crucē sita ad ipsam
dano flecte ramos arbor alta: tenia lara vi
scera vt deosculer filiū meū: et rigida ac imo/
bil plenierat. Dñs tecū. vñs i me vñs nunc
dñs filius fuit meū: me pfortans me refici/
ens: et ego secū ipm sequēs. verba ei? dulcio/
ra sup mel et fauū. audies: miracula eius vi/
dens: et gl'am dei ex ei? operibz magnificari
picipies. Nūc aut me reliquit anima a corpore
regrediente patri recomēdas. Bñdictaz
me in mulieribz angelus dicit. que nūc inso/
lido cūctis mulieribz inuenior. Nā q' mar/
itū fuit que in pñtia filij cōstituta angu/
stis et afflictionibz circūdari nō valuerunt.
vel in aliquo refrigeriū illipstare: Audio
ei ad morē vsq' sitientē ex maximis pñis.
et nec potū aque frigidē potrigere ei valeo: s;
video spongiā aceto plenā et felle ad os eius
apponi. Et si felix fuit et bñdicta in mulier/
bus: in partu eius nō sentiens dolorem: nūc
mibi video reseruatos et ad auctos cruciat?
qm nulla mater tantū dolorem vnq' sensit in
partu filij sicut nunc ego in passione christi.
S; nec martyr aliq's vel aliqua in suis va/
rijs cruciatibz vnq' tāta pñā prulit vt nūc
ego. Est ne bñdictus fructus ventris mei Je/
sus: cui omīs maledictiū uidetur gētilis? Un?
ei appellat malefactorē. alijs seditiosum. al/
ter blasphematorē. multi ambitiosum: et re/
gnū vltupare volentē. reliqui mendacem
aut seductoī: vt pñis et nō hō. opprobrium
hōim et abiectio plebis ē effect? qz et fm legē
maledice? oīs q' pender i ligno. i. infamis. Ex
q' ergo in luctu pñsa apparet cythara illa an/
gelice salutatiois: dimitte eā nec salutes: sed
nihilomin? cū ea iux crucē maneas: ipaz me
ditado: ipam adorado: ipam salutado. et eius/
auxiliū iplozando. Decingit Jacobz vbi sup.
¶ Quid? sba se sissima: et ego expētia teste p/
bau. Nā cū qdā die vener' scī hrem ppo p/
dicare de passione dñi nri Jhu xpi. vellēqz ex/
more bñc s; gis auxiliū iplozare: appuit mihi
nō visioe imagiaria: s; i forma visibili corpa/
libz ocul' qdā vestit? more pphetico: indutus
nigris vestibz: barbā hñs canā vsqz ad cin/
gulū q' videbat Hieremias ppha. et intelli/
gens desiderū meum interpellādi sacratissi/
mā s; gine: dixit mihi hec sba. O filioli mio/
re nō molestare la pīrosa vergene Maria:
a dimādar i adiuto nō audare p dcepīena d/
melāconia. Bagnata de lacrie tu la trouerai
De e spita la mia pphā. Qñ a li treni io
pñictat. che suidnata lei rimā eria D gī del
lūo siol sara puata. Da la maligna gente in

liqua eria. Pero essendo tāto triblata. Pm
affanaria crudelita seria Pur se tu voi cō lei
faulare. Io verro i tua ppagnia. Bēche me
dubito chel tuo dimā dare. Accrescāmēto de
dolor si sia. Quibz dicit vides q' ego volebā
adire ipaz brām s; gine: apphēdit me p ma/
nū et duxit corā imāgie ipi? s; gis q' erat vidu/
alibz vestimēt? induta ac mēsticia plenissima
doloribz qz deficere videbat. Ad aut? pe/
des ego prin? pstrat? dixi. Per che vi vedo
o s; gene Maria. Lura afflicta epica dī to/
lore. Sono venuto a farne ppagnia E esser
pripice del vostro grā merore. Lō voi in sino
al mōre caluatio. Apparegiato sono de veni/
re. E iut amaramēte lacrimare E parir sel bi
sogna el martirio. Ma pero che a qsto po/
pulo mio. Uozete fidelitēte recitare la passi/
on del vostro caro fio. E tute le force me lento
māchare Pero col cor ve pgo o mīe pia Che
vnocho me voliat adiutare. Che senza el
vostro adiuto nō poria. De si mirabil cosa p/
dicare. Tūc illa alta suspīria et genit? emi/
rens. Tādē vīsa ē mihi i hec sba rñdisse. Ex
q' nō possum hodie p liberatōe filij mei graz/
iuenire: quō possum tibi succurrere? Ubi ē
discretio tua? vbi ē prudētia? vbi ē sapia tua
q' deberis mihi ppari et odolere: p me vis grā
am iuenire? Noli noli i auribz hui? infelicit/
sime mris hodie salutatoz angelicā psonare
q' tali die mihi in amaritudine tota est quē/
sa. Nō igit mihi dicas auc. i. sine ve. Sum
em tota plena doloribz p ppassioz filij mei.
Un? vere dicere possum illud Tren. i. po/
sunt me. i. mors filij mei desolatā. tota die me
rore pfectā. Et illō Job. xij. Versa est in lu/
ctum cythara mea. et organū meū in vocē fle/
tium. Ne dicas mihi Maria id est illumina/
nata. quia hodie sum lumine priuata. ita vt
dicere possum illud Tren. v. Nēstū factus
est cor meū. ideo contenebrati sunt oculi mei
Nō dicas gratia plena. Mea em grā sum
mata fuit in duodecim stellis de qbz Apoē.
xij. dī. In capite ei? corona stellaz duodeciz.
Hodie pō possum dicere illud Trenorū. v.
Ecce dicit corona capitis mei. Nō etiā dicas:
dñs tecū. que rāgere non valeo. Propterea
dicere possum illud qd in eodē scriptū est.
scz Defecit gaudū cordis mei. Non dicas.
Benedicta tu in mulieribz. nā hodie p omni/
bus mulieribz maledicoz. Un? dicere valeo
illud Jsa. liij. Nōmē meū tota die blasphemāt
Ne dicas. bñdictus fruct? ventris tui. q' ab
omibz maledict. accusat. pspuit et flagellat.
Un? verificat in eo illud quod Jsa. i. scpprit

est. Blasphemauerunt sanctū Israel. Qua
propter dicere potest illud Tren. iij. Factus
sum in derisum omni populo. canticū corz tota
die. Nec illa. De doloribz etiā hōis loquēs
deuor? Ubertin? de casali. li. iij. c. xv. inquit.
Cogita q̄tum potes q̄tū fuerit in corde vir
gis: dolorz mēsurā. Nulla ei rō fuit i corde hō
ginis nō solū que minueret: sed non augmen
taret hui? doloris hūit. q̄ si mens tua semp
dei dūminuēs bona: dicat q̄ nō debuit tantum
dolere cū sciret christū ista pati voluntarie. et
seipsum si vellet de morte et de pena posse redi
mere. Sciret etiā q̄ omēs electos de inferna
li gehenna sua liberaret morte. et q̄ sicut dei fi
lius tertia die debebat resurgere et ex ista mor
te a deo patre debebat accipere nomē sup omne
nomē. quo in noie eius flecteret omne genu.
celestiū. i. terrestriū et infernoz. et nō solū ipsi
Jesu: sed etiā ppter ipm ipsimet virgini et
matri. Adueras carnalis aia q̄ hec omnia do
lorem p̄tatis marne multipl̄ augmenta
bant. Et istoz etiā respectu dolorz aculeis
amplius pungebatur. Ad quoz euidentiam
nota duplex fore genus dolorz. Quidaz ma
nantes ex impatieria et desperatōe mentis a
deo. et ex descendētia odij in primum. q̄bz
aia inabysat in angustia q̄ de deo vel de pri
mo se vindicare nō pōt. et q̄ velit nolit penā
oporteat sustinere ab eis dē. Isti sunt dolores
infernales et pphani. qui solū reprobis refer
untur. nec infligunt electis nisi inq̄ntuz ad
tempus p suis peccatis illi impie ciuitati iū
guntur. Absit autē talis dolor a xpo et a cor
de materno: et ab omni eius electo. nūq̄ em
de hoc dolore vel modicū degustauit. Est ali
ud genus dolorz qd ex cōplacētia volūtatis
assumit. et fm virtuales regulas ab eterna i
fluētia dei in electoz mentibz mensuratur.
Nec isti? doloris posset vnq̄ stillā habere cre
atura aliqua in seipsa. Est em ex spū sancti i
fluxu agitatīs mentē ad dolendū quātū do
lere debet. Et sicut iste dolor est semp virtuo
sus: ita est semp voluntarius. et quāto magis
est voluntarius: tanto magis est intensus. et
quāto magis est grā in anima: tāto ē magis
volūtaria ad augmentandū in se oēm p̄tua
lem dolorē. Un? et dolores ineffabiles corpis
Jesu a grā vnionis sumpserūt sue immensu
rabilitatis augmentū. Un? et ab aliquibz dē
q̄ illi dolores fuerūt in corde Jesu a diuina
sapia dispēlati. Quod sic ego intelligo. q̄ di
uina sapia videns infinitatē culpaz offen
sionis. vidit q̄tū dolorē regrebat plena et ab
undans satisfactio eorundē. Et q̄ nulla cre

atura tantā poterat in se dolorz mēsurā: ni
si p vnionē diuini suppositi dilatare i sum
mo. ideo statuit hōiem assumere in vnitate
psone. et ex tali vnione illā dilatare assump
tam naturā ad illū inextimabilis mēsuratio
nis receptādā capturā. vñ oia obiecta occurr
entia aspectui mētis xpi nō debuerunt eius
dūolūm dolorē dūminuere sed augmentare
Tantū em dolorē debuit xps assumere et tan
tum sibi debuit diuina sapiētia infundere q̄
tum sufficeret ad p̄dicā oia bona cōquēda
ex eius passione. Et iō si iste nō fuisset sub
secure grē de sua morte: nūq̄ voluisset nō so
lum tantū dolere: sed etiā nihil tolerabile al
sumpisset. Quāto autē ipse videbat vicinū
resurrectionē instare: tāto sciuit q̄ p̄passio
nis ampliorē oportebat angustia assumere.
vt posset illoz dolorz a diuina sapia dispositio
rum erigere iusticia immēsurabile mēsuram
adimplere. Et q̄bz aliquāter potest videri
quomodo dolores xpi inextimabiles fuerūt.
Un? rōnes p̄radicentū sanātinata sunt
errantiū: et ignorantū dolorz in Jesu radicē
et causam. Sicut ḡ fuit in xpo boie sic et in
ipsius reuerēdissima matre. q̄ ad illā immē
surabile mēsurā dolorz Jesu supra oēm cre
aturam spū sancto influente accessit q̄ntuz sta
tus materne puritatis. dignitas participij
Jesu. et nature colorū requerebat. Un? cum
isti dolores sint radicē oīm p̄tū reducere p
deriuatōne peccati. nulli dubiū est q̄ in mō
tes humanas infundit sola influētia spiritus
sancti. Et q̄ fundamentū et radicē oīm grē
et meriti est dolor cordis et corpis crucis chri
sti iesu. iō beatā hōinē tantū replent in sum
mo de xpi doloribz q̄ntū nō potest cape oīs
creatura materiali statu nō euecta. Modo
cogita et mēsurā mētē virgineā et aliq̄ntu
lum nauiga in latissimo mari oceano amar
itudinis dolorz viscerz materno. Et cū isti
dolores in amore fundent: omēs rōes inten
dentes amorē: intendēt nō dubiū pariter et
dolorē. Et sicut nō minus dilexit xpm. quā
sciuit cū esse filiū dei de se naturalit̄ genitum
ita nō minus imo inextimabiliter p̄tū voluit
q̄ vidit filiū dei sic horribiliter tractari. vili
ficari et occidi in assumpta et d suis visceribz
pcepta natura. Et sicut nō est min? diligen
dus dei filiū q̄ ista vidit: p nra redēptione
esse assumēda: ita sibi magis est dōlendum:
q̄ sic amorose tā immēcios p nobis sustinuit
dolores. Et sicut ipse maiores dolores assu
psit pro redēptione humani generis: q̄ si
nullum redēmisit electū: ita et beatā virgo

Duplex
gen? do
loris

Dolores
xpo fuerūt
a deo dis
pensati

Dolores
gis poli
xpi dolor
rem fuit
maxim?

Espe
no Rati

Bermo. I. De cōpassiōe Marie

Maria sibi magis dōluit: qz ipa videbat qd dolores oīm in se portabat. imo sicut ipse fuit oīm redemptor: ita ipa fuit oīm genitrix: mediatrix: reconciliatrix: excusatrix: et aduocata oīm peccatōz. Et ideo cū ipa esset ad nocera mūdi tantū dolorē spūstus suis in/ fudit vīsceribz: quātū sufficiebat oīm electo/ rum genitrici ad excusandā ingratitudinēz mūdi: qz sic dura morte de sui fabrica suū ex/ pellebat auroz: qui ad ipos erūdōs de fau/ cibz mortis de sinu patris aduenerat: sernilē assumēdo naturā. Cū ipa p se et p toto mū/ do dignū deo morienti et de se genito exhibe/ bar lamētū. Et quātō certius sciebat seipam per filij mortē redimē: tanto magis sibi gra/ tia suo iungēbat dolorē. Et qzro sciebat bre/ uis ēē tēpus quo mors ad solū tridū de/ bar in mēbris xpi includi: tāto magis satage/ bat sibi toto corde cōmori et cōsepeliri: et tāto magis vacabat dolori nullo mō volens a do/ lore mortis eius et picipiōe passiōis frau/ dari. Et sicut ipa sola p grām redēptoris ip/ sum redemptorē genuit: sic p eādē grām do/ lorē sue mētis plenissime sola picipauit. ele/ git em grā que ipsam ad dignitatē mater/ nam elegerat: totā ad cōpassiōē morientis: si/ liū impellebat. vñ tūc menti hūmāne nulla ra/ tio occurrebat de filio nisi in rōne amaritudi/ nis et trāstīgētis doloris. et si aliqua ratio mē/ ti carnali videat posse occurrisse marino aspe/ cti: sic absozbebat ab amaritudine materno rum vīscerū: sicut gutta aque dulcis ab ama/ rissimo mari. Et sicut in fluxu oīm flumīoz in mari in amaritudine cōuertunt: sic oīes cogitatōes mare cordis hūmāni in amara la/ mentū absozbebat. et ideo ipsa est speculuz et exemplū oīm lamentatū mortē xpi: et archa et armariū dolorum corporis boni iesu. Nec vbertim vbi. s. ¶ Qui etiā in caplo sequē/ ti probat dominū nostrū iesum xpm sepius fleuisse. Primo in natiuitate sua. vñ dicere potuit illud Sap. vii. Primā vocem simlē oībus emisi plorās. Item fleuit in resusci/ tatiōe Lazari Joh. xi. Fleuit quoqz sup ci/ uitate Hierusalē destruendā ppter peccata inhabitantū: Lu. xix. Dicit autē pdicē do/ ctōz ibidē de christo: qui dixit. Beati qui lu/ gent: et Math. v. nō seipz huius beatitudinis benedictiōe priuant: maxime cū in eius lu/ cū tanqz in radice meriti oīm electorū lu/ cū a diuina misericordia acceptē. Unde in paribulo crucis abunde fleuit. Quod rede/ rans apus ad Heb. v. dicit qd cum clamore valido et lachrymis seipm offerens exaudir?

est pro sua reuerētia. Qz si lachryme (sic cre/ dendū est) respondebat clamori vocis et affe/ ctibus mētis et statui sui corporis: nō solum fle/ uerunt illi p oculos: sed fontes fuerūt irrigui lachrymaz. Cū et oīs mēs deuota flere cu/ piens hauriat sibi aquas de fontibz saluato/ ris. Propter hec aut nō inmerito edocta per spm sctū sancta mater ecclesia tempore xpi mortis in eius persona deplorat. Languie/ runt oculi mei a fletu meo. Non est ergo ad mirandū si totū maternū cerebrū defluat in lachrymis: qn et corpus filij totū fluere san/ guine: et oculos ei i lachrymas quasi fontes effluere suo doloroso cōtuebat aspectu. hec il/ le. Erubescat ergo negātes in beata hūmāne su/ isse cōpassiōē de morte filij: cum pdicē do/ ctōz eiusdē libri ca. xiiij. dicat. Christus ma/ tri sue dedit pmatū cōpassiōis vt esset ma/ remagnū oīs deploratiōis et lamētatiōis mortis sue. Ludolfus quoqz carthusien. in meditatiōibus vite iesu xpi. c. lxiij. inquit. Qualiter tunc anima matris intimi dolo/ ris gladio penetrata erat: cū sic pene filiū su/ um deficere: languere: lachrymari: clamare et mori: et se in mūdo derelinq in tāto dolore et anxietate videbat. Et qualis clamauit (si tū loq poterat) et dixit. O fili mi dulcissime qd faciā ego mestissima: Lūi me miserā cōmen/ datā dimitteris: O pater omnipotēs in man/ tuas cōmēdo filiū meū: imo dominū meū et filiū tuum. Jam em deficio: et an filiū meū in eius aspectu mori desidero. Talia dices exti/ mo qd ppter angustiarū multitudinē vel ab/ sorpta erat et quasi insensibilis vel semimor/ tua facta: et qd sustinere nō valēs corruit in facie suā sup terrā. Nullus em cogitare aut dicere posset quāta mesticia patientē et mo/ riente filiū suspirauerit et doluerit. Cū ipsa sustinebat intus qd fili? tulit foris. Deuot? etiā sanctus Bern. in sermone de placu bea/ te hūmāne qd incipit. Quis dabit capiti meo aquas. sic ait de beata hūmāne. Credo similiter qd ipsa erat inter illas feminas que christum sequebant ministrātes ei. Null? autē debet mirari si sequebat illū: cū ipse esset tot? eius dulcor et desiderū. Hāc arbitror fuisse inter illas dolētes: inter illas genētes que lamēta/ bant fletēs dñm. Poterat hec etiā esse inter illas filias Hierusalē ad quas iesus nō cla/ rus impio: et plen? opprobrio: sputis illitus et flagris afflic? sibi qz in angariam mortis baiulās crucē cōuersus ait. Filie hierusalem nolite flere sup me: et sup vos flere. Vt inā o brā hūgo dolor ille sic quotidie inhereret vī

Planctus
Marie
ad filium
euntem ad
mortem
modum
dialogi

scerib⁹ meis ut tunc ipse tuis. Obsecro lacri-
mas illas mihi infunde quas habuisti in filij tui
passione. Dic mihi si eras in hierlm qñ fili⁹
tu⁹ cap⁹ fuit et vinc⁹ et duct⁹ ad anna. Et il-
la. In hierlm era qñ hec audiuit et gressu qñ
cunqz potui ad dñm meū flens pueni. Eū il-
lū fuissē in tuta pugnis pcuti: alapis cedi
spinis coronari: et opprobriū hoīz fieri: com-
mota sūt oīa viscera mea. et defecit in me spūs
me⁹. et nō erat mihi ferevor neqz sensus. erat
et meū mēlōzozes et alie semie plangētes eū
quasi vni gentiū. Inter quas erat maria ma-
gdalena: que sup oēs alias (excepta illa q lo-
quit tecū) tolebat. Dñi xps clamāte preconē
et impante pylato sibi baulās crucē traheret
fact⁹ est pcursus populoz. Alij aut sup ipm
plangētes sequēbant: alij xpo illudētes ride-
bant. Sequebat ipm put poterat ei⁹ mestis-
sima mater cum mulierib⁹ que fuerāt secute
eum a galilea ministrātes ei. A quib⁹ velut
emortua trahēbat qñqz puentū fuit ad locū
vbi crucifixerūt eū. vbi atē oculos eius fuit
i cruce leuat⁹ et ligno durissimō clavis affix⁹
et ipe tāqz agn⁹ corā rondēte se vocē nō dabat
nec apiebat os suū. Aspicebat ancilla dñm
suū in cruce pendēte morientēqz turpissimē.
Tāto dolore verēbat i mēte qñ possēt expli-
cari finone. Manabat em ian gnis ex quat-
tuor pñib⁹ rigantib⁹ vñdis: ligno manib⁹ pe-
dib⁹qz clavis cōfix⁹. De vultu illi⁹ pulchri-
tudo effluerat oīs. et q erat p filijs hoīm spe-
ciosus: videbat indecor⁹ oīm. Videbat q cō-
plebat pphetiā illd in eo. Vidim⁹ eū et nō
erat aspect⁹ neqz decōr. qz iniqz liuoz et xbe-
ra fedauerat vultū eius. Videbat me deseri
ab ipso que genui. nec superat alius: qā mihi
erat vñc⁹. et idō nō poterat cap⁹ in me dolor
meus. Uox mea fere pierat oīs: sed dabā ge-
mit⁹ et suspiria. volebā loqui: sed dolor xba rū-
pebat. qz xbu tā mēte cōcepit dñi ad forma-
tionē pñderet oīs: ad se ipsectū renocabat
nimis dolor cordis. Uox tristis sonabat for-
vultū tenūciās mētis. xba dabat amor que
raucū sonabat. Nā lingua vocis ingra pñ-
derat vsum loqñdi. Videbat mori que dñi
gebat aīa mea: et tota liqñiebā p dolor angu-
stia. Aspicebat et ipe benignissimō vultu me
matrē plorantē: et me voluit parcis xbis cō-
solari. sed ipa p solari nō poterat: sed flebā di-
cedo. Fili mi: fili mi: qd dabit ut ego moriar
p te? Moris fili⁹: cur secū nō moris misera-
mī? Amor vñcē fili dulcissime noli me dere-
linqre post te: trabe me ad teipm ut ipa mo-
riar tecū. Male sol⁹ morieris: tecū morte pi-

matista tua geitrix. O mors mihi misere-
re noli peere. tu mihi sola p cūctis places: eter-
ce vires tuas: trucidā matrē et cū filio perime-
fil. Fili dulcor vñcē singulare gaudiū: vita
anīe mee et oīe desiderii: fac ut moriar tecū.
qz ad mortē genui: sine mē noli mori. Re-
cognosce me miserat⁹ exaudi precē meā. exau-
di me obsecro: i tuo me suscipe pñbulō: ut q
vna carne viuim⁹ vna morte peam⁹. O iu-
dei ipij nolite mihi peere qz natū crucifictū
et matrē crucifigite: aut alia quacūqz morte
seua me pmitte: dñm cū filio meo finiar si-
mul: oības orbem radio: me iudea filio gau-
dio et dulcore. Vita mea moris: et sal⁹ pñit.
ac de terra tollit oīs spes mea. Cur g⁹ viuit in
dolorē mi⁹ filiū? Tollite: suspendite matrē
cū suo pignore. Nō pñis pñi: nō pñis et mi-
hi. tu mihi soli mors esto lena. Tūc ei sume
gauderē si cū xpo meo mori possēm. Meli⁹
est mihi mori qz vitā ducere mori. O fili ca-
re: o benignissime nate milerer emis: suscipe
pñes: desine mēcē dū? mī q sp ei fuisset beni-
gn⁹ cūctis: suscipe mīes i morte tecū ut viuat
p⁹ morte sp tecū. Nihil xpe dula⁹ mihi qz te
cū mori. et xpe nil amari⁹ est qz viuere p⁹ mor-
tē tuā. O ielu tu mihi pater: tu mihi mar: tu
mihi sponsus: tu mihi fili⁹: tu mihi oīa eras
Nūc corboz pñe: viduoz sponsoz: dolor: prole:
oīa pēdo. o fili mi qd vltra faciā? Cle mihi ve
mihi fili: quo vadā? vbi me xba dulcissime
nate: qd mihi erit solariū? qd mihi sōlatū
et cōsiliū vltra pñabit? Fili dñi pñissime oīa
possibilia sunt tibi. sed si nō vis ut moriar te
cū: relinque mihi aliqd benignū pñiū. Qui
dñs tā anxi⁹ in cruce oculis et vultu annūc-
te Johe ait. Mulier ecce fili⁹ tuus. Et erat
ipe iohēs pñs vultu tristis ac plorās: ac si ei
diceret. Mō dulcissima mollis ad flendum
mollis ad tolendū: tu scis qz ad hoc veni: et
de te carne sumpsit: ut per crucis pñbulū sal-
uare genus humanū. Sed noli flere mulier
noli flere dulcissima mater: qz tertia die flur-
gāt: tibi qz appebo. Depone ergo dolorem: qz
ad patrē vado. Nō te desero: nō te derelinq-
tecū sum: tecū ero omni tēpore seculi. Si im-
car nē subiaceo impio mortis: sim diuinitatē
sum: fut⁹ et ero semp immortalis et impassibilis
Bñ scis vñde pñit et veni. nō ergo tristeris
si illuc ascēdo vñde dēscēdi. tēpus est vñreuer-
tar ad eū q misit me: et quo ego vado tu non
potes modo venire: venies autē postea. In-
terim Johannes qui est nepos tuus tibi re-
putabit filius. curā habebit tui. et ipe erit ti-
bi solariū fidelissimū. Et tūc Johe inquit

Bermo. I. De cōpassiōe Marię

ait. Ecce mi tuar: ei fuitas: curā habe illi: eam
nbi cōmēdo. suscipe marē tuā: suscipe marē
meā. Nec pauca dñs dixit. Illi duo dilecti
sp fundere lacrimas n cessabāt. Tacebāt isti
duo martyres gbo: r p dolore loq nō poterāt
Isti duo p̄gies merētes audiebāt xpm loqn
te: r ipz videbāt paulatim moriēte: nec poterāt
ridere xpm: qz illi q̄si mortuū videbāt. erāt
isti duo velut mortui: vñ spūs illoz voces ex
altare nō poterāt. Audiebāt r tacebāt: qz p
dolore loq n valebāt. tacebāt enī spūs eozū
r amiserāt s̄m̄re loqndi. sol⁹ ill⁹ dolor luce: qz
remāsit amīc⁹. Amabāt flere r flebāt amare
Amare flebāt: qz amare volebant. nā gladi⁹
p̄p̄tias vtrorūqz transierāt: ac seue p̄mebat
vtrūqz. q mag⁹ amabat seui⁹ flebat. In mēte
miserētibat xpi dolores vulnera xpi moriētes
seui fuerūt tortores i aīa mris. Mēte mī erat
penssa cuspide reli: q xpi mēbra seue foderūt
inīq. Ipaz cruciēbāt in mēti dolores: nec pote
rāt ex refudi in⁹ atroci⁹ sēntētes. Dolores nā
ti mris aīam gladiabāt. i carne xps soluebat
debitū mort⁹. qd̄ gūi⁹ erat qz mori aīe matris
Inuēti cōmēdata mīe Jobi dixit. s̄ctio. r de de
rūt ei illi qz cruciēbāt enī aceti cū felle mixtū
quē cū gustasset noluit bibere: s̄ dixit. Cōsu
manū est. Et exclamauit voce mag⁹ di. P̄ in
man⁹ tuas cōmēdo spm̄ meū. r sic dices emi
sit spm̄. Tūc tremuit terra: tūc sol sua lumina
clausit. Mērebāt poli: mērebāt sidera cūcta
Dñe suū iubar amiserāt luna: recessitqz om̄is
fulgor ab ethere alto. Sidunt dñri lapides
saudunt vestigia tēpli. Surrexerūt mlti ap̄s
tumuli sepulcri. Logitare liber qne⁹ dolor fuit
mris: cū sic dolebāt qz insensibilia erāt. nō lin
gua loq nec mēsa cogitare valebat qzto dolore
iuxta crucē stabat emortua mī: qz p̄cepit illuz
xgo de sp̄s s̄cto. Tōr n erat illi: dolor abstule
rat vires. imo strata lacens psallebat aīa q̄si
morta. viues viuebat moriens: viuesqz mo
riebāt. nec posat mori: qz viues mortua erat
In aīa illi⁹ dolor seue seuebat: volebat mori
poni⁹ qz post mortē viuere xpi. q male viues
morta mī erat. stabat dolēs p̄fecta seuo dolo
rebet Bern. vbi. s. q In supiorib⁹ aut p̄bis
ipe Bet. approbat illd qd̄ ego posui i breui
tract. mēricio passiōis xpi di. Dicū p̄gine
as riuoz venissz ad aures Illacrimas mag
ni fluis ista aq̄s. Ut potuit charā prexiter
nereple. Singule toto p̄ctore mēsa trabēs
Pullabant misere celū suspīria mris: Estqz
dolēs filiū sic lacrimata suū. Nare mee vires
mea mag⁹ porētia sol⁹ Solamē vite sp̄s sa
lus me. Q bñdicte puer scōz glia: mudi

Plasmatōz: mris vita beata tue. Agne despa
ter: hāc cur mitissime moriē: Quid vidua i
felix sola filicia gerā: Quid tā tribulitibi trās
fixere corda. Nare caput vitā vis ne p̄ire mea
Tūc h̄s eximia mēsa pietate penitē Cōspi
cēs dulci voce benīgn⁹ ait. Pro me cur tan
tos fūdis dulcissima flet⁹. Mī genitrix: obī
tu pone doloz meo. Nāqz mea cor⁹ pena sal
uabit orbē. Qua sine celoz gaudia null⁹ h̄z.
Destine tā rātos ad sydera mittere plancus
Jāqz oculi taceat fessa pupilla tui. Nāqz cito
ppa valid⁹ p̄tute resurgā. Et baulas victis
hostib⁹ astra petā. Taceat ḡiā r p̄fudat illi q
dicit mīez dñi p̄ssima (eo qz p̄stantie p̄tute
hier) n̄ voluisse ex p̄passiōe filiū: cū ec̄ deo di
cat Judic. x. Voluit dñs sup miseris eozū.
Si ar vis o p̄dicatōz ad fletū de passiōe xpi
pplm̄ icitare: studeas dolores mris ex cōpas
siōe filiū sil imiscere. Illis ei qz n̄ cōpariunt p̄
gimis anxietatib⁹. nec eas recitat pplis p̄ di
cere ipa xgo illd. j. Re. xxi. Nō ē qz vicē mea
dolet. r iō ad fletū r cōpassiōz pplm̄ iclīna.
Brā igit xgo tota fuit dolorib⁹ repletissima
vñ dicere tūc posat illd. iij. Re. iij. Caput
meū doleo. r Hiere. iij. Uterū meū doleo. r
illd Job. xxx. Os meū p̄forat dolorib⁹. expe
ctabā bona r venerūt mihi mala. p̄stolabāt lu
cē r erupit tenebre. Infiora mea effervuerūt
absqz vlla req̄e: puenerūt me dies afflictiōis
In ipa etiā p̄ficatū fuit illd Eze. 30. Quasi
prurics dolebat. et ipa cū lacrimis loqns cū
filio vt eā secū mori faceret: dicere posat illd
j. R. j. Et multitudine dolor⁹ mei locuta sū. r
illd Job. vi. p̄ba mea dolores s̄ plena. De af
ficiatib⁹ aut eā dici posat illd Job. ij. Vide
bā doloz ei⁹ ec̄ vehemēte. Et ipa etiā dicere
poterat illd ps. xvij. Circūdederūt me dolo
res mort⁹. r ps. 30. Defecit i dolore vita mea
r ps. 38. dolor me⁹ inouat. r ps. 68. Sup
doloz vulnēz meoz addiderūt. r ps. cxlij.
Tribulatoz r doloz iuēni. Et re illo dici po
terat illd Hiere. xlij. Tremor app̄hēdit eā.
Angustie r dolores renuerūt eā qz pruricē
De fletu etiā ipi⁹ p̄ficatū fuit illd Job. v.
Lepti flere mī ei⁹. r. x. et iudē li. c. flebat mī
ei⁹ irremediabilib⁹ lacrimis. Et qd̄ mirū si
mī p̄ssima flebat: cū etiā de angelis dicatur
Jsa. 33. Angeli pacis amare flebāt. Si etiā
lugebāt r flebāt apli p̄p̄t mortē m̄gri: Mar
ci vl. qzto magis lugere debebat mī p̄p̄t mor
tē filiū. Profecto ipa tānū fletuit qz dicere po
terat illd Tre. ij. Defecerūt p̄ lacrimis oculi
mei: p̄turbata sūt viscera mea. r illd Hiere.
xij. dicebat. Plorās plorabo: r tēducet oca

luis meus lacrimas. et illud ps. vi. Lacrimis
meis stratum meum rigabo. Tunc quod significatum fu-
it illud Isa. 33. Luxuriam elaguit terra. i. ipsa b.
virgo quod terra appellatur in sacra scriptura. Hoc
autem predictum fuerat Hier. iij. vbi dicitur. Iugebit
terra et meribunt celi desuper. Rudeat igitur mihi
ipugnantes pietatem virginis gloriose si ipsa sua-
uit oia. Psilia sacre scripture quod potuit seruare.
et si dicat quod sic. et super oes perfectissime. ut oib.
manifestum est. Consideret quod dicitur. Eccli. 38. et quilibet
mortuus etiam cetero. In mortui produclacrias
et quod dura passus est plorare. h. ibi. Quid
fecit super filium mortui quod erit ex passionem
bar super defunctum extraneum. Audiat tales quod
dicat Quid. li. j. et reme. amo. Quis matrem
nisi meritis inops in funere nati. Flere verat.
Quid autem fletu diceret ponit quod deus? vul-
gari finde dicit. Incomezo asar vii gran lamē
to loro la croce i vna buona velta. E dice. fi-
ol mio. Ecco il core che spectaua hauer da-
te vna gra festa: hora ti vedo i tato tormēto.
Piange maria e suspirar non resta. poi loro la
croce forte lague e si balaua el piofio sangue.
Lagelo me dire chera benedicta sop ogni do-
na che nascesse i fra. Non istaua i camera so-
lera. Non son abandonata i tata guerra. Poi
i zenogi a la croce se gera. E qlla laguiola ab-
raza e terra. E staua pstrata a piedi del fiolo
forte piangendo co amaro dolo. Poi dire. Jo
mel ameto amaramte cu suspiri laciosi i pia-
ro e lucto. Elizabeth mie dire huiusmodi chera
benedictio el mio fructu. E oggi come latro istra-
la gēte e stato tormētato e morto a tuto. Da
qsti canti iudei senza ragione. E poslo in croce
fra doi latrone Iuda che thaua factu el mio
fiolo. Che lo vedisti a quel popul igro Tra-
cto thaua di tato affano e dolo haueati og-
ni iuria pōdaro como signore del supno po-
lo. E tu in giro maligno el celerato p tato bene-
mali hai renduto. O che non fusti al mūdo
mai nasuto. Poi dire a magdalea. vede el si-
gnore che creu el celo: laere e la fra. Per dare
pace a ciascun pctōre. hogi i croce sustene ta-
ta guerra. Uede qd ciodo che mi passa il core
che tanto lun pie sualtro serra. Uide le man-
pfiere al sero ligno p far el pctōre di gra dig-
no. E tato sangue da quel corpo vstro. Tut-
ta la croce ha facta familia. Poi al suo fiolo
za trāsito. Lagēne maria alzo le alia. E di-
re fiol mio a che parrito. Ni lassi tu che son
tua mīre e filia. E co gran piato la croce abra-
gana. Del sangue del tuo fiolo si bagnaua. poi
dire. Bio vane el tuo fratello che sul suo pe-
stro tadormentasti. dal capo a pedi co duro fla-

gello lha tute le mēbre afflicte e guaste. Quel
populo crudele iniq e fello. anchora par che
questo non li basti. Aime aime fiolo mio e pa-
tre habi pietate di me dolente mīre. Non fiol na-
cesti pone ramēte i bethleem: il celo ti fece hono-
re. Tuenno li trei magi da oriente. Offerir
a te co grade amore. Et oggi i sola croce stai pe-
dēte si vergo gnato i tato deshonore. Fiolo io
nel tēplo te offerite. E hora sono p te cossi af-
flicta io te trouai nel tēplo a disputare: hora
ti trouo i sola croce morto. Fiol tu me volui
a cōpagnare: hora rappagno a si amaro por-
to. Sempre volesti. i. poveri adiutare. hor-
porge tua mīre qche cōforto. Fiol tu apisti
el cel al pctōre. E co la lāza a te capro el core.
Tu facesti fiol de laq vino. A te fu dato a be-
uere aceto e felle. Tu liberasti el grade el pic-
cino. E ognū te stato a spirissimo e crudelle.
O creator altissimo e diuino: adiuto porge
a tuo mīre fedelle. He tato dole e si lagui-
sce forte che dolce a lei saria lamara morte. No-
he alcun si gramo e tribulato che non habi ri-
poso o qche fine. Ma tu fiolo stai col capo
quino icoronato de pōgēte spine. El tuo cor-
po e tutto il sanguinato. Dime chemoro otol-
ce fiolino: che gran dolore el cor tato mi serra
che tramortita hora vado per terra. Quiui
corse giuuanne e magdalena Jacobo e salo-
me e maria acoza vedendola cadere i tanta
pea. Credēdo ciascuno che fusse morta. Pre-
sto adiutorio la marre serena. E melio che
pono si la cōforto. Poi se drizo cu vna ama-
ra voce. E si abrazo el ligno de la croce. Nul-
tos alios placē? ipi? qgis ad maxima deuoti-
onē iducētes posui i. q. p. rosarij fmonu: ser-
rv. q. hic breuitatis ca pitalo.

¶ Pars secūda huius sermōis que dicitur
causalitatis.

Uida deuot sacerdos qrit a bñ
q gēne cam sui flet? in passioe filij
dicēs matrice. Quid ploras sumi
genitrix venerada tonātis. Et ge-
mino tristes lumie das lacrimas. An tuus
atroci solimoz carcere vice? Fili? i lacrimas
pcuruisse iuber. Te pietas macha mouere:
nobile corp? Te qz pura fides: te pia cā mo-
uz. Q. morit nullo dānat? crime nat? Ine-
latrōes (res miserāda) duos. Q. suat? lace-
ro rutilas de corpe sanguis. Et nulqz in toto
corpe corp? hz. Q. nūdis strophēuz dolor
eniat ocell. Q. qrit tenez cāna scēsta ca-
put. fedaqz q puleros dem pēvndiqz vult?
Sputa. q. ifanda gēs ruit arreferox. Q. na-
to rapiz certat illudere capto. Et nouanbi

Sermo.I. De cõpassiõe Marie

Lāmati
mi dolo/
rjmarie.

k
Nobili
oz cōple
rio i xpō

2
Mod^o
acerbissi
mus pas
sionis

quis est magis ueroz abundancia in q̄b ma-
rime uiget sensus tace. tū ppter doloris vni-
uersitate: quia passus est p totū corp. vñ ve-
rificatū est illud Jsa. j. Et planta pedis vñq̄
ad foveā capitis nō remāsit i eo sanitas. La-
pit em illd scissimū gazophylaciū sapiēcie
et puncturis acutissimis corone spinee vñq̄
ad cerebrū penetratib⁹ pforatū est. Oculi ei⁹
p̄ssimi in derisum velati sunt. facies ei⁹ ple-
na grāz decurpata est sputis et sanguine: ita
ut leprosus videret. iuxta illd Jsa. liij. Uidi
mus eū q̄s leprosum: vñ nec reputabim⁹ eū
Gene ei⁹ cādide et rubicūde alapis p̄cisse s̄
vñ ipe ait Jsa. l. Corp⁹ meū dedi p̄cūtib⁹
et genas meas vellētib⁹. Aures ille queme-
los audiūt angeloz replete sūt blasphemis
detractōib⁹. cōsumētib⁹ et irrīsōib⁹ populoz
Unde ipe ait ps. xij. Omnes vidētes me de-
riserūt me: locuti sūt labijs et mouērūt caput
Nares eius beatissime: ad cuius odorē reui-
uiscūt mortui: fatigant ferozib⁹ cadauerz cal-
uarie loci. Capilli delicatissimi capitis eius et
barbe violētia tracti aut euulsi sunt. Os ei⁹
quod tam sanā: tam lapidissimā rāq̄ vtilissi-
mā et verissimā doctrinā p̄tulerat: paullum ē
et tanq̄ onis ad occisione duct⁹ nō apuit os
suum: Jsa. liij. Collū eius suauissimū colla-
ppis attritū est. man⁹ eius porētissime: et q̄z
ractu infirmi sanati sunt: et leprosi mundati
sunt: clauis durissimis cruci affixe sunt. Per-
des eius: quoz terra scabellū ē: quoz discur-
rentes p ciuitates: villas et castra tantū labo-
rauerūt p hoīum salūte in cruce pforati sunt
Tū ipe ait p pphetā ps. xij. Foderūt man⁹
meas et pedes meos: dinumerāet omia ossa
mea. Totū corp⁹ illud dulcissimū quod in ci-
bum salutiferū nobis reliquit multis viris
flagellis cesum dilaceratū et cruentatū ē. vñ
ipe ait ps. Ego fui flagellat⁹ tota die. Os
sa ei⁹ cōquassata sunt: lingua ipi⁹ aceto et fel-
le amaricata. vñ ipe inq̄t ps. Dederunt in
escā meā fel: et in siti mea potauerūt me aceto
Demū eo mortuo nō satiati et cruciatib⁹ vi-
uentis: latius ei⁹ iam mortui lancea transiit
rūt. vnde ipe cōquerit Job. xvj. dicens. Cir-
cūdederūt me lanceis suis: vulnerauerūt lū-
bos meos. Et nō solū ei iniuriati sunt sed etiā
vestib⁹ ei⁹. vñ ipe cōquerit p pphetā ps. xij.
dicens. Dimiserūt sibi vestimenta mea et super
vestē meā miserūt sortē. Que oīa p̄siderans
beatissima h̄go dolorib⁹ plenissima dicebat
illud Iren. ij. Qui⁹ me⁹ afflictus est: nec ta-
cuit: eo q̄ nō esset requies donec aspiceret et
videret dñs de celis. i. nō tacuit a fletu: eo q̄

nō esset requies alicui mēbro filij mei: donec
aspiceret dñs. i. ipm resuscitādo a mortuis.
¶ Quinto grauissim⁹ fuit dolor: ratiōe dereli-
ctionis. Diuitas em lz nunq̄ dimiserit hūa-
nitate xpi quo ad vñione: in derelictē eā quo
ad cōsolationē tpe passiōis. Un sciedū est q̄
(vt dicūt doctores) itat⁹ fuit dolor xpi vt val-
de mirū ēt quare nō moreret. nisi q̄ phisici
dicūt q̄ nemo ex dolore in hac vita mori pōt
nisi ipe dolor p̄mūcet sensuālitati. Sz di-
uinitas xpi p̄mittebat sensuālitatē pati vñq̄
ad p̄pinq̄tatē mortis. Deinde virtutē nouā
ei comunicabat vt magis pateret. Un nō so-
lū semel: sed pluries dolorē mortis sensit. Et
ideo dicūt doct. q̄ qñ diuinitas dimisit hu-
manitatē facere cursum suū: et nō redit ei vir-
tutē fortificatiuā: tū clamauit in cruce cū la-
chrymis et clamore valido: vt ait apostol⁹ ad
Heb. v. dices. De deus me⁹ vt qd dereliquit
me. Mat. xxvij. q̄t diceret. Clamauerūt in-
sti et dñs exaudiuit eos: ps. xxij. Pres vete-
ris et noui testamētī tribulatiōib⁹ suis: et cru-
ciatib⁹ dñs exaudiuit. et si nō sp̄ liberando ab
illis penis: tamē semp cōsolādo mentē eozum
Ego autē clamabo per diem et nō exaudies.
Fuit igit asprim⁹ dolor ei⁹: q̄ diuinitas nullū
ei refrigeriū p̄stiterit sicut ceteris martyrib⁹.
sed ipm q̄ ad omē gaudiū et cōsolationē dere-
liq̄t. Derelict⁹ etiā fuit ab hoībus. vñ ipe in-
quit ps. di. Qui me consolaret nō inueni.
Nō em cōsolabat sicut fieri solet mortui abdi-
ctis a dūctib⁹ eos. sed cōtristabat ab oībus
Nā iudei illud ebant ei cū p̄ncipib⁹ sacerdo-
tū et blasphemabāt eū. gentiles p̄o coronam
sp̄ineā capiti imponētes percutiebant illud
Dereliquerūt eū discipuli qui cū eo erant
Un ipe p̄querit ps. di. Longe fecisti nos
tos meos a me: poluerūt me abominationē
sibi. Dereliquit eū alie marie: q̄ fide diuitas
eius amiserāt. Sola igit p̄ssima h̄go tāto
acrius dolebat et ei vehemēt⁹ compatieba-
tur: quāto eū ab alijs oīmb⁹ derelictū cognos-
cebat. ¶ Sexto nō modica fuit causa dolo-
ris in xpo patiēte et matre compatiēte hoc q̄
cum latronib⁹ crucifig⁹ est. Et istarō pōt di-
ci associatiōis. Sicut em pati iustū et innocē-
tem cū alijs sanctis et probis viris et iustis
p̄denari ad mortē est aliq̄d refrigeriū: ita
ecōtra condēnari cū sceleratis est augmentū
pene. cū ex hoc vidētes iudicē eū sceleratū. Et
ideo hoc xpus horrens fīm sensuālitatem ora-
bat ps. di. Ne p̄das cū impijs deus aīam
meā: et cum viris sanguinū vitā meā. ¶ Se-
ptimo erat dolor xpi acerbissimus: ratiōe

Quo di-
uinitas
derelict⁹
humani-
tate xpi

Ex dñi
p̄sona
cruentia

n

Bermo. I. De cōpassiōe Marię

suspēditiōis. s. i. cruce. Erat em̄ illo tpe erat sup
 pliciu valde abominabile. qz sc̄ptū erat Deut.
 xij. Maledict⁹ omnis qui pender in ligno
 Mors ḡtī? fuit maxime infamie. et conse/
 quēter acerbissime pene. Un̄ Au g. in finē
 passiōis ait. Ipse rex regū z dñs dominatū
 mortē sustinuit imaturā. qz in flore iuuetutis
 violentā. qz ab alijs z bñficiatis. z acerbissi/
 mā. qz cruce. ac vilissimā. qz i medio latronū
 Et Bern. sup. Lan. inq̄r. O hūilē z sblimē
 o altissimū z nouissimū. o opprobriū hoīum
 z gloria angeloz. nemo sublimior. nemo de/
 spectior. Esto vilis quātū potes. nunq̄z chū/
 stovilioz eris. Ipse siquidē rex regū z domi/
 nus dñantū fuit vilissimū p̄cio venalis ex/
 positus. a vilissimo populo vilissima passus
 vilissimo loco crucifixus crucis supplicio tra/
 dictus inter latrones posit⁹. cum iniquissimis z
 vilissimis homib⁹ deputatus modovilissi/
 mo tractat⁹. Et em̄ tanq̄z malefactor. bonus
 dñs cap̄t. tanq̄z furiosus mansuet⁹ vinculis
 astringit. tanq̄z pestifer saluator accusat. tan/
 qz homicida vita hoīm mortī damnat. tanq̄z
 leprosus. z inūctus mūdator criminū extra
 menta eijctur. tanq̄z latro crucifigit. tanq̄z fla/
 gitiosissim⁹ cōfusus ab oib⁹ z intus datur
 z tanq̄z vermis vilis z vilissim⁹ sum⁹
 dñs cōspuit z cōculcat. Nec ille. Que omnia
 inferi? patebūt clari? pp̄ que bñdicta vir/
 go ineffabiliter dolebat. ¶ Q̄tano dolor xp̄i
 fuit grauissim⁹ rōne conditōis. Quāto em̄
 dignior est p̄sona q̄ offendit. tanto maior est
 offensa. z p̄ cōsequēs sustinēti z om̄i ei attinē/
 tiarq̄z eū diligenti occasio maioris doloris.
 Quāq̄z dñs iesus esset deus z hō dignior p̄so/
 na esse nō poterat. Et q̄uis diuitas sua partē
 nō posset. tamē quia humanitas illa erat oz/
 ganū quoddā z quasi vestimentū diuinita/
 tis. unde Ap̄lus ad Ph̄l. ij. ait. Et habitū
 inuēus vt hō. Ideo oīs iniuria facta illi hu/
 manitati z corp̄i pōt dici facta deo. sicut qui
 frangeret vel spueret in vestē regis vlt̄ impa/
 toris qua indur⁹ est. diceret facere iniuriā nō
 vesti sed regi vel impatori. Inq̄tum etiā ho/
 mo erat de stirpe regali z sacerdotali genit⁹.
 rex z sacerdos summ⁹. innocētissim⁹ z sapiē/
 tissim⁹. z miraculis a sanitate et doctrina
 famosissim⁹. Cum igit ei fuerint illate tot cō/
 tumelie. irrisiōes. maledictiōes. infamatōes
 z afflictiōes corp̄i. indē magnus sibi exurge/
 bat dolor z mat̄i ei⁹. vñ ipa exclamat dices
 illud Bern. Deu mibi. quia captiuoz liber/
 tas cap̄t. gl̄ia angeloz illudif. deus oīm fla/
 gellat. candor lucis eterne z speculū sine ma/

cula sp̄uit. Et cū vita oīs occidat. qd̄ restat
 nobis miseris nisi vt eamus z nos z moria/
 mur cū eo. Dolebat siq̄dē p̄ssima virgo de
 iurij tam filij tam sancti tā innocētis. et ma/
 rime de offensa dei. ¶ Nono grauissim⁹ erat
 dolor xp̄i z mat̄is ei⁹ rōne illatiōis. Quāto
 em̄ plures cōcurrūt z diuersoz statū z ma/
 gistratū. z amici z valde benefici z illi q̄ re/
 putant iusti ad inferendā iniuriā z mortem
 valde ignominiosam alicui. tanto maior do/
 lor z afflictio sequit in passio z in q̄libet attri/
 nēre z amico eius. Sed ad inferendā passio/
 nē tā amarā z opprobriosam s̄gnis filio cō/
 currerūt de om̄i genere z statu. z etiā vñ qui
 pus erat discipul⁹ z bñficiatus. Et ideo s̄go
 mater eius dilectissima summe doluit vidēs
 impletū esse illud quod ait p̄ph̄a ps̄. ij. Asti/
 terūt reges terre. z p̄ncipes cōuenerūt i vnū
 aduersus dñm z aduersus xpm̄ eius. s. ad mor/
 tem ei inferendā. Reges quidē astiterūt. s.
 Herodes rex galilee. qui sp̄ruit eū cū exerci/
 tu suo. z indutū veste alba vt fatu⁹ remissit
 illū ad Pylatū vt iudicaret eū. Luce. xxiij.
 Rex romanor. s. impator Tyberius. z si nō
 in p̄sona p̄pria. tamen p̄ suū locū tenentē py/
 latū tulit iniuriā mortis p̄tra eū. Mar. xviij.
 P̄ncipes q̄z sacerdotū z pharisei. q̄ erant
 inter alios p̄ncipaliores. z iusti hoīes repu/
 tabant. collegērūt consiliū vt xpm̄ mortī tra/
 deret z occideret. Joh. xj. Et ipm̄ tanq̄z ma/
 lefactorē Pylato p̄sentauerūt occidendū.
 Mar. xviij. Dis etiā popul⁹ acclamauit co/
 rā pylato vt xpm̄ crucifigeret. z barrabā sce/
 leratissimū dimitteret. z sic factū est. vt in p̄/
 allegato. c. habet. Affuit quoq̄z passio xp̄i se/
 xus femine. s. ancila ostiaria vilissima. que
 licet nō posset adire iesum ad eū illudendū
 p̄pter occupationē officij z p̄pter frequētiā
 ppli ipm̄ dñm circūdantis z illudētis. tñ vi/
 rus neq̄cie sue exercuit i discipulū ei⁹ Petrū
 volens eū facere derideri cū xpo. vñ z man/
 festauit eū dices. Et tu ex discipulis es hoīs
 ipius. Joh. xviij. Itē dicit. Et tu cū Iesu na/
 zareno eras. Mar. xvi. z Mar. xiiij.
 Milites quoq̄z pylati (q̄ gentiles erāt) post
 s̄beratiōes z opprobria atq̄z diuersas affli/
 ctiōes. deduxerunt eū ad patibulū crucis. z
 sic om̄es p̄uenerūt aduersus eū. Cōuenerūt
 etiā beneficiati ad eius mortē. Nam ip̄e p̄/
 domin⁹ multa beneficia fecerat populo he/
 breoz z patrib⁹ eoz. z ista vna erat cā mat̄i
 mī doloris in ip̄o. vñ in cruce dicere poterat
 cū ps̄. Retribuebant mibi mala p̄ bonis. et
 odium p̄ dilectiōe mea. Item dicebat illud

D

Status
 iherentū
 passionē
 mltiplex

Codino
 p̄sona
 natio

al. q̄z
 dñs
 q̄z
 q̄z

Nichee. vij. Pp̄le meus qd feci tibi: aut in
q̄ molest? fui tibi: r̄nde mihi. Ego p̄ies tuos
Jacob et fili? ei? tpe famis in egypto enutri/
ui ne p̄ies: et postea te multiplicare feci i ma/
ximū numerū: et de dura egyptiorum fuit tunc
eduri. A flagellis q̄b? tota egyptū p̄cissi te
liberavi ac mare rubrū tibi aperui: vt p̄ illud
siccū vestigio p̄trāstres: et Pharaone p̄secu/
torē tuū cū exercitu suo tēmersi. Nāna de ce/
lo te p̄. xl. ānos in deserto pavi. aquāq; de pe/
tra tibi eduri. et p̄sequētes te hostes p̄stravi.
Sed. s. regē amorreorū. et Og regē basan gi/
gāte. Terra fluēte lac et mel donavi tibi. et in
ea. xxx. reges et plimas natiōes tibi adūsan/
tes infeci. In mōre synai tibi legē dedit. et de
captivitate p̄ Elādrā. Neemias et Zorobabel
reduci. De gūi opp̄ssioe antiochi regis te p̄ tu/
dā machabēu et frēs ei? excussi. Ego de genere
tuo carnē sumpsi. et de? sum fac? frater tuus
Et p̄ civitates et frās tuā p̄curādo salutē dis/
curri cū anxietatib? et laborib? q̄plūmis: tibi
p̄dicādo regnū dei. Ecos tuos illuminavi: le/
prolos mūdauit: claudos erexit: obsessos a te/
monib? libauit: surdis auditū restitui: mutū
loquelā: infirmis varijs sanitatē: mortuis vi/
ta. Precepta dei tibi declaravi: errores p̄sura/
ui: vicia rep̄hēdi: cōsilia dedit: et viā p̄fectiōis
tibi ostēdi. Quid aliud tibi facere potui et nō
fecit? Deceitē dedit dño tuo pp̄le stulte et iſi/
p̄ies. Que oīa cōsiderās h̄go b̄ndicta sūmo
pere dolebat. Unū dicebat cū p̄pheta ps. xxx.
Defecit i dolore vita mea: et anni mei i gēmi/
tib?. ¶ Decio aggruabat dolor xp̄i et mis ei?
rōe festinatōis. Erat em̄ solēntas p̄sces seu
azimoz: q̄ erat p̄cipua sup̄ oēs alias. i qua te/
nebant ex lege oēs iudei p̄uenire in Hierlm̄
ad tēplū de q̄buscūq; ciuitatib? et locis ad sa/
crificiādū. Et q̄ p̄ varias captivitates eorū
erāt satis dispersi p̄ orbē. s. in italia: asia: r̄as/
frica et. vt patet Act. ij. de om̄i pene natiōe
p̄uenerāt Hierusalē ad illud festū. Quāto
aut q̄s damna et dūct ad mortē p̄pter ma/
lesiciū p̄currēte maior: p̄cur su populi: tanto
maior ei insurgit pena p̄fusiōis et erubescētie
p̄siderat em̄ q̄ gl̄iter videns narrabit alijs.
Et si pegrin? est r̄elūsus ad patriā suā referet
et dūm gabit ibi de ei? dānatione et vitupōsa
morte: et sic vbi q̄s infamabit. De gūi aut cri/
mie calūniosi. et blasphemia dei (q̄ erat gra/
uissimū p̄ccm̄ apud iudeos) accusat? fuerat:
q̄ filii dei se dicebat. Itē de crimine lese maie/
statis: qd̄ erat grauissimū ap̄d gētiles: q̄. s.
voluisset se facere regē iudeorū: et cōsequenter
ex ambitioe usurpare imp̄iū romanorū: vnd

i titulo crucis s̄p̄serūt. Ihs nazaren? rex iu/
deorū. q̄si dicerēt. Dec est cā p̄fusiōis ei?. Et
vt omēs possent legere (ex quo de om̄i gente
ibi erāt. s. hebreorū: grecorū et latinorū) scripse/
rūt ipm̄ titulū lris grecis hebraicis et latinis
vt habet Johis. xix. Cōsiderās igit p̄ssima
h̄go tantā filij cōfusiōne: tamq; publicandā
per orbē eius diffamatiōe: nō poterat non
valde dolere. vñ dicebat illud T̄ren. j. Au/
dite obsecro vniūsi populi et videte dolorem
meū. ¶ Undecimo aggruabat dolor ei? ra/
tiōe vilificatiōis. s. ex loci vilitate i q̄ crucifir?
est. s. caluarie: in q̄ erant ossa mortuorū et alia
cadavera: et ibi occidebatur vilissimū hoīes et
sceleratissimi malefactorēs. ex quo ip̄e dñs et
mater ei? augmentū habuit doloris. vñ di/
cebat p̄ssima h̄go illd̄ T̄ren. j. Idcirco ego
plorans et oculi mei redūcet lacrimas: q̄ lon/
ge fact? est a me p̄solator. Adco aut amarissi/
me flebat vt alias om̄s mulieres suas socias
ad lacrimas p̄uocaret. ¶ Duodecimo aggra/
uabat dolor ei? rōe p̄ditiōis. Nā cū copiosa
fuerit ap̄d deū redēptio: adeo q̄ p̄ssū sangui/
nis xp̄i nō solū mūdū sed millemūdōs redi/
mere potuisset. tamē ip̄e xps et mater eius vi/
debat fructū p̄fusiōis paucos videri p̄sequi
p̄pter ignauā et ingratiudinē. Sicut em̄ ex
magno lucro quod q̄s videt se p̄sequit ex
labore: multū gaudet et p̄solat. ita contra cū
aliq̄s maximo labore affligit p̄ acq̄sitiōe ali/
cuius rei r̄videt se modicū fructū posse p̄seq̄
valde cōtristat. Quapropter xpus vidēs q̄
multi sunt p̄ passionē suā redēpti quo ad ip̄
sunt: et ad celestē patriā vocati. pauci h̄o sal/
uabunt p̄p̄ eorū malignitatē: dicebat illud
Nichee. vij. Ue mihi: q̄ factus sum sicut
qui colligit racemū in autumnū. Nā vinde/
miata vinea nō rep̄it nisi aliq̄s parvus race/
mus. Et sicut christ? paucos colligebat ra/
cemos: id est paucos ad fidem suā cōuerlos
ex passione sua. Unus racem? fuit latro cō/
uersus alius h̄o cēturio qui cū filiū dei est cō/
fessus: vt habet Mat. xxvij. Mar. xv. et Lu/
ce. xxij. Ihs igit scies oīa q̄ v̄tura erāt Jo/
xvij. vidēs quod priuabant merito passio/
nis sue: et sic vita eterna: dolore tam maximo
cruciabat q̄ poterat dici quasi infinitus: nū/
quia numeri? dānandorū qui p̄uabunt meri/
to passiois sue dīcti infiniti? quo ad nos: nū/
q̄ priuadi sunt vita eterna et infinita: tū q̄
dolor dānandorū erit infinitus? et eternus. vnde
Amb inq̄t de dño iesu. Tristis erat et tristis
videbat nō p̄ sua passioe sed p̄ nostra disper/
sione. Fuit ḡ dolor ip̄i ex cōsideratiōe igrā

¶ Tps scz
p̄sces ad
didit do/
lori xp̄i

S
Locm̄

T
Frustru
rio passu
onis ad/
didit do/
lorem

Da
mari
tur p̄
per.

Bermo. I. De cōpassione Marie

ritudis hūane et paucitatis saluandorum maior
 q̄ cruciat? flagellatiōis et crucifixiōis ac mor-
 tis corporalis. Tūc inquit Thō. sup. iij. phis-
 cor. et p̄ditōe finis magis auget dolor q̄ ex
 p̄ditōe eorū q̄ sunt ad finē. Nā videm⁹ q̄ qñ
 aliq̄s p̄ totū annū exudauit ad laborandū
 agz seu vinā. si postea veniat tempestas seu
 pinna auferēs fructū cāpi aut vinū. tal' gra-
 uis de hoc dolet q̄ de labore et sudore totius
 anni. Quo p̄supposito claz est q̄ rps h̄ sine vo-
 luit crucifigi. et ad h̄ elegit i cruce suspēdit. iux-
 illd Job. viij. Suspēditū elegit sibi aīa mea:
 vt. i. oēs homines grati existerēt de tāto bñfi-
 cio et saluaret. Et tō cū videret aīas futuras
 inq̄ssimas et p̄uādas merito passiōis sue
 magis doluit q̄ de crucifixiōe. Videm⁹ nā/
 q̄ q̄ mercator q̄ toto tēpe vite sue insudauit
 ad p̄gregādas merces. xv. milia ducatorū
 si postea veniat in mari tempestas que nauē
 cū mercib⁹ submergat. tātū in se dolore susci-
 pit quātū extimauerat valore ipaz mercū.
 Lū igit filius? q̄gnis vt prudēs mercator spa-
 cio 33. annorū sp̄ insudauerit p̄ salute huma-
 nigenē. vides p̄p̄ inq̄tudinē p̄di et iua-
 nu estundū p̄ciosum sanguinē suū q̄ ad dam-
 nados. vehemētissime doluit. Unbrūs Bo-
 na. in. iij. di. xvj. ar. vl. q. vl. iroducit dictū
 philippi cācellarij parisiē. q̄ in p̄sona xpi
 inq̄. Q hō vide q̄ p̄ te patior. nō est dolor si
 aut quo crucior. ad te clamo qui p̄ te morior
 vide penas q̄b⁹ afficior. vide danos q̄b⁹ con-
 fidor. vide lācā cū qua trāffigoz. Et cū sit
 tantus dolor exterior. erat inter⁹ planctus
 p̄grauior. re cū ingrātū tātū expior. Prop̄
 p̄ditas aut oēs afflictiones dicebat ipe fili⁹
 q̄gnis illd ps. xxxvij. Afflicti sum et hūilia-
 tus sum nimis. Ipa aut m̄ eius doloratissi-
 ma exclamabat dicens illud T̄ren. j. O vos
 oēs q̄ trāstis p̄ viā attēdit et videre si ē dolor
 sicut dolor me⁹. Fili⁹ em̄ cognoscebat dolore
 m̄is ex sui cōpassiōe. et magis dolebat de h̄ q̄
 de sua passiōe. brā q̄ cognoscebat inēstra-
 re dolor q̄ patiebat fili⁹. etia cognoscebat q̄
 ille magis dolebat de m̄is afflictione q̄ de p̄p̄a
 afflictione. et p̄p̄ h̄ vn⁹ alteri cōcabat dolores
 suū. et magis affligēbat vnū q̄sq̄ eorū ex dolo-
 re alteri q̄ ex p̄p̄o. et sic dolor vnus gladi-
 bat et p̄nerabat cor alteri. vt ait Hugo p̄-
 ceta i meditatōib⁹ passiōis xpi. Sedo p̄n-
 cipalit̄ dico q̄ p̄ssima q̄gnis marie angustia-
 ta fuit. et igētes dolores sustinuit. v. alijs rō-
 nib⁹. P̄rio q̄ mulier erat. sedo q̄ vnigeniti
 m̄i erat. tertio q̄ p̄ns erat. q̄ro q̄ ipz sume
 diligēbat. q̄nto q̄ cū inuaret nō potat. P̄ri-

mo aut doluit q̄ mulier erat. Naturalr̄ em̄
 mulieres magis cōpariunt tribulatiōis q̄ viri
 vn⁹ mulier d̄ q̄s molier a mollicie sic dicta.
 mutata s̄a. vt ait Varro. quē refert Lacta-
 tius in li. de opificio dei. c. xij. Ideo fm̄ phm̄ i
 li. viij. de animalib⁹. Mulieres sūt mollio-
 res et maioris pietatis et cōpassiōis q̄ viri.
 vnde mater magis dolet de aduersitate et mor-
 te filij q̄ p̄. Nulla autē mulier vnq̄ fuit sic
 pia et cōpassiua sicut q̄gnis p̄ssima. ergo nul-
 la vnq̄ sic fuit afflicta ex morte filij sicut ipa
 Sedo maxime doluit. q̄ vnigeniti m̄i erat
 Si em̄ alios filios habuisset sup̄ eis cōsola-
 ta aliquēlū fuisset. s̄ amissio vnigeniti est
 nimis dolorosa. vn⁹ sc̄ptura qñ vult exp̄mere
 aliquē luctū multū dolorosum. assimilat euz
 luctū vnigeniti. vn⁹ Dier. vj. dicit. Luctū
 vnigeniti fac tibi placū amaz. vbi glo. ait.
 Nihil doleri vnigeniti morte. et tō q̄ dolor
 danator erit grauissim⁹. iō d̄ Amos. viij.
 Pona eā q̄s luctū vnigeniti. s̄ solatia mun-
 danorū. Sic igit amor vnigeniti excedit ali-
 os amores. vn⁹ mariti amores cōparat amo-
 ri vnigeniti. iux illd. ij. R. j. Sic m̄ vnica fi-
 liū diligit sic diligebat. Ita nō ē dolor ma-
 ior q̄ de morte ipi. Quā maḡ etiā sit pena de
 amissioe vnigeniti vel oīm filiorū simul. q̄
 ad idē rēdit. pater Job. j. vbi iob audiēdo q̄
 oīa bona sua t̄palia p̄diderat. n̄ oñdit signa
 doloris. s̄ audita morte filiorū sc̄dit vestimē-
 ta sua p̄p̄ vehemētia doloris. et tonso capite
 corruit i terrā. Tertio marie doluit q̄ plens
 erat et filiū suū affligi videbat. Qñ em̄ aliq̄
 m̄i audit filiū suū mortuū mltū dolet. qñ ar-
 audit cū horribili morte occisum magis do-
 let. sed qñ an̄ oculos suos cernit ipum crude-
 lissime mactari. tūc maxime dolet. Vera est
 em̄ s̄ua illa Oraciō in poeria dicitis. Ser-
 gni⁹ irritat aīos remissa p̄ aures. Quā q̄ sūt
 oculis subiecta fidelib⁹. Et illud ph̄ in. ij. de
 anima. s̄. potentia p̄p̄inqua melius percipit
 obiectū q̄ remota. Virgo igit p̄ssima vi-
 dens suū benedictū filiū pati penā ignomi-
 niosam. de qua dixerūt in dei Sap. ij. Mor-
 te turpissima condēnem⁹ eū. Item pena diu-
 turna. q̄ ab illa hora noctis qua cap̄t⁹ est vsq̄
 ad horā nonā in qua exp̄rauit in supplicijs
 et dolorib⁹ semp fuit. Item pena iniusta. q̄ sic
 dicit. j. Petri. ij. Peccati nō fecit. nec inue-
 tus est dolus in ore eius. Tradebat autē iu-
 dicanti se iniuste. Item pena dolorosissima et
 acerbissima ineffabiliter cruciabat. vn⁹ Dier-
 ro. in q̄dā smone ait. Quot lesiōes in corpe
 xpi. tot vulnera in corde m̄is quot clauis p̄fo-

¶ Maria
 marie do-
 luit p̄rio
 p̄ter. v.

tates. q̄t ict⁹ p̄stiteres ⁊ carne rūpētes. tot sa-
gite p̄ oculos irātes ⁊ totū cor ⁊ anim⁹ ḡgis
vulnerātes. Quarto causabat in ea marim⁹
dolor p̄p̄t̄ ineluz amorē erga eū. Scdm̄ em̄
doct. ḡgo b̄ndicta sola magis dilexit xpm̄ q̄
s̄l oēs create. ⁊ iō ip̄a dicebat Lani. iij. Amo-
re languet. Lū ḡ amor sit fr̄us trāffo: mati-
ua amātis cū amato. vt ait Diony. in lib. de
di no. Lū xps̄ doluerit sup̄ id qd̄ ligua hūa/
na exp̄mere pt. ⁊ mima p̄cussura facta in cor-
pore ei⁹ excesserit passiōes q̄s passi⁹ v̄l in fu-
turū patient aliq̄ i hac vita. ḡcū amās debeat
p̄cipare ⁊ sentire ita incōmoda sic cōmoda
amici: vt no. i. l. ite ex diuilo. i. fi. ff. fa. her. Lū
ḡs amic⁹ se debeat h̄re ad amicū sic ad seipm̄
vt ait p̄hs. ix. et̄h. q̄z amic⁹ est alter ip̄e: vt in
quit Tullius in li. de amicitia. cōcludit q̄ p̄ss̄i-
ma ḡgo indiciabili dolore afflicta fuit. Tāto
em̄ q̄s magis tristat de morte alicui⁹: quāto
eū plus diligeat: ⁊ ei magis vtilis ⁊ fidelis
erat. Cū magis q̄s dōlet de morte filij iuue-
nis prudētis pulcri sapiētis ⁊ sibi obedientis
ac reuerētis: q̄z de obitu alteri⁹ has p̄ditōes
nō habent. Quia ergo ḡgo b̄ndicta amice/
bat filij optimū ⁊ oēs p̄dictas p̄ditōes i sū-
mo habere ⁊ se sumopere diligente. vñ Eccl̄i
xiiij. appellat mater pulcre dilectiōis. Itē
filij p̄debat sibi iam reuerentē. vñ ibidē d̄r.
mater timoris. Filij ḡz eā in cruce pio affe-
ctu agnoscentē. vñ in eodē. c. appellat mater
agnitiōis. Item filij ei p̄iū ⁊ clementē. vñ vbi
supra dicit. mater sancte sp̄ei. Ideo maior fu-
it dolor q̄z quis exp̄mere vel cogitare valeat.
vñ exclamabat dices illud Diere. ix. Quis
dabit capiti meo aquas: ⁊ oculis meis fontē
lacrimarū: ⁊ plorabo die ac nocte filij meum
Nec mirū si ipsa b̄ndicta virgo pietate ⁊ ca-
ritate repletissima tantū dolore sensit de mor-
te dilectissimi filij: cū etiā quelibet mater cō-
muniter magis diligit filij q̄z seipam: vt in
quit glo. in. l. videam⁹. ff. de iureiur. ⁊ in. l. isti
qd̄. i. fi. p̄ illū textū. ff. qd̄ me. cā. ⁊ iō poti⁹
veller mori ip̄a q̄z filij. sicut faciebat Pen-
lope dices illud qd̄ ponit Qui. in epistolis.
Dij p̄cor hoc iubeat vt eūtib⁹ ordie fatis Il-
le meos oculos cōp̄mar: ille tuos. Desidera-
bat em̄ ip̄a prius mori cū viro suo q̄z Thele-
machus filij su⁹. Quid ḡ debebat facere ipsa
ḡgo scitissima: Et si fili⁹ stult⁹ mēsticia ē m̄ris
sue: Proū. x. q̄z mater dōlet de demētia etiam
naturali filij sui. s. q̄ pariat h̄ vitupij. qd̄ de-
bebat agere m̄ p̄ss̄ima videns sapiētissimū
filij sui tanq̄ stultissimū ab oibus respici et
illud: Quinto summe dolebat: q̄z ip̄z iuna-

re nō poterat. Magna em̄ solatio m̄i q̄n
filij in sua morte osculari ⁊ amplecti ac adiu-
nare pōt. Nec autē mēstissima m̄i in nullo fi-
lij sui poterat adiuuare. Audiebat ip̄m di-
centē Siritio: Joh. xix. ⁊ nō valebat ei potum
porrigere. Videbat eū vulneribus plenū: ⁊
nō posat vulnera alligare. Cōspiciebat ip̄m
sanguine irrigatū: nec valebat lintheo obsterge-
re. Caput male tenētē: nec poterat sustinere.
Ip̄m cernebat in cruce flectē: nec valebat p̄lo-
lari. Videbat sanguinē ei⁹ in terra fluentē ⁊
nō posat recolligere. Cōspiciebat ip̄m luto ac
imundicijs repletū: nec valebat mūdificare.
Videbat eū expirare: nec poterat osculari v̄l
de cruce reponere. Cū dicere poterat illud. j.
Re. j. Mulier iste nimis ego sum. Lū em̄
discipuli fugissent: nō habebat adiutores v̄l cō-
siliatores in tāc̄ anxietatib⁹. vñ dicere pote-
rat illd̄ Eccl̄i. ij. Respiciēs erā ad auxilij ho-
minū ⁊ nō erat. Nō eū habebat solatores. vñ d̄
dicere poterat cū ps̄. Sustinui q̄ s̄l cōsistare
tur ⁊ nō fuit ⁊c. Et itē dicebat deo cū eodē
p̄pheta. Elōgasti a me amicū ⁊ primū: ⁊ no-
tos meos a miseria. Et illud Joh. xix. Dero-
liq̄rūt me p̄p̄inq̄ mei: ⁊ q̄ me nouerūt oblitū
sunt mei. Exclamabat autē beata ḡgo cernēs
tāta dilectissimi filij sui tormēta. ⁊ dicebat il-
lud Bern. in ser. de passiōe dñi. Caput ange-
licis tremebūdū spiritalib⁹ demeritē sp̄m̄
pungit. Facies pulchra p̄e filijs hominū sp̄s
in deoz̄ deturpat. Duli lucidiores sole calu-
gant in morte. Aures q̄ in celo audiūt ange-
licos cant⁹: audiūt p̄eoz̄ insul⁹. Os qd̄ do-
cet angelos felle ⁊ aceto potat. Pedes q̄z sca-
bellū adorat cruci clauo affigunt. Man⁹ q̄
formauerūt celos sunt in cruce extēse ⁊ cla-
uis affixe. Corp⁹ p̄berat lat⁹ lācea p̄forat. Et
qd̄ plura: Nō remāsit i eo nisi v̄l p̄eoz̄
exoraret. Lu. xiiij. De his afflictioib⁹ beate
ḡginis loquēs Aug⁹. ser. viij. de passiōe dñi
ait. Juxta crucē stabat maria p̄sideras vuln-
benigno xpm̄ pendētē in crucis patibulo p̄-
dibus intēs manus lenabat: amplexus cru-
cem: ruens in oscula ei⁹: quā p̄e sanguis xpi
vnda rigabat vt xpm̄ valeret amplecti cum
nō posat: sursum volebat ascendere. Sperat
amor nōnūq̄ q̄ raro fieri p̄t. Sibi cedere
cū cra amor ipatēs credit Uolebat amplecti
xpm̄ i altū p̄dētē: s̄z man⁹ frustra i se cōp̄ose
redibāt. se lenās sursum ⁊ terra erigebat ad
xpm̄. ⁊ cū tāgere eū negbat manu collidebat
ad terrā. ⁊ p̄strata iacebat imēstia doloris
deplsa: s̄z ea erigere magna vis amoris imēst
cōpellebat: ip̄m amor surgebat in eū q̄ ma-

Bermo. I. De cōpassione Marie

inibus cupiebat attrahere xpm. Cū hōvis n̄
eēt denica dolore terrā iterz petere cogebat.
hec ille. Et qd miz si pssima xgo dolebat z
flebat i vnigeniti sui morte cui cōpariebant
oēs creature. vñ metricē dī. Li angeli del ce-
lo piāgon amaramēte. El mūdo se cōturba:
La fra he i tremore. Lo sole obscurato mon-
strasse dolere. De la crudel morte del suo crea-
tore. Spēzate son le petre: apre le sepulture.
Per che l'he morto xpo in rare pene dure.

Maria voluit in cūcūsiōe
emere naturā hūanā p̄cio sui sanguis: vt de
nobis posset dici illd. j. Pe. j. Nō corrupti
bili auro vel argēto redepti estis: sed p̄cio
sanguis ihu xpi. in cūcūsiōe sua cepit effun-
dere sanguinē suū in arrā p̄ci i die pasceus
sup bāp̄m crucis integratē p̄soluēdi. Bon⁹ em̄
mercator q̄ aliqd emit p̄mo dat arrā i signū
rei empte: z postea facit plenā solutiōz. z sūt
xps i cūcūsiōe effundēs suū sacz sanguinē
sc̄ p̄ncipiū n̄re redēptiōis: z cepit ap̄ire por-
tā padis. Ut ei ait Hiero. Sanguis xpi cla-
uis ē padis. Deter igit q̄libet fidel' ei cōpati:
sc̄is q̄ maximū dolere i ipa sanguis effusiōe
sentiebat. Ut em̄ scriptū est Leni. xviij. Alia
ois carnis i sanguie est. Logica q̄ o aia deu-
ta quāto dolore debebat cruciari virgo p̄ssī-
ma. Aliq̄ autē dicit q̄ ipa nōlerat p̄ns cūcūci
soli filij: sed ibi p̄p̄e diuersiorū fuit cūcūciū
q̄: m̄ nō potuissēt videre cruciari filiū suū z
carnē ei⁹ tenerrimā incidī. Sz tū audiebat
vocē filij lacrimātis z vagiētis ex dolore. vñ
cū lacrimis exclamat dices. O fili mi chari-
sime q̄ cito sc̄pta pati z cruciari. Alij p̄o dī-
cūt q̄ erat p̄ns. vñ credēdū ē q̄ ingēti dolore
afflicta est vidēs icidi carnē illā delicatissimā
ac passibilē in sumo rōne delicatissime cōple-
p̄ois z teneritudis cū eēt solū octo dīez. Exi-
stimo autē q̄ ipa dulcē puul⁹ i tāt⁹ dolorib⁹ er-
tomēt⁹ suis aspicebat m̄iez: z lacrimosia vo-
cib⁹ extēsisq̄ brachijs i matris sinu foueri an-
helabat. Ipa p̄o cū fiente filio amaras sun-
dēs lacrimas: eū q̄rū poterat consolari sata-
gebat. O maria qd facies in mōte caluarie:
qd agēs cū filiū tuū videbis occisum i crucē
partibulo nō parū de sanguine effundēre: sed
ex q̄ng⁹ latis vulnerib⁹ riuos sanguis emit-
tēt⁹. Desine tūc flere: expecta diē mortis sue.
Ita m̄ in iūia fuerūt tuoz dolor. Lūcūcūsiō
autē filio ipm i brachijs suis pia xgo p̄tinus

accepit: eūq̄ suauit amplexata est z osculata:
atq̄ lacrimis ex cōpassiōe emanantib⁹ vulnū
ei⁹ irrigauit. z ipa sicut lacrimis filij sui ge-
nas suas madefecit. eiq̄ māmās (vt ei⁹ dolo-
rē aliq̄līc mitigaret seu alteraret) suggēdas
p̄pinauit. Sz tū a fleru cōtinere non valebat.
Qui benign⁹ fili⁹ vt flere desisteret annuebat
ipe tū ex dolore in cūcūsiōe lacrimas emittebat
Brā autē xgo ei dicebat. Cessa tu fili flere et
ego etiā cessabo: nō em̄ valeo lacrimas p̄tinere
cū video te plorare. **S**edō voluit brissima
xgo i egyptiaca pegrinatōe: q̄n. i. vt b̄z Mat-
thēi. j. p̄p̄t herodis futurā p̄secutiōz necē ha-
buit fugere i egyptū. sic angel⁹ i sōnis admo-
nuit ioseph. Possūm⁹ ei deuote meditari q̄
ioseph ex sōno p̄lurgēa n̄ sine amaritudine di-
xit sp̄se sue xgi b̄ndicere. O xgo dulcissimā
fugiam⁹ repete. q̄ herodes filiū tuū p̄dere q̄-
rit. O q̄r timor tūc xgineā mēre inuasi: q̄r
ve dolor cor ipius benignissimū penetravit.
Puto em̄ q̄ sine mora filiū i brachijs suscipi-
ens lacrimantib⁹ oculis ipa delicata puella cū
ipo ioseph ad deserta iter arripuit. Cōrepla-
re nūc aia deuora q̄t noctes duxerit il⁹ ones: q̄
vici⁹ sūt estuabat ardore: q̄ntē z absq̄ cibo
nocte vigilauerit i heremo tiore latronū z se-
raz. Cōparere aia deuora puerulo filio xgis
sic pegrinari z exulāri. cōparere eē m̄i ei⁹ q̄
i illa vasta solitudine nūc terret: nūc tremēt nē
faciē ipi lacris rigat: nunc eū adorāt. nūc ei⁹
deset penaltates. o si possibile eēt agustias x-
gis q̄s passā ē i cūdo i egyptū z manēdo ibi
p. viij. ānos. q̄sq̄ necitates passā fuerit int̄ il-
los idolatras egyptiacos. q̄s eē afflictiones p-
pessa sit in redeūdo p⁹ septēniū p illa deserta
z piculosa loca cū puulo ielu septēni. p̄fecto
a lacrimis nō possem⁹ abstinere. De hac autē
pegrinatōe loquū m̄gr Jos. gerlon i sua Jo-
sephina inq̄t. Nēbra ioseph somno recreat
deserta labore corde vigil: in illa q̄ nūciat an-
gel⁹ audir Tristia. surge ioseph fili dō: acci-
pe m̄iez Cū puero: fuge: neu tardes: egyptia
rura festin⁹ p̄te: nā puez trux q̄z herodes
Perdere. mor sp̄s⁹ hūili stratu exilit. atq̄
Uirginē i sponse thalamū mestissim⁹ intrat
Forte maria ihm quē cunis somn⁹ habebat.
Tūc vigili blāde cura deuota fonebat. Ut vi-
dit sp̄sū cū n̄ mos nocte veire. Instāt⁹ pla-
ga mali exclamitat. o vir En qd id ē: qd hēs
q̄ fert te fors rogo pandet. Den heu: surge ci-
to: puez rape: q̄rit infans. Per dī credi m̄i-
hi: p reges diuus herodes. Se toler illūsum
p̄pera: modo nūcius alto Demissus celo ius-
sit. nec fingo repente Sic fieri: n̄bi tunc an-

Maria
voluit in
pegrina-
tione egyptiaca

Larmia
iosephina
gerlonis

mi qd ego fuisse credideri noua te inuenis
q puerpa paup simplex lueta domi regio
nu nescia. tales Lere du voces viger: s3 fusa
reo. mox Lopolos manib9 lacrimis q3 p ora
voluit. Tristis vtriusq3 genu an ipa cunabula
nati flectes testernis stupido fixoq3 parup
Deres ituitu: que replata benigne Pluria
corde gemis. rade prupis amaro Sulpiras
aio. qd amor me9 o tener ifans Ac vteri. tele
cre meiz qd tu: qd agem9. Iste tuus custos r
ego q pte ferem9. Quale parebit iter: vbi se
gabriel tua dudu Nucia dicta mihi: dñs se
de dd illi crede dabit. iacob ipe domo regbit
i euu. En it i ciliu: flecti carissima n e Hora
mo: vir prulit anxi9 effugiedu: Parendiq3
dei iussis: reduce bene ipa Promisit puez et
faciet: q3 dux via vita e. Exit9 his ifans ocul9
q3 lerem9 ap9: Joci dovilus rifu cogscere ma
tre Tuc aim stricit tenere pietas9 imago Uir
gineu gladi9 ptra9 ietitia cordis. Mox ruit
i facie pueri. suauissime fili Ac9i9 exclamitat
singultas m9 abire Ac migre stati: notos pa
tri9q3 lare9q3 Linqre festini cogimur: n nra
voluntas S3 dñi fiat. pñr dilecta ioseph vir
Braden9 replicat: lacra: cumiq3 resolu9 In
fate panis inolu9. n9 afell9 A me sternel ge
rui9 pueriq3 tuig9. Nec moza: nocte fugā ca
piut dā: clāq3 recedut Ostiol p9 se clau9: mul
lasq3 salutes: Nulla vale rotavicia carare
cepit. Mirādū mai9 in spectacula qle Lon
spices aia: calus nūq3 fuit al9 Aspior9 lum
mag9 mag9 pietate stupēd9. Ergo copatere
salte: p cui9 amore Nesit h9: de9 est fugitiu9 r
aduena p te Uirgo tenella: ioseph gñis euo
vixq3 bimeltr9 Infans: igitra pagrat: ac dura
via9 Sat pcul exierat a nazareth: band si
nemito Lōtinnoq3 metu. neu q3 sentiret eū
tes Sine pedū strepitu: sen flent9 ad vbera
mris Uagitu pueri. v9 ab occurſu vigilati.
Aut afini ruditu: larratu ve cantino. Terti
ce mōriculi facie pñsa recorſit Uirgo suā: fil
ipe ioseph: deuor9 vterq3 Substitit: inde to
mū villā replūq3 salutat rē. Dulcevalenata
le solū: valeat r amici. Tuzq3 hierlymis i syo
pñce tēplū Dixerat. hinc cederes pñ ioseph
atq3 maria Lōroq3 n9 gressus: rlemira cepta
tenet rē. Uelpa defessos ābos afinū q3 lassū
Sera domi locat: i q diatricula ville Lōmo
dioza ioseph repurauit: prin9 vñis Excepit
puer9 pprijs terreq3 reclinat. Ipse sinu mris
erept9 vagit. r ide Uir dat ope dñe satagēs
descēdat a iello Lollapsu facili: hospes dat sta
bulū paleasq3. Augent ligna focum: gremio
mox pgo receptū. falcio9 euoluēs infantem

igne manu9. Blāda pñectās refouet. Et
i. Lux orit: surgit iedut limite cepto. Post
iter emētū duri mltiq3 labor9 Depallispicit
qñti terra canopi. Hinc horroz ibit9 ambor9
corda panor9q3 Lōcutit. ipa l3 mēs incōcussa
resistat Uir pñr alloquit9 pñsa cogito deco
ra N3 sis o dñā: gēs ista libidine ferus fe
dis viger stmul: si scūerit vxor N3 mea sis
mihi qd nisi mors o vīrgo pat9. Atq3 pudici
cie tibi discime. pharaonis Ducer ad aspe
ctū mox te man9 improba ferui Sors indi
gna nimis. nos o tibi qd faciem9. Blāde puer
r fugimur neu te vñum perdat herodes
Delerimus dulcel9 q3 lare9 charol9q3 ppñq3
Ecce q3 irruim9 in tāta picula soli. Ignoti ac
q3 inopes: lingue ignari: de9 alme Nobis qd
facere voluistit: q3o maria filia dic mea sis.
hoc etas credere vez Suadebit: relitū au
tilio cōmitto supno. Jure qd dē dūcere ioseph
nobis ita semp Sperādū: sicca lacrimas: tre
pid9 pauor ablit Uirgo refert. nōne memo
ri nos mente tenem9. Etatis pñe miracula
qualit9 abram: Qualiter r fara dñs saluauit
r aurit. Est oportuno pñtor: ipe sumus rē.
Et. j. Plurim9 hinc aditu exploratoz quoli
ber astat Inuigilans: gentēq3 lociq3 regere
solers Dū pñerare suos aliq3 vult aduena
fines Scire volens vbi nā pgo peperisse re
fert rē. Pone merū dñā: dixit cui copia fan
di Prima fuit: facie reg9 vñlura: beata Le re
puta: tm dic qua regēoe venist9. D tunc vir
pñr ne tua hec vel filia fare. Quis pat in
fantis: q3 formosissim9 alto Sanguine sena
tū vult9 Splendore fatet9. Pauca ioseph gñā
q3 refert doctissim9 heros. Nobis mēphitid
nullas impedere dignas Sufficim9 grates
quoz dignatio tantū Pandit in occurſu p
mo solamē opēq3 Iſit a terra nos fors iſta
coegit Das oras petere: infelix quā cernitis
hui9 Infantis mater mihi filia sola relicta e
Nāq3 pater pueri residet regioe remota. fa
ma loquar aulā regis cito garrula totā Egi
pti pñit celebri venisse puellā Urte hiero
solyma cui9 recor atq3 venustas Tāta erat
nil vltra cer9 clamitat ois. Ergo stativeniat
veniar videat9 adoret Regē: sitq3 suis vxorib9
ānumerata. Urbis igressu certati curavide
di Lōglomerat9 pñlos. variat9 bñba vñlū
Di nū9 ad regē: aliq3 comitant9 eūtes. Lora
q3 positi tu pgo iosephq3 puerq3 Poplicib9
fieri9 solidos defertis honores. Sit i3 do
larrā: sit flagitiolus: in ipo Sol9 adorat rē:
a q cūcta pñs. At rex cōreplatus eos. Inter
prere lingua Multa petiit: causāq3 vñlor9

Bermo. I. De cōpassione Marie

te gen? ortu. Si q̄ p̄ca ego pepissz hebrear:
Virgo filz dimisso octo vbu capir herol. Sā
den? scūqz mouz sua spūs ora. Rex i temp̄
nū viue sal? tibi q̄ nos Afflictos iopes octo
spectare bentz Dignar? tua sit q̄ cōdidit oīa
merces. Est nob o rex tell? galileap̄pago. Fer
tilis z diues fuit: q̄ nobile regnū. Reges isti
gnes: sz nil moraliū vīqz Tutū vī stabile ē
alienigēo dīnatu. Nūcp̄mī. dicit. tū his ora
cula varū. Regē vēturz p̄corz ex s̄gūie regū
Quoz p̄pui dō z salomō nuerant. Quos
genere p̄res abraā isaacqz iacobqz. Hec cui
p̄dies oli fuit hospita fra Ad lorē. sz rerye
mo: q̄ p̄puit illā. Et me cū puero fugitare se
ros. Herodis Impiū. q̄ cūta tūcēs deieuit in
oēs. Et mō dū regnet p̄fundit fūqz nefasqz
p̄ obide p̄t iant? cedere iussit. Pacmiserā
me dās comitē pere. molestū zc. Ausug? no
cū p̄tor discrimia rez. Torvarios casus de?
huc nos appulit. o rex. Ergo tū p̄ceptz et
maiestat? alijū. Regia p̄t tā demētia cepit
egenos Atqz p̄grinos mīti tractare fauore
Rex fer op̄pūqz. perit hāc fātū. Iste Lū gēi
tu perit hāc noua nupta puerpa paup. Nū
nos erim? oneri: panē neqz gēo. Sz p̄pūp
is maib? q̄sūvolūtas. Rex iuter exēplo dē
dom? zloc ap̄t. Nū dūz fīat: vis nlla: iūria
nlla. Porro mēoz rep̄it: p̄t si gēis vll? In
iuda rūt. ita p̄bū tēpat heros. Ut neqz scire
neget neqz se cogisse reueler. Nūp at̄var? In
p̄b rūt: fuit or? Urbe hīlīma: scribaz rūt:
ba sacroz. Lū fuit: i legē varū rīsa suoz. Tps
eis dubiū sz p̄solato certa. Offert p̄ceptz rex
tāgēdū munera dōat. Impar vī surgat tēdu
cāqz dōmū mor. Aulica tota cohors: rsonar
plaudir: bñdicit. Implet iussū libēs: regē col
laudat onat. Lū frētū vario ioseph admirat
ab isto facund? laudat alr spēm mīier. Alr
p̄parit puero blādoqz xcozo. D p̄t oipotes
q̄s n spauerit i te. In cui? sc̄ corda māu regū
q̄hoimqz. Quo vis iſtēctēs carer en lubzic?
alp. Plebs icōposita: fugitūos suscipiūt: r
Alpiciūt gēs aīa: tractatqz pudice. Hospitiū
p̄bet q̄ tu te gēo receptas. Lū sponloz puero
p̄fuo cedit aīell? Ligna cibū mēā vir p̄par
at p̄ia mī. Infantē lactat: enolūēs balnear: in
de Lunis aprat? dormit: q̄s tps in illō Dāt
laudes p̄cā: q̄tēs oī corda leuarūt. Lū mani
bus dno p̄tata pīcula tūti zc. Et: p̄dic?
doc. alloquit dīm iſm: z iſtrogat de modo
sue rēitūois re egypto dī. Quis tibi septēni
puero mod? in gēdico. Lū fuerit: dubiū ē?
baniā? vtriqz parēti. Tu nō appes sat ido
q̄? alpa ferret. Quō loga vie dīspēdia p̄s

tener. at q̄. Nō asino tua mēbra satz suffultra
locates? Curricul? ne vehit forsan te gēo ie
sumqz. Lōsa? in q̄les mō vir fabrefecerat vī?
An sup eratē diffūdīt grā vires. In corpū
vel iter pagrar breniore dīetaz. Uir? angelī
ea nec deesse mīstra putāda ē zc. I Terri? do
lor b̄tē gēis fuit q̄n i tēplo fili? remāsit: z ipa
p̄ tridū cū cū mario cruciatu q̄sūt. vī iūē
to eo dīxit: vībz Lū. ij. Fili qd fecisti nob sic
p̄t tuus z ego dolētes q̄rebam? te. In q̄b? ver
bis ipa exp̄sūt tūmū magni honoris. z affer
ctū magni doloris. Magnū em̄ honor in hoc
notat q̄ vocat eū filiū. vī Ber. sup missus ē
ait. Ecce marie p̄uilegiū. Quis em̄ hoc au
deat angelo? sufficit em̄ eis z p̄ maḡ h̄nt q̄
cū sint spūs ex cōditioe: ex grā facti sunt āge
li. i. nūqz dē. Maria p̄o dēu maīestatz z dōz
angelo? suū appellauit filiū dī. Fili qd feci
sti nob sic? Dolorē aut exp̄sūt cū m̄didit. ec
ce p̄t tuus zc. Iste aut dolor caulabat ex tri
plici timore. Un? erat sz Dign? q̄ tēbat ne
iudeos tāqz idignos relīq̄sset: z ad p̄dīcādū
gētib? lōge recessisset. Sed us erat em̄ eūdē
Dign? q̄ tēbat ne ad patrē q̄ miserat eū
redīssset. z sic hūana redēptionē sic exīgētib?
temerit? gener? humani non fecisset. Terri?
erat: q̄ tēbat ne i manib? filioz Herodis
deuēssz. Ut em̄ ait Quid. in eplis. Res ē
soliciti plena timor? amor. vī inq̄ glo. sup
Lū. Detuebat b. gēo neqz herodes in ei?
ifantia patrare q̄sierat. b archila? in ipi? pue
ricia iūcta op̄unitate pficeret. De isto at̄ do
lore gēis z ioseph tractat m̄gr Jolhes gerson
i sua iosephina: dīcēs dno ihu i p̄sona gēis z
ioseph: q̄n rep̄erūt eū in tēplo. Fili qd nob
fecisti p̄dire totū. Per tridū: nā nos nimis
anxia cura Loq̄bat: atqz dolor valid? rūt sus
ne p̄dere te te. Dneret ipictas carissime se
ua tyrāni. Quid ne putas agim? p̄me dūma
nocte diei. Una dom? recipit nos abos tēsi
ne fili? sit nob nor vna vigil flem? q̄ p̄cātes
P̄rio m̄ac cito p̄surgim? atqz p̄pūqz. Nūc
hos: nūc illos inter te q̄rere cura ē. Teqz die
tota fili nō iueniētes. Qn̄ tertia lux orit repe
dam? ad vrbē. Deu nūmū tristes rēfess? an
helat vterqz. Iſtū sz remouet inērtio leta do
lorē. Dram? fili ne talis eger? vltia. Nō faciā
remancto domi: parebz vob: Rndit puer:
zc. Multos alios dolores habuit b̄tissima
gēo i p̄nti vita: vt q̄n necē habuit eris gūi
da z vicina p̄mī pficēti ad ciuitatē bethlee
miticā. z ibi cū multis icōmodis z sine hospi
tio p̄decēti stare z filiū suū ibi pere. zc. q̄ sa
tis dīxi. in. vī. p̄e p̄ncipali h̄m? op̄is. sz per

E
Doluit
maria in
tridūana
p̄ditōne
filiū.

A
Maria
hūit mī
ros alios
dolores.

frasco. Sicut n̄ declarato h̄ dolore quē hūit de
 morte ioseph. de q̄ dixi. v. p. hui⁹ op̄is in
 ser. de p̄olaris ei⁹. Nō etiā t̄ferā dolore quē
 habuit qn̄ filio suo alcedere i celū. ip̄a i mule
 r̄is hui⁹ m̄di remāsit. de q̄ dicā i. x. p. p. h̄
 op̄is ser. i. J̄e p̄rāsto dolores q̄s passa est
 p̄p̄ tribulātes ei⁹ d̄aras a iudeis. d̄ q̄b̄ dixi
 i. x. p. p. h̄ op̄is. solū referā alias duas af
 flictiōes q̄s habuit p̄p̄ p̄passiōz filij. q̄z p̄i
 ma q̄ ē q̄tra i ordie fuit i ei⁹ passiōe. vñ Am
 bro. sup. Lu. ait. q̄ntis m̄ltis tribulātes trāsi
 fuderit aīaz marie: m̄ illa sp̄alit m̄na trāsi
 xit viscera d̄no i cruce moriere. de q̄ p̄dixit sy
 meon. t̄ m̄p̄i aīaz p̄rāsiabit gladi⁹. tāq̄ si
 di. m̄nis tuis viscerib⁹ gladio tribulātonis
 trāsiūter at̄r̄. vidēb̄ i cruce p̄cedere quē ange
 lo nūciāte i p̄gitate p̄manēs filiū edidit. et
 ibidē etiā ait ip̄e Amb. Deniq̄ illo p̄cedere in
 cruce indei p̄ntes vt d̄cederet i iulabāt. apli
 fugiētes de cruce illā d̄cedere possē n̄ crede
 bāt. Quē vt vidit maria necesse fuit m̄na pia
 q̄z viscera ex ei⁹ p̄passiōe gladio tribulātonis
 trāsiūti. S̄z vt intelligere valeam⁹ q̄r̄ i ea fu
 erit dolor: videam⁹ q̄r̄ i illa fuerit amor ad
 ip̄m filiū. Lū ei nō solū h̄osēs s̄z etiā oīa alia
 aīalia n̄asatit diligat filios suos. viij. eth. p̄
 fecto amor ip̄i p̄gis erga filiū suū fuit ierpli
 cabil. q̄z ip̄e d̄ns ip̄s erat tor⁹ ip̄i p̄gis fili⁹
 sine p̄re carnali. vñ amor q̄ d̄z ē in p̄re t̄ m̄re
 ad filiū: tor⁹ erat i sola p̄gie erga suū vnige
 nitū. q̄r̄ aut̄ m̄na formoz est d̄is pla. vt d̄z i li
 de canf. J̄e cū sup omēs creaturas diligebat
 quē sciebat se diligere sup oēs creatas: t̄ esse
 suū creatorē. vñ tato affectu amor⁹ ei⁹ afficie
 bat vt m̄z sit q̄ ex tāti amor⁹ ardore nō sit li
 q̄facta. vbi āt est maior amor ibi etiā seq̄t ma
 ior dolor de malo dilecti. Lū igit iūcti fuerit
 aliq̄ parētes q̄ tāti doluerūt de morte filioz
 q̄ ip̄i expirauerūt: q̄d putādū ē dolor⁹ sensū
 seipam p̄iūsimā matrē i tā horribili sui filiū
 occidē: nemo em̄ vnq̄z carnē suā odio hūit.
 Eph. v. Considerate vos pie m̄res q̄ dolore
 angustiares i vñigenitū filiū vñm sanctū
 gnosum iuuenē q̄ oib⁹ p̄r̄tib⁹ plenū sic cru
 delis i n̄ p̄pectu vño mactari viderēs. Ma
 gne āt p̄passiōis fuit mors xpi: q̄z iudei q̄ ei
 vñio n̄ p̄p̄erūt: etiā mortuo miseri noluerūt
 s̄z vñ⁹ eoz lācea lat⁹ ei⁹ iā mortui transfixit.
 De q̄ ip̄e p̄q̄r̄t di. Job. xvj. Lōcidit me vul
 nere iuper vuln⁹: t̄ irruit in me q̄si gigas. Et
 Ber. in q̄dā ser. ad matrē ei⁹ d̄alus ait. Ue
 re brā p̄go aīam tuā gladi⁹ p̄rāsiuit qn̄ cru
 delis lācea filio tuo iā mortuo lat⁹ apuit. Ex
 q̄b̄ oib⁹ patz q̄ ip̄a b̄ndicta p̄go multiplicē

passa ē martyriū. q̄z vt ait Ber. vbi. s. om̄nē
 lensum cor p̄e passiōis excelsit effect⁹ sue cō
 passiōis. Aliud q̄z martyrij gen⁹ passa est ex
 filij p̄m̄tate: qn̄ ei dixit ihs in cruce vt h̄z
 Job. xij. Mulier: ecce fili⁹ tu⁹. De q̄ Ber.
 vbi. s. ait. An nō pl⁹ q̄z gladi⁹ fuit sermo ille
 Reuera fuit p̄rāsiēs vñq̄ ad diuisiōē aīe t̄
 sp̄is. D̄ne qua comutatio: ioh̄es p̄ ih̄u tra
 dit: fuit p̄ d̄no: discipul⁹ p̄ m̄ḡr̄: fili⁹ p̄bedei
 p̄ filio dei: p̄m̄t⁹ h̄o p̄ vero deo. Quō p̄o tuaz
 affectuosiōsimā aīam nō p̄rāsiuit hec audi
 tio: qn̄ t̄ nostra (s̄z lācea: s̄z ferrea) p̄cora so
 la scindit recordatio: Et Ansel. inq̄r. Domi
 na n̄ra quib⁹ singulib⁹ extimabō purissimū
 p̄er⁹ tuū veratū esse cū audires Mulier: ec
 ce fili⁹ tuus: Quāto q̄z dolore cruciata sit cū
 inq̄ssim⁹ barrabas latro p̄posit⁹ fuit i libera
 tiōe suo filio b̄ndictio: q̄s enarrabit. Extimo
 aut̄ q̄ cū ciularu maximo exclamauit sentēs
 suū dulcissimū ih̄m ip̄i crudelissimo homici
 de postpōit di. Quē cū cambū: o iniquū
 indicū: bon⁹ respiciat iniquū postulat: iust⁹
 punit⁹ p̄corā liberat: agn⁹ occidit t̄ lup⁹ acce
 ptat. vñā d̄ferit t̄ mors refuat. Martyriū
 etiā passa est volūtatē. quia tātum dolebat
 ex cōpassiōe d̄anatiōis hūani gener⁹ q̄ p̄ re
 dēp̄tiōe ei⁹ parata erat t̄ d̄cederabāt in cruce
 mori cū filio si op⁹ fuisset. Uñ Amb. vbi. s.
 ait. Virgo maria fugientib⁹ aplis an crucez
 stabat: t̄ p̄is oculis vulnera xpi spectabat.
 Et quia cognouerāt p̄ ei⁹ mortē inūdi redē
 priōnē futurā putabat aula regalē: s̄z ip̄e xpi
 q̄ fact⁹ ē sicut h̄o sine adiutorio iū mortuos
 liber. suscepit q̄dē maternū affectū: s̄z nō q̄si
 nit auxiliū. Passa q̄z fuit sacratissimā virgo
 martyriū maceratiōis. In tāti em̄ i filij pas
 siōe corp⁹ suū t̄ oīa mēbra macerant: q̄ quo
 dāmō martyriū sibi intrulit: vt ait m̄ḡr̄ Jaco
 bus de voragine in suo li. beate p̄ḡnis: in p̄
 martyriū. vbi allegat Aug. sic d̄icē. Ipsa
 q̄ppe pia mater imani dolore eiūlās p̄cora
 q̄z delicata p̄tūdes: ita ip̄a viscera ceteraq̄sa
 rigauerat mēbra: vt iam deficiēs ad xpi fun⁹
 vit potuerit puenire. ¶ Predict⁹ etiā doctor
 vbi. s. d̄icit q̄ martyriū ip̄ius p̄ḡnis habu
 it q̄tuo: p̄ditōes graues. q̄z i mēte martyri
 zata est. vñ atroci⁹ passa est dū passiōis ip̄i
 gladiū i aīa sua sustinuit: q̄z si corp̄alit p̄m̄
 pra cēt: vt ait Hiero. ad Eusto. J̄e q̄z ei⁹ do
 lor nō fuit p̄ticular⁹ sed vn̄uersalis: q̄a totā
 aīam replent: t̄ nulla in ei⁹ corde remāsit p̄
 ticula que dolorib⁹ nō fuerit plena. vñ Die
 ro. vbi. s. ait. Lōstā nepe q̄ maria in tātum

Maria
 m̄ltiplex
 martyriū
 p̄rāsiuit

Marty
 riū marie
 b̄ndictū
 p̄ditōes

Bermo. I. De cōpassione Marie

voluit vt totā aīam ei⁹ p̄trāsiret ac possideret
vis doloris ad testioniū eximie dilectiōis. Itē
qz ei⁹ dolor n̄ fuit lūpicalis s̄ p̄ cordial. nā vsqz
ad cordis itima p̄trāsuit. nec mir⁹ qz mor-
te p̄i fecerat suā. vñ Hiero. vbi. s̄. inq̄r. Et
nimir⁹ dilectō morte fortior extitit. qz morte
p̄i suā fecit. Itē qz ei⁹ dolor nō fuit momēta-
nē s̄ diuturn⁹. nā etiā p̄ filij resurrectiōis ⁊
ascēsiōis ei⁹ passiōes i mēoria reminebat. asine
magis doloris gladio de eis recordari n̄ posat
vñ dicebat illd. Lan. j. falcicul⁹ mirre dile-
ct⁹ me⁹ mibi. in vbera mea p̄morabit. falcu-
culū ei mirre vocat collectiōis amaritudinū ⁊
passiōnū p̄i. qz ipa in vbera aīe. i mēoria
deferbat. Et ex his vulnerab⁹ p̄ dolore. cru-
ciabatur p̄ amore. ⁊ estuabat p̄ desiderio ⁊ mari-
ma p̄ passiōe p̄ecille. ¶ Uleim⁹ dolor b. h̄gis
explicā d̄ p̄i ser. d̄. sepeliēdis filij sui. Nō
aut sine cordis tenetudine possum⁹ mēorie
cōmēdare penā ⁊ afflictionē. imo gladios ⁊
lāceas doloris cor p̄i. h̄gis penetrātes in filij
sui sepultura. Un⁹ p̄eplānt qdā tenor qz cū
b. h̄go staret iuxta cruce ihu filij sui iā defuncti
ibiqz associata Josi cyag. ⁊ magd. ⁊ alijs de
nois mulierib⁹ amarissime deplozaret. ⁊ iā se-
ro appropinquare cogitaret quō filij sui cor-
pus de cruce deponeret. ecce qz uidit a lōge veni-
renicodemū ⁊ ioseph ab arimathia cū scaliis
⁊ malleis certis qz istis idoneis ad deponēdū
corp⁹. libralis cetū mirre ⁊ aloes ad vnguen-
dū seu inuolucdū cū eis ipm corp⁹ ihu. qz illa
p̄spiciēs (⁊ qz p̄ multitudie lacrimarū ei⁹ oculi
caligabāt n̄ cōspiciēs) cepit valde expauescere
dubitās ne eēt scriba et pharisei venientes vt
de corpe filij sui sic mortui eēt diūsas strages
faceret trahētes illd p̄ totā ciuitatē. sic mag-
nis malefactorib⁹ fieri p̄suevit. qz pauore per-
frita ad iohānez socias dixit. heu mibi. qz ca-
nes rabidi iudei veniūt nōdū saturati morte
crudelissima filij mei. vt corpi ei⁹ noua opp-
bria iherāt. ⁊ his dixit i frā semimortua colla-
p̄a est. quā circūdātib⁹ maris ⁊ eā (sic meli⁹
poterat) p̄fortātib⁹. iterib⁹. ioseph (⁊ ipe paue-
fact⁹) aliquantisp̄ obuiā illi p̄rexit. vt videret ⁊
intelligeret ad qd pagēdū cū illis scalis veni-
rēt. Lū h̄o cognouit nicodemū ⁊ ipm ioseph
stati ad ipam h̄ginē cucurrit solās eā ⁊ di.
Bono aio estote dñi ⁊ mī mea. illi em̄ qz ve-
niūt sūt discipuli filij vñ ⁊ m̄gi ac dñi mei.
qz ad auxiliū nīm veniūt. vñ em̄ ē nicodem⁹
amic⁹ n̄r. alē ioseph ab arimathia. qz licet iā se-
peliēdi dñm obtinuit a pylato. Ex qb⁹ h̄bis
h̄go bñdicta aliqz tūlū recreata surrexit. Ad-
uenientes qz p̄ dñi vñ tenor vñgr⁹ (vt pie ac

diū) vestib⁹ iduri. p̄mo qdē filiū dei i cruce p̄-
dētē genuflexi adorauerūt cū ploratu magno.
deinde cūtes vt vilitatē virgine p̄issimā. vi-
dētē qz ipaz melissimā matrē squalidā ⁊ as-
fictā ⁊ totā lacrimis madefactā. cepit lacri-
mas emittere ⁊ gemere. nihil p̄ dolore loq̄ va-
lētes. demū aliquantisp̄ s̄p̄is resumētes. postqz
cū bñdicta h̄gie lacrimosis h̄bis p̄doluerūt
de morte filij ad p̄titionē h̄gis ipm corp⁹ scilicet
simū de cruce deposuerūt. Cōsidera igit anīa
tenora ⁊ diligēt attende de p̄titiōis modū
Donunt due scale a laterib⁹ crucis opposite.
Ioseph ascēdit scalā lateris dextri. ⁊ Nicode-
mus ascēdit scalā lateris sinistri. Ioseph igit
reuerentē extrahit clauū man⁹ dextre. postmo-
dū nicodem⁹ extrahit aliū man⁹ sinistre. De
ide descendit nicodem⁹ ⁊ venit ad clauū pedis
ioseph h̄o susceperat corp⁹ dñi. Tunc p̄issimā
ma mī qz stabat pedib⁹ qzū poterat eleuata.
brachijqz extēsis. vt filiū in sinu suo reciperet.
Primo manū dextera p̄dētē suscepit reuerē-
tē poluitqz ad vultū suū intime osculās eā cū
lacrimis ⁊ validis suspirijs. dicebatqz h̄ba
tāta cōpassione digna qz etiā fere corda ad
pietate flectere potuissent. Euulso aut clauo
pedū paulisp̄ descendit ioseph. ⁊ ipsa bñdicta
h̄go accepit corp⁹ filij sui i brachijs. ⁊ illd re-
uerēte osculabat. postmodū i frā sedēs p̄oī
illd i gremio. ⁊ osculā nūc caput nūc man⁹.
nūcos nūc pedes nūc vuln⁹ lateris. oēs qz ei⁹
plagas amar⁹ lacrimis lauabat. plorātib⁹ oī-
bus qz astabat. Et hec qz oīa p̄oī Ber. i ser.
de plāctu h̄gi. di. Stabat maria leuans bra-
chia in altū. ⁊ cū tāgere eū valuit. caput ma-
nus ⁊ brachia ei⁹ de p̄dētē trahēbat sup̄ tri-
ste p̄ccat⁹ suū. atqz i oscula ⁊ amplex⁹ rues de
suo dilecto (⁊ extincto) satiari n̄ posat. s̄ dñi
de cruce i frā corp⁹ depositū fuit. sup̄ ipz rues
p̄cōtinētia doloris ⁊ inēstare amoris qz mor-
tua stabat. Stabat ad corp⁹ extincti filij sui
mī maria lacrimis facie rigās. ac p̄ diūsa tor-
q̄ba suspiria. frōtēqz ⁊ genas oculosqz rora
frequent⁹ osculabat ipi⁹. lacrimarūqz tāta ver-
tas effluebat vt carnē cū spū oīm in lacrimas
dissolui putares. h̄ ille. Mḡ aut Jaco. de
vora. vbi. s̄. ait. Uespe aut depositū sacratū
simū corp⁹ p̄ Nicodemū ⁊ ioseph suscipiens
in gremio mī. qz lacrimarū flua. qz amarissi-
mos singul⁹. qz alta suspiria. qz verba uesti-
cie plena ex ea p̄cesserint qz posset exprimere.
cum singula mēbra p̄q̄reret tam dīre cru-
ciata. tā turpiter de lusa oscularet ⁊ lacrimis
irrigaret sociata Maria magdalena ⁊ alijs
maris ⁊ p̄nois mulierib⁹. Lū autē sero sa-

etiam eorum deuoti hoies pie et deuote corp⁹ illud de
brachijs nris accipietes posuerunt in monu
mento me⁹re sepultra cu eo. hec ille. Quidam
autem deuot⁹ significator vulgaris inq^r. Comeb
be in elle brase el fiol sancto co ifinite lacrime
si lo bagnana. eno si vide may el magioz pi
anto. Tutte quatele piache si le balana. Li
oga la bocha el corpo tuto quato. e di tochar
ielu no si fatiana. Poy dire. fiol mio cu qua
ti affani sei morto p laltrui malicie e ingani.
So questi li pedis: son qste le mani chera dei
mio fiol ielu dilecto. son qsti i mebz angelici
e sopzani chaucua el mio fiol senza difecto
che pareno stati nele mane di cani. E sono
strazati tuti a dilecto. poy si calco sulpecto del
fiolo. forte piagedo co amaro dolo. Ioseph
e le marie e gionani magdalea marta e nico
demo veduti hano maria i rati affani ogniu
diceua de la sua morte temo Nap leuar via
piu noye: pene e dani. Il corpo di ielu noyle
geliremo. In vn sepulcro nono che i qsto or
to E daremo a maria alchun pforto. Ego at
arbitroz q adueniente nocte ipa bndicta pgo
sepi rogata fuit vt eis traderet corp⁹ filij sepe
liediu. sz ipa dicebat. dimittite me h mori cu
filio meo. vl salte pmitte me itez ofclari cu
z tuc oculabat loca clauoz: ragebat coronā
spinea: mltos qz magne copassiois act⁹ facie
bat atqz ad filiu dicebat. o fili dilectissime cur
mihi n loqr: nōne h eos illd bndictu qd in
deis sic dulcis pdicabat: nōne iste f ille mā
q rata miracula faciebat: nōne isti f illi pedes
qz scabellu adoraf. o fili dulcissime: vbi e ille
ra delectabil aspect⁹: vbi vult⁹ tu? ler? z iocu
dus: vbi e facies illa serena: vbi e visus ille
amabil⁹: o fili mi speciose p filijs hoiz quō fa
er⁹ es deformis z opprobriu hoiz: vbi e o fili
loqla tua suauis z puerfario maluea: qre re
manet sine filio mi: qlis erit vita mea sine te
fili mi tu mihi p⁹ eras: tu mihi m⁹ tu mihi
fr: tu mihi spō⁹: tu mihi blā⁹ fili⁹: tu mee de
licie: tu mea glia: tu mihi oia eras fili mi. In
his l filib⁹ lacrimos fletib⁹ plenerate ipa me
stissima pge qdā scā ipoztunitate instabat
magō. z alij vt corp⁹ illd sacratissimu tradi
pmitteret sepulcre pp⁹ supuentē nocte. qb⁹
radē pferēs z corp⁹ a suis brachijs abstrahi
pmittēs. p modicu rogabat vt itez dimitte
ret illd sel ofclari z p⁹ ea illd eis tradere diffe
rebat. z radē traditū itez reperebat toties p
tenerit udie deficiebat qñes dabat vl accipie
bat. radē sepl⁹ fuit z mab⁹ p⁹is ab ipa pgi
nei sepl⁹ coapatu. qz vt inqt gl. i. c. vbi cū
qz. xij. q. ij. meli⁹ ossa cubat magib⁹ cumulara

suoz. De hac at sepultra iqt deuot⁹ vbrin⁹ de
calali li. 4. c. 26. cogita aia deuota si corp⁹ il
lud fuit a sanguie lorū vt p dīfearomati eē
idoneū. illāqz loturā languis bite cū amoris
dulcore. imo teipaz totā i aquā pūtey merē
ar⁹ illi sacro corp⁹ applicari. cogita qsto affcū
ille scē mlieres sibi sedule mīstrātes dū vīue
ret illd sacz corp⁹ nitebāt frīgere z le mīnis
fletib⁹ sociare. sz tūlle dilect⁹ iohes epti amo
r⁹ mēoria z corp⁹ aspect⁹ fixura color pter
pfoll⁹ totū se lamēto lacri corp⁹is: z qli pofat
refrigerio suspirijs mīnis exhibebat. vñ pu
ro p illoz plō garde fletuū z duotoz luctami
nū qb⁹ mir a filij corpe auelli n pofat z qb⁹ ip
sa illoz corda reliqbat i lacrias. vīqz ad hora
ppterorij ē sepultra ptracta vt hora ppterorij
p tardis accipiat vespis an sol occasu. vt qñ
possit dici sepul⁹ i vespis. Pūā at ppterorij
dilatōis sepulcre inf duota pginet aduētes
discipulos deuot⁹ lamētatoz passiois ihu z cri
mi⁹ doc. Ber. in qdā rescribit tract de sacre p
ginis plactu terminato at sepulcre officio cogi
ta cū qz gestib⁹ ipz sacz sacri sepulcri mīna
cōplectebāt brachia: rigabāt oculi: ofclabāt la
bia: z tot⁹ gest⁹ corp⁹is itra sua pcordia abfor
bere videbat sepulcz. aplicebat e sepulchz pia
mī: z sup ipz igemia mirata suspiria i tuo re
cessu: ipm qz i tuo dolore asportā. hec ille. Lu
dol. at caritaten. pdicta oia cōfirmās z lari⁹
explicās i li. meditat. vite ihu xpi p. ij. c. lrv.
ait. Dora vespina meditat⁹ mēte lugubri
z lacrimabili quō mī dñi z alij qñoz stāt p
pe crucē nesciētes qd facere debāt. corp⁹ ei de
pōere z sepelire n pñt. qz nē vites sufficētes
hñt nec instra qb⁹ exponat. recedere at eo sic
manēre n audēt: z diu māere nocte appin
qz n valēt. vide i qsta sē pplexitate z eis cor
de ppatere. iteri at ioseph ab arimathia ciui
tate iude. x. leuc⁹ ab hierlm distāte: atiq⁹ di
cta ramathayn fuerit helchana z āna pentes
samuel. diūes z nobil⁹ gñe. z decurio. i. x. oz
die curie: z officia curie ipz romanoz admi
strās: vñ bon⁹ i se qd ad tēu z iust⁹ qd ad pñm
ac discipul⁹ ihu. nō de. xij. vl. lxxij. sz de mltis
alijs credētib⁹. qz oēs credētes a pñcipio di
scipuli vocabant⁹: sz ocl⁹ pp⁹ mēti iudeoz:
ne de synagoga expelleret⁹: qd nō pñslerat nec
dñi z actib⁹ z pñsilijs alioz ipz pñqñtū: qd
ipe sic z alij discipuli expectabāt. scititudie
spei regnū dei: n tpale z tremu: sz celeste regnū
.i. regnū celoz a xpo discipul⁹ pñsiliū veit ad
sepeliēdū xpm anqz itratet sabbatu: i q calia
facere n erat licitū. qz ei erat discipul⁹ dñi: nō
cura de corpe ei⁹ habere voluit cum honore

De sepul
tura xpi.

Dignita
re itat⁹
Ioseph
narrat

Ioseph
abarima
cipia quō
perijt cor
pus ihu
ad sepeliē
dum

Denico
amo

Bermo. I. De cōpassiōe Marię

sepeliret. et nō sicut dānari corp⁹ p̄iceret. s. h̄
ante sanguis xp̄i iā fuit roborat⁹ audacter
om̄i timore deposit⁹ et p̄fideret introiuit ad
Pylatū. nec indeoz timēs iūmicias: nec py
lati potestātē. et petijt magno munere vt de
eius licētia tolleretur corp⁹ iesu de cruce et sepe
ret illud honozificet. h̄ p̄ferēs omni thesauro
q̄libet p̄ciofo. Petijt autē h̄ sibi cōcedi. q̄a
fm̄ leges hūanas corpa dānatoz nō debent
sine licētia deponi v̄l sepeli. et p̄misit Pylat⁹
tū p̄pter petētis reuerētiā. tū p̄pter xp̄i inocent
tiā sibi notā. et q̄ plura in morte ei⁹ viderat
miracula. In q̄dā autē hystoria h̄ q̄ Joseph
semitat q̄nqz annis pylato. et p̄fuitio petijt
et obtinuit corp⁹ iesu ab eo. fit autē hic secula
ris dignitatis ioseph m̄cio: nō q̄ euāgelista
hāc cōmēdet sed q̄ ad p̄sidentē nūc talis acce
dere nō poterat. Quia ergo dñes erat valde
insignis: ac pylato not⁹ et familiaris: potuit
de facili ad pylatū intrare et ab eo impetrare.
Quia et bonus et iust⁹. dign⁹ fuit h̄ mysterio:
et meruit corp⁹ iesu sepelire. vñ Beda. Ma
gne quidē ioseph iste dignitatis apud secu
lū: s. maioris apud deū meriti fuisse landat.
vt et iusticiā meritoz sepeliēdo corpe dñico
dign⁹ foret. et p̄ nobilitatē potentie secularis
idē corp⁹ accipere posset. Nō em̄ q̄libet ignor⁹
aut mediocris ad p̄sides accedere et crucifigi
corp⁹ poterat iperare. vñ et Aug. Ioseph si
dign⁹ dignitatis q̄ p̄dit⁹ erat familiarit in
trauit ad pylatū. Jam min⁹ curās de iudeis
q̄ntis antea in audicēdo dño deuicaret iūmic
cias corū. vñ etiā Brego. fuerat q̄nqz Jo
seph occult⁹ xp̄i discipulus. deniqz vincula ti
moris rumpēs feruentior facit⁹ dñicu corpus
turpiter pendēs a ligno deposit⁹: cōparas p̄
ciolam margaritā p̄boz modestia. Conside
ra nūc fortitudinē ioseph. q̄ nō soluz audet
corp⁹ xp̄i perere: s. etiā sepelire. sicut hō p̄tātē
h̄ns p̄tē p̄tē q̄ ex adiutorib⁹. vñ Chrys. Ioseph
Ioseph autē hui⁹ viri fortitudinē. In mori
em̄ piculū se tradidit: iūmicia ad omēs su
mens p̄pter beniuolētiā xp̄i. Un⁹ et Theophi
lus. Audet ausū laudabilē. nō em̄ cogitauit
a iudeis decida: et expellat a iudeis si corp⁹ pe
tā ei⁹ q̄ est p̄dēnat⁹. hec Theophi. Qui q̄ p̄
us impetitor meritorius et occult⁹ discipu
lus dñi fuerat p̄pter meriti iudeoz: vitans tūc
iūmicias corū: nūc exēplo mori xp̄i aiat⁹:
ac p̄tē et vigore auct⁹. māifestat se: ac palaz
et facto cōfiteat ac ostēdit xp̄i discipulū peren
do ei⁹ sepulturā: et exēq̄ndo min⁹ curās de ill
iboc extremo officio. Cōcesso autē sibi corpo
re vocauit ad se quēdā noīc Nicodemū viz

sapienter legispitū sūl discipulū xp̄i occultū
Ioseph igit mercat⁹ sindonē. i. pānū linēz
candentē et mūdū: venit ad crucifixiōis locū
portās secū instrumēta: quib⁹ dāuis emulsi
corp⁹ de cruce deponeret. et ipam sindonē qua
ipm̄ inuolueret. Iste autē pān⁹ mūd⁹ et cādīd⁹
inocentiā dñi et liliolam significat castitatē.
vt q̄ rubricat⁹ fuerat sanguie passiois candi
daret sindonē innocētissime castitatis. vñ dñ
in cāric. Dilect⁹ me⁹ cādīd⁹ et rubicūd⁹. Ne
nit ē Nicodem⁹ cū eo q̄ pus timidus nocte
ad ihm̄ venerat. s. an⁹ passionē: ferēs secū mi
rrurā myrrhe et aloes libras q̄li centū ad ip̄z
cōdiedū. q̄ bec sua amaritudinē arcant ver
mes a corpib⁹ mortuoz: et q̄ plurimū ea con
seruāt: nec cito corruptioni subici p̄mittunt
Iste ante passionē xp̄i erat ei⁹ discipul⁹ s. oc
cult⁹. post passionē xp̄i manifestauit se et facit⁹
est public⁹. s. nō dū habebat veram fidē de re
surrectiōe. q̄ artulit myrrhā et aloes q̄li cor
pus ei⁹ muniri idigeret a putredie: s. ex de
uotioe istā vncioz faceret. Corp⁹ em̄ xp̄i nō
idigebat vncioe p̄uātē et putrefactiōis. s. cri
ptū nāqz est. Nō dabis scām tuā videre cor
ruptionē. vñ Chrys. Adhuc em̄ vt de nudo
hoīe disponebāt: sed tū multā dilectionē de
mōstrabāt. et loquit⁹ de Nicodem⁹ et Ioseph
Per ioseph autē q̄ interpret accretes: signifi
cat p̄sona cresces in f̄ruitib⁹: q̄ corp⁹ dñi po
stulat. q̄n p̄ digna receptiōe eucharistie deū
supplicat orat. Per nicodemū xp̄i p̄tū signi
ficat doctor bon⁹ ferēs mixturā. i. doctrinam
et anētib⁹ sacre scripture cōfectā: ad vnguedū
corp⁹ xp̄i mysticu ad ei⁹ salutē. In sindonē cē
munda paupras et castitas notat. et i aroma
tib⁹ virtutū varietas designat. Felix tal⁹ cor
sciētia cui nō deficit britudo paupratis et tra
mūdū: mūdicia castitatis et carnē et fragran
tia f̄ruitū et diabolū. Cum autē ioseph et nico
dem⁹ fuerūt p̄pter crucifixiōis locū genua fle
centes adorauerunt dñm. Quos dū vidit
m̄ volētes deponere corp⁹: q̄li de morte cōsur
ges paululū reuixit spūs ei⁹. et applicātes re
cepi fuerūt p̄ eā reuerēter. et paucit se ad de
ponēdū. cum q̄b⁹ ipa qd poterat m̄strabat
adiutorū. Corp⁹ autē dñi i terrā deposit⁹ do
mīa suscepit caput cū scapulis suis i gremio
Magdalena q̄o pedes apud q̄s olim tantā
grām inuenerat. alij autē circūstābāt et plan
ctū magnū faciebāt. Considera quō felicissi
mus Ioseph brachijs corp⁹ amplectit⁹: ac bra
chijs stringit pectori: et q̄dulcē q̄qz diligēt
brissim⁹ nicodem⁹ sacratissima mēbra ei⁹ tra
ctat digitis: et sonet vnguentis: vt ait Ansel.

Quos si
gnat isti
duo. s. io
seph et ni
codem⁹.

Venias et tu charissime deuorū gressib⁹ et spū
alibus accessib⁹ ad reponēdū dñm deū tuū
de cruce: et ad plangēdū eū cum sua bñdicta
matre: et dicas. Deus me⁹ bone iesu concede
mibi: vt qd cū matre tua et alijs qd tūc aderant
corpe iteresset: et ea facere nō merui: fideli tñ
deuotioe hec eadē mēte peractas: illū ad te de
um meū p me crucifixū et mortuū cōpassiōis
affectū expiar. quē in oēs mī tua et penitens
magdalena in ipa passiōis tue hora senserūt
Et sciendū qd quis ista depositio dñi de cru
ce nō fuerit sibi in penā: qz corp⁹ erat exanime
Istud tñ factū depositiois in se valde misera
bile fuit et lamentabile: qz vix corp⁹ tāte nobi
litas tāqz cadauer tractabat. et brā ego que
ibi aderat: penam i hoc facto sensit maximā.
Et hāc articulo depositiois dñi de cruce ha
bent duo documēta. Prīmū est qd fideles cōi
cates et accipietes corp⁹ dñi de altari: eq̄pant
illis qd ipm deposuerūt de cruce. par em̄ i mo
plus xpi corp⁹ sumere de ara altaris: qd de ara
crucis. Illi em̄ acceperūt eū in brachijs et ma
nib⁹: s; isti sumūt i ore et cordib⁹. Scdm̄ do
cumētū est qd nos debem⁹ libenter xpm cum
Ioseph de cruce reponere. Quādū em̄ pctor
in petis: xpm i cruce distēdū q̄tum in se est
vincular et crucifigit. Pctor em̄ nra fuerūt cā
qz xpus crucifixus est: sed mor cū p penitētiā
ad deū cōuertit: ipm de cruce soluit et depo
nit inter brachia sua ipm recipit. Tñ sicut
qz cōplectēs aliquē inter sua brachia p face
re de eo qd vult: maxime si illud non repu
gnet. Sic pctor puerius p pñiam constrin
gēs iā xpm brachijs amoris: potēs ē de eo oīa
qz voluerit obtinere. Neqz em̄ xps repug
nit: s; paratior est ad dādū grām qz ille
ad recipiēdū. Ad cōformādū autē se huic arti
culo recogit hō qz lamentabile factū fuit qd
tale corp⁹ qd erat de⁹ sic tractaret ad modū
cadaueris: et qz corona glie iacuit sic supina.
et pstrata in terra. qualē etiā plancū tūc bea
ta ego fecerit sup corp⁹ dilecti. Post aliquā
hō mortuū rogat Ioseph dñam: vt pmittat
corp⁹ dñi pungi ac lintheamib⁹ iuolui et se
peliri. Ipa ego pcedebat dicēs. Nolite amici
mei tā cito mibi filiū meū auferre. illum ad
huc paululū relinqre mibi vt faciē ipi valeā
pceptari: et vidēdo inde aliquātulū cōsolari.
Illi volebat eū tradere sepulture: et ipsa vole
bat eū retinere: et sic erat hec pialis et misē
randa cōtēctio inter eos. Fiebat illa lacrimis
et remediabilib⁹. Rigabat lacrimis faciem et
et extincti filij corp⁹: et pfundebar vndiqz pla
gas eius. lapidē quoqz quo corp⁹ ei⁹ politus

et locatū fuerat lacrimis medebat: in quo ad
huc lacrimarū eius indicia appere dicunt.
qd nūc i ingressu ecclesie sancti sepulcri eē me
morant. Laui et terit vulnera ei⁹ cūcrata:
et osculabat ea: et faciē ei⁹ sacratissimā. Aspī
ciebat vulnera corpis et vultū eius et caput.
videbat spinarū puncturas: depilatiōis barbe
faciē ex iputis et sanguine demparatā: et despi
ciēdo et flēdo nō poterat latuiri. Virginitas
dolores narrari nō possunt: qz male illi erat
sicut esse poterat. et ideo quātas lamentatiōes
vulnat⁹ plac⁹ et fler⁹ sup idē corp⁹ vnguenti
filij sui tūc fecerit: verbis explicari nō posset
Credēdū tñ est qd nullos plancus irōnabi
les fecerit. qz dolor eius ad rōnē supiorē non
pungebat. Magdalena vero pedes dñi qz
alia vice lacrimis cōmpunctiōis rigant: tūc
multo magis vndis lacrimarū cōpassiōis
largiter lauit. Aspicebat pedes sic vulnera
tos et perforatos: desiccatos et sanguinolētos
et flebat amarissime: et pce dolore videbat et
ficere. s; flēbat: et chemēter et aliqz acetiā ange
li pñtes ibi. Unde Aug⁹. Q quis angeloz
vel archangeloz illic nō fleuisset: vbi contra
naturā auctor nature imortalis de⁹ mortu⁹
homo iacebat. Videbat corpus xpi sic male
tractatū ab impijs: sic laceratū iacerē: ma
riā torā suo cruciatā et ruore sic amarissime
flere: et nullo modo poterat suas lacrimas re
frenare. Sicut ei possibile fuit deij p assum
ptū hōiem mori: sic possibile fuit angelos bo
nos i morte dñi sui dolore. hec Aug⁹. Plāge
g et tu charissime amare: et clama cū Bernar
do dicēte. O bone iesu qd dulciter cū hoibus
puerlat⁹ es: qz magna et abū dātissima eis lar
gitus es: qz dura et aspa p eis passus es: dura
pba: duriora pbera: durissima crucis tormē
ta. Cōtemplare etiā bene dñm et saluatorez
tūi: gyra et regyra: volue et reuolue a latere i
latus: a planta pedis vsqz ad pñtem capitis
et nō inuenies in eo sanitatē: s; vndiqz dolorē
vbiqz ruorē. Nō em̄ est in eo mebrū vel sen
sus corpis. qui suā afflictionē et infirmitatē vlt
passionē nō senserit. Vide quid i q̄libet sen
su vel in q̄libet parte sustinuit. In capite spi
nas: in aurib⁹ opprobria: i oculis flētū: i ore
fel et acetiā: i faciē alapas et spūta: i collo colla
phos: i narib⁹ fetorē: qz i loco ex cadauerib⁹
corrupto fuit crucifixus: clauos in manib⁹ et
pedibus: flagella in dorso: lanceā in pectore.
Quia em̄ genus humanū vulnerib⁹ peccato
rū fuit plēnū: s; illud Ista. Q me caput laui
guidū et omē cor meū et ideo ipi i omi p
te corpis sui plagas suscepit: vt p ei⁹ iuniora

Lament
rōnabilis
superius
dicta.

Planc⁹
Beri⁹ et
passione
domini.

Duo do
cumēta
ex depō
sitione xpi
de cruce.

Bermo. I. De cōpassiōe Marie

In toto sanaremur. Nō em̄ erat infirm⁹ i ca/
 pite. i. in intētiōe. q̄ ē caput aie. q̄ i his q̄ faci/
 ebāt nō sanā intētiōz hēbat. Erat infirm⁹ in
 manib⁹. q̄z faciebat opera mala vel remissa.
 Erat infirm⁹ i pedib⁹. q̄z habebat affectionē
 imūda aut terrenā. Pes em̄ aīne est affect⁹
 z amor et⁹. q̄z sicut corp⁹ vadit pedib⁹. sic aīa
 vadit affectib⁹. Erat infirm⁹ i corde. q̄z habē/
 bat cogitaciōes noxias z vanas. Erat infirm⁹
 i toto corp⁹. q̄z habebat totā vitā mūdā et
 puerfationē vanā. Ut igit⁹ xps suis linorib⁹
 z vulnerib⁹ nos sanaret. voluit vulnerari in
 capite. vt sanaret oēs nras obliquas intētiō/
 nes. Voluit vulnerari in manib⁹. vt sanarē/
 nras malas z pessimas opatiōes. Voluit vul/
 nerari i pedib⁹. vt sanaret nras imūdas ter/
 renas affectiōes. Voluit vulnerari in corde
 vt sanaret noxias z vanas cogitaciōes. Vo/
 luit flagellari z vulnerari in toto corp⁹ vt sa/
 naret totā nostrā vitā z pāsiōes. vñ Ber.
 Meditare inq̄r postōz corp⁹ crucifiri z vi/
 de si aliqd est i eo qd nō potest p te ad patrē.
 Dū in illud caput multiplici spinaz venī/
 rare densatū vsqz ad cerebrū teneritūdinē cō/
 fixū est. Ad qd hoc? Ne doleret caput tuum
 ne tua vulneraret intētiō. Caligauit i mor/
 te oculi sui. z illa luminaria magna que illu/
 mināt orbē ad horā extincta sunt. Nonne il/
 lis obtebatur tenebre facte sunt sup vni/
 uersam terrā. z illa duo luminaria magna cū
 illis luminariib⁹ semota sunt? Hoc aut totum
 factū est vt auerteret oculi sui ne videret va/
 nitatē. z si videret nō adhereret. Aures ille
 q̄ in cel⁹ audiuit Scūs sanct⁹ sanct⁹ dñs de⁹
 sabaoth. audierūt i terra demoniacoz voces
 dicētes. Crucifige. crucifige. Ut quid istud
 ne aures tūc obsurderēt ad clamorē pau/
 perū. ne reciperēt auditū vanū. ne detractiōis
 vir⁹ ap̄tis porris vsqzqz susciperēt. Spect/
 ola illa facies speciosi forma p̄e filijs hoīm.
 sp̄uit illa est. afflicta collaphis. abdicatqz
 illudib⁹. Quare hoc? Ut facies tua illumi/
 naret. illuminata cōfirmaret. et diceret de te
 vult⁹ et⁹ nō sūt amplī in diūsa mutari. Os
 illud quod angelos docet. hoīes instruit. qd
 dicit z factū est. selle potatū est z aceto. Sed
 hoc factū est vt veritatem z iudiciū loqueret
 os tuū. z p̄fiteret dñm deū suū. Man⁹ ille q̄
 fundauerūt celos extēse sunt i cruce. clausqz
 trāsuerberare durissimis. vt man⁹ tue exten/
 derent ad inopē. Pect⁹ illud in q̄ sunt om̄s
 thesauri sapie z scie dei absconditi. lancea mili/
 tari p̄fossū est. vt pect⁹ tuū a prauis cogita/
 tiōib⁹ mūdaret. mūdātū scilicet. z cōser/

uaret scilicet. Pedes illi q̄z scabellū addo/
 rare debent. qm̄ scām est. dura trāfficiōe trā/
 fixi sunt. ne pedes tui festinarēt ad malū. sed
 curreret p viā mādātā dñi. Quid plura?
 Pro te carnē z aīam posuit. vt corp⁹ z sp̄m
 tuū sibi vēdicaret. Totū toto se te compauit
 Hūc igit⁹ omnē vitā tuā o homo debes. q̄a
 vitā suā p tua posuit. z cruciat⁹ amarus susti/
 nuit ne tu ppernos sustineres. Qui sō iusti
 vitā q̄ illi. qui si nō moreret ego nō viuerē.
 hec Bern. Qui etiā ait. Vide homo q̄ amo/
 rete dilexit dñs de⁹ tu⁹. vt vestigia ei⁹ leq̄ris
 Pro te ligat⁹ ē. vt te a vinculis pctōz absol/
 ueret. p te flagellat⁹ est. vt te a flagellis eter/
 ne dānatiōis liberaret. p te coronat⁹ ē spinis
 vt te coronaret in cel⁹. p te vulnerat⁹ ē medic⁹
 vt tu sanaret⁹ egrot⁹. p te crucifix⁹ ē. vt tuas
 p̄cupiscētiās crucifigeret. p te mortu⁹ ē. vt te
 a mortuis suscitaret. p te sepult⁹ ē. vt in reui/
 cia sepeliret. hec ille. q̄ Lūi⁹ sepulture modū
 p̄dicit⁹ doctor cartusien vbi. s. c. lxxj. post di.
 Tardāte hora rogat Johānes dñam vt per/
 mitteret aptari z sepeliri corp⁹ dñi n̄ ante q̄
 intraret sabbatū. Item ne ppter nimīā morāz
 possent a iudeis pari calumniā. Tandē dñā
 tanqz grata z discreta. z cogitās q̄ ip̄i Johā/
 n̄ esset p filiū cōmissā. ampli⁹ p̄cedere noluit.
 ac signās z b̄ndictiōes corp⁹. vt volebat apta/
 ri p̄misse. Tūc vñ erat corp⁹ z inuolut⁹ i
 sindone mūda quā Joseph emerat. z ligauē/
 rūt illud linteis etiā alijs. s. sudario qd ca/
 piti adhibebat. z iustitias seu fasciās q̄b⁹ totū
 corp⁹ alligabat. q̄ om̄ia etiā te lino erāt. z vt
 credit⁹ nicodem⁹ attulerat. z cōdierūt corp⁹
 aromanib⁹. sic p̄fuerūt erat iudeis sepelire pio/
 nas venerabiles. quē ritū acceperūt a p̄rib⁹
 suis seniorib⁹. Dñā tñ sp̄ tenebat caput ip̄i⁹
 in gremio suo. qd sibi reueruauit aptandū. z
 Magdalena pedes. apud q̄s misericordiā est
 p̄secuta. Tandē sō Magdalena pedes lau/
 crimis rigatos deuore abstergit. amplexat⁹
 osculat⁹ z inuoluit. ac aptat fidelis q̄ melius
 nouit. Sic ḡ aptato reliquo corp⁹ respiciūt
 ad dñam vt ip̄a compleat. z om̄s planctū re/
 incipit. Dēs em̄ sic amarissime flebant. vt
 vix quis q̄ eoz loq̄ possit. videbāt em̄ matrē
 om̄i solatio destitutā. z sup illā dabant poti⁹
 planctū q̄ sup extinctū dñm suū. Reincipe
 etiā z tu planctū si forte dimiseras eū. Tūc
 dñā vidēs q̄ ampli⁹ differre nō possit ponit
 vultū sup facie filij z ex inundātia lacrimaz
 multo magis lauit faciem q̄ magdalena pe/
 des. abstergit autem z osculat⁹ os eius. z in
 quodā sudario caput ipsius inuoluit. z dñā

Mod⁹
 seplture
 domini
 narratur

Diffinitio
sepulchri
a monte
caluarie.

gent aptat: et iter bñdicit eū et signat. Et tūc
oēs adorātes flexis genib⁹ et pedes ei⁹ osculā
tes: accipiūt et portāt eū ad monumentū. qd
a mōte caluarie distat passibus. l. Dñā tene
bat caput et Magdalēna pedes: reliqui p
erāt i medio. vñ Ansel. Seqre et tu p̄ciōssim
mū celi terreq; thesaur⁹: et porta vñ pedes vñ
man⁹: brachiaq; iusticia. Terre defluēs mī
nutatim p̄ciōssimi sanguinis guttas curio
sius collige: et puluerē pedū ei⁹ lige. Dolorē
quē maria in exequiis filij sui tolerauit: oliz
David i exequiis abner p̄figurauit. Abner
a Joab fraudulēter interfecit⁹ erat. Lū⁹ inf
fectionē rex David feret⁹ sequēs lugebat: s; z
etiā alios ad plorandū incitabat: ita brā ego
et alij deuoti exequias xpi deplanxerūt: et cor
da sua intima cōpassiōe sciderunt. Erat autē
p̄pe locū crucifixiōis hor⁹: et in horo monu
mentū nouū. s. ip̄s ioseph sumptuose fact⁹: et
i petra excisum. i. in vno lapide s̄m quātitatē
hoīs p̄cauatū. in q̄ nodū q̄sq; posuit fuerat. i.
quo sepelietur eū reuerteret et deuote flex⁹ ge
nib⁹ magnis singultib⁹ et suspirijs validis.
et sic dñm vite dederūt sepulture mort⁹. Tūc
(vt ait Aug.) ad ill⁹ exeqs angelorū milia
miliā decitabāt. q̄ oēs p̄uenerāt ad sepulch
rū dñi sui. Illi cantabāt laudes: s; maria da
bat gemit⁹ et suspiria cordis. Quare autē in
alieno sepulcro sepeliri voluit: posuit Amb. q̄
ait. Saluator in aliena sepultura ponit q̄ p
aliena moriebat salute. vt qd em illi p̄pria se
pultura q̄ in se p̄pria morte nō hēbat. Theo
philus s; dicit. Qui domū i vita nō habuit
p̄ mortē q̄ i alieno sepulcro recōdit. et mūd⁹
existēs a ioseph opit⁹: vt cōderet abūdantiā
p nobis assumptę paupertatis. Et Ansel. inq̄r
Pauper ita fuit xps vt nō in sua s; in aliena
domo nasceret. et viuēs in hoc mōdo nō habe
ret vbi caput suū reclinaret. nec moriēs vñ
nuditate suā regeret. nec mortu⁹ vñ de inuol
ueret: nec sepulch⁹ aut locū vbi corp⁹ suū po
neret. Sepulto autē dñō mī ei⁹ oī corde am
plexabatur sepulch⁹: et qua poterat voce bñdice
bat filiū suū. ad sepulch⁹ ledens intra illi ma
nus extendebat. et sup illud osculās amaro
nimis dñō singultu deplorabat. Accessit Jo
hānes: et lugēs etiā ipse multū lenauit eā lu
gentē. Et exētes oēs de monumento posuerūt
lapidē magnū ad ostiū monumenti p̄ clausu
ra. ¶ Appropinquante autē nocte dixit Johan
nes dñe q; eis expediebat recedere. qz n̄ erat
pueniēs ibi morari. vel de nocte ad ciuitatez
redire. Tūc dñā pur p̄t surgit et ad monu
mentū genu flexit et ipm amplectit et bñdicit.

In alie
no sepul
cro volu
it sepeliri

Nā cruciata gemitib⁹: fatigata dolorib⁹: af
flicta plorantib⁹ neq̄bat stare pedib⁹. n̄ sicut
poterat a mlierib⁹ scis adinta: cūq; ploran
tib⁹ fil⁹ eū ea cepit recedere. Lū autē uenerunt
ad crucē: ibi ipa genuflexit: et crucē adorauit
fili⁹ et oēs fecerūt. Cogitare itaq; potes q; ipa
fuit p̄ma q̄ crucē adorauit. sic etiā fuit p̄ma
q̄ filiū natū adorauit. Adorata autē cruce ice
debāt uersum ciuitatē Hierusalē: s; pia dñā
sepe se p̄rebat retro aspiciēs p̄ cōpassiōe. In
trātib⁹ autē illis ciuitatē mlti vidētes dñam
mori pietate sup illi⁹ dolore ad lucū p̄uerter
bant amari: et p̄currēbāt vndiq; bone matro
ne et p̄gines ambulātes post ipam: et afficiā
tes eā p̄ viā: et solātes ac etiā lamētantes eā
Sed et boni hoies p̄ q̄s transibāt cōpariebāt
tur eidē: et mouebant ad fletū. vñq; sit plo
ratus magn⁹ et luc⁹. Nam dolor ei⁹ multos
faciebat dolētes. vir lacrimas cōtiner. pote
rāt q̄cūq; eā plorantē videbāt fiebat lucus
quocūq; transibat maria. plorabat ipa: plo
rabat et oēs ambulātes cū ea. plorabāt amul
ti ueniētes obuiā ei. Si ueniret dēducit a plo
rantib⁹ plorās q̄sq; pueniūt et ad domū Jo
hānis. Lū autē uenit esset ad domū: tūc ipa
uertiēs se uersus illas dñas inclinauit se gras
agēs. Ille s; inclinātes se eidē ualedixerūt:
et cū lacrimis recesserūt. In domū ḡintrans
fiebāt et lugebat valde cū Johāne et magda
lena ac sororib⁹ suis. soluebat dolor amaras
lacrimas. Deplorabatq; ego filij sui mortē
nimis amara in corde suo recolēs: ac passio
nis loca: et cūtra q̄ passus fuerat in animo vol
uens. Nec oīa p̄dicit⁹ doctor carthusiē. Ali⁹
autē deuotus p̄dicator inq̄r: q; postq; p̄ssima
ego sepeliuit filiū suū rogauit bñm iohē: q̄
fuerat p̄ns in oib⁹ loc⁹ in q̄b⁹ steterat fili⁹ ei⁹
postq; recessit ab ipa Bethania cum iret ad
passiōe: vt eā in eis duceret. et qd in eis fili⁹
suus operat⁹ erat vel passus fuerat: aperiret
Sed breuitat⁹ cā p̄rāleo quō p̄ viā cunctes
inueniūt in loco vbi xps ceciderat cum cruce
lapidē sanguine uul⁹ iesu cruciatū et ibi bea
ta ego amaras effudit lacrimas. lapidēq;
illū asportauit adiutorio comitiū. P̄ter mu
tam etiā quō eūre illa in mōte syon occurrit
ei cū fletu et mestitia dñs domus q̄ receperat
hospitiū filiū suū: et ei pauera cenā. et erāt eū
discipul⁹ iesu. et secū condoluit de morte eius
Itē qd audiēs p̄ssima ego: q; i eo loco fili⁹
ei⁹ oibus aplis lauisset pedes genuflex⁹ ante
eos: et eis suū corp⁹ in cibū: et sanguinē i potū
dedit: et rep̄hēdit ipos aplos dicens. Dignu
ti de tāto bñficio: hēu nōne debetis potius

Concl
mundi

Bermo.II. De gaudiis Marie

more subire q̄s tā p̄uī & dulcē m̄gīm v̄m de/
relinq̄re. Solū dicā q̄ cū puenisset brā h̄go
ad portū i q̄ cap̄t fuit ei fili? & in q̄ cū p̄uq̄
app̄hēderet facē? i agonia p̄licē orabat. & fa/
ciē? sudor ei? sic gutte sanguis deflueret i frā
vt d̄r Lu. xij. vidēs p̄ssima h̄go terrā san/
guinemadefaciā? & itelligēs q̄ ille sanguis de/
fluerat de facie filij sui exrepresentationē & mēo/
ria fute passiois: cepit alē? igemiscere & plā/
cē? ac dolores p̄teritos renouare. O misēb̄/
spectaculū. O res nō sine lacrimis mēorā/
da: cū mestissima m̄s semimortua i terrā se p̄/
sternit: osculat sanguinē p̄ciosum dilecti filij
sui: & suis scissimis manib? illū recolligēs d̄r
Terra tu nō es digna possidere tā nobilem
thesaurū. Quis possz a fletib? p̄tinere vidēs
b̄ndictā h̄ginē h̄ntē man? sanguis filij sui ru/
bricatus: & illū sanguinē cū terra illa made/
facta reuerent p̄orare ad domū Johis? O
ex nimio placu desiccate erāt lacrimae ab/
ocul ei? ipa cū suspirijs & singultib? forte di/
cebat. O font: o mare: o flum: o vultu torren/
ti forsige p̄go laq̄ a ioc mei. Si cherelolia i
piati i sentimēti. Eum q̄ b̄ndicta d̄na n̄ra &
nos plāgam? ex recordatiōe passiois filij sui
vt ad ei? gaudia postmodū pueniam? & cū
ea letemur in gl̄ia padis. Amē.

De passioe gaudij ipi? beatissime h̄ginis
Sermo secundus in hac pte.

R gaudio e

ius nō miscebit cēne? puerb.
xij. Quātū fuerit gaudij in
mēre h̄ginis atq̄ leticia & cōso/
latio ac iocunditas & exultatio etiā in hac vita
null? ex̄p̄mere possz: nec cogitare: ipa autē
sola nouit q̄ sola ex̄p̄ta est. Et ad h̄ applicari
possent h̄ba thematis n̄ri. D̄c aut nō loqui/
mur de gaudio mūdano: de q̄ d̄r Eccl. ij. R̄/
sum reputauit merore: & gaudio dixi. qd̄ fru/
stra decipis: D̄c em̄ Bern. i qd̄ ser. de h̄va
nō gaudio tpali. Extrema gaudij luct? occu/
pat. h̄ est transitorie leticie finis: h̄ fruct? gl̄ie
tpalis. Et Job. xx. septū ē. Gaudij hypocri/
te ad instar pūcti. Iste aut hypocrita (vt ex/
ponit Greg. i moral. est mūd? q̄ hoies fallit
pmitēdo ei dare verā leticiā quā dare nō p̄/
tale gaudij brā h̄go h̄nt nōluit: q̄ in vanita/
te mūdū nūq̄ delectata fuit. Habuit at gau/
dia oia q̄ p̄or habere cū meritis aliqua pura
creatura. vñ de ipa exponi possz illd. ij. Ma/
chab. ij. Gaudio & leticia repleti ē templū.
Ipa em̄ (vt alibi declarauim?) d̄r templū dei.

De illa etiā expōi posset illd qd̄ fuit p̄dictū
Jsa. ij. f. Gaudij & leticia inueniet in car: grāz
actio & vox laudis. Un ipa dicebat illd Jsa.
lij. Gaudēs gaudebo i d̄no: & exultabit aia
mea in deo meo. & illud Abacuc. ij. Ego au/
tē in d̄no gaudebo: & exultabo i deo ihu meo
Quis em̄ vnq̄ hoc meli? dicere potuit q̄ m̄/
eius? Lū etiā dicat? Prouerb. xix. Just? lau/
dabit atq̄ gaudebit. quātō magis gaudia fu/
it & deū semp laudauit iustissima genitrix il/
lius? Et si rectis corde ē leticia: ps. xvi. quā/
leticia sentiebat rectissimū cor innocentissime
h̄ginis? Et si oibus iustis & fidelib? xpianis
d̄r Martb. v. Gaudeat & exultet qm̄ mer/
ces v̄ra copiosa est in celis. & Lu. x. Gaudeat
qz nōia v̄ra sc̄pta sunt in celis. quātū exulta/
re debuit virgo gl̄iosa: cū? merces sup̄ om̄s
alias erat copiosissima: & cū? nomē post no/
men filij dei erat in celis descriptū? Et si oib?
se disponētib? ad grām recipiendū d̄r Jsa. xij.
Haurietis aquas in gaudio de fontib? sal/
uatoris. quātū debuit haurire leticiā illa que
sup̄ oēs se disponit ad grāz recipiendā? Pro/
fecto ipa fuit p̄miceria eoz in q̄z p̄sona dice/
bat David ps. cxxv. Repleti est gaudio os
n̄m: & lingua n̄ra exultatiōe. vñ d̄r Lu. i
Exultauit spūs me? in deo salutari meo. In/
ei? cū p̄sona p̄dictū fuerat figurā illd. j. Re/
gū. ij. Exultauit cor meū in d̄no. Et id̄ dice/
re potuit in ipo ingressu i mūdū illd Jsa. lx.
Exultabit aia mea in deo meo. Ipi q̄z cōuer/
nire p̄ illud Jobel. ij. Exulta & letare terra.
nā brā h̄go terra in sacra pagina appellatur
Et illud Zach. ix. Exulta s̄r filia syo: iubilā
filia hierlm. Quare aut ipa sup̄ alios letari
debet manifestū est. nā ps. cii. d̄r. Letetur
cor: q̄rentiū d̄m. & ij. Paral. vi. S̄c̄ri tui
lerent in bonis. d̄r deo. Et ps. cii. Letabit in/
stus in opib? suis. & Prou. xv. Letat h̄o in/
sc̄ia oris sui. & eius. li. c. xxiij. Qui sapiētē ge/
nuit letabit i eo. Abiq̄ dubio ipa q̄ sp̄ d̄m
q̄sinit: & toto corde ei adhefit. q̄ etiā iusticia
plena: sc̄rissima: ac oib? bonis opib? ornata
fuit: atq̄ sapiētissima et̄is dei sapiāz genuit
sup̄ oēs creaturas poterat dicere deo illd ps.
xxix. Circūdedisti me leticia. & ps. iij. Dedi/
sti leticiā i corde meo. Un ei p̄tinue dicebat
illud ps. ix. Letabor & exultabo in te. Adeo
aut sup̄ueniēs i eā spūs sc̄rūs letificauit ipaz
q̄ est dei ciuitas: iuxta illd ps. xlv. Finis im/
per? letificat ciuitatē dei. q̄ ipam leticiā oib?
cōicabat. & oēs cū ea cōuerfantes dulcedine
& iocunditate replebat. Un Sap. viij. dicat.
Nō habet amaritudinē cōuersatio ei?. Nec

Maria
huit gau
diū mul
tipliciter

tediū hūit? illi? sed leticia et gaudiū. Quia
etiā beata ygo erat semp leta et pleno gaudio
diuinoz. ideo h naturaliter effz pulchra: tñ
et h appebat pulchrior. At em Graci? li. j.
ad hillei. Quāti gaudia forme adijciūt. et
Pāphīl? poeta sui li. c. iij. ait. Est cū leticia
pulchrior ois hō. Seruauit namq mī dei il
lud Phil. iij. Gaudete in dñō sp: itez dico
gaudere. gaudiū aut habuit mltiplr. i. gau
diū charitatis et pacis. De q ad Gal. v. dñ.
fruct? aut spūs est charitas: gaudiū par et
Gaudiū em et par sunt effect? q immediate na
scunt a spūscto: vt ait beatus Tho. ij. q. xx
viij. Habuit etiā gaudiū in spūscto: in q cō
sistit regnū dei: vt dñ ad Rom. xij. Habuit
leticiā bone pscie. De qua Proverb. viij. dñ.
Anim? gaudes etatem floudā facit: et secura
mēs qñ iuge cōtinuū. Ecce ita hō est de mala
pscia: nūc illud Aug. in j. pscf. dicit. Iussisti
dñe et ita est: vt ois anim? iordinat? sit pena
sibi ipsi. Et Isa. dñ. Lor ipi qñ mare seruēs:
qd quiescere nō pōt. Et in eodē. c. etiā scptū
est. Nō est par impijs. Ipsa ergo habuit in
sūmo illud gaudiū: de quo dñ Eccl. xxx. Nō
est oblectamētū sup cordis gaudiū. nā iocū
ditas cordis est vita hoīs. Gtā hz et colum
bina ei? simplicitas mentē ei? letā tenebat et
felicissimā reddebat. Inq em Greg. xij. mo
ral. Nihil est simplici corde felici? qz q ino
centiā circa alios exhibet: nihil est qd pari ab
alijs formidet. Hō em qñ arcē quādā forti
tudinis simplicitate sua: nec suspect? ē pari.
qd se fecisse nō memit. vñ et bñ p Salomo
nē dñ. In timore dñi fiducia fortitudinis. q
et rursus ait. Secura mens qñ iuge cōtinuū
Quasi em prinuatio refectiois ē ipa trāqlli
tas mētis. hec ille. Flos ec? ggitatis nō parū
leticie mētē ei? intulit. At em Diero. iplogo
sup Joh. Virgines merito in deo delicias i
nenuunt. qz amore eius delicias carnis relin
quūt. Scissima hz ei? humilitas: pia deu
tio: obediētia prōpra: laudabilis prudentia:
ceterarūqz virtutū decoz mix i modū mētē ipi?
letificauit. At em Greg. Absit vt tāta sit de
lectatio in vicijs quāta est in virtutib?. Et ma
gister sen. i. j. di. j. inq. Virtutes ppter se pe
rēde et amāde sunt: qz suos delectāt possessio
res sincera et pura et letā delectatōe: et eis pa
rū gaudiū spūale. Sup oia aut i hoc mū
do ea letificauit grā diuina: et septē spūs san
cti charismata. Nā sup illd? Proti. xij. Lux
iustoz letificat. ait glo. Grā ē cordis delecta
tio. Quāta h habuisse gaudia credēda est: q
spūscti grā fuit repleta: et q in vtero suo age

loz gaudiū pcepit? Et iō Ber. sup missus ē
inq. Necesse erat nō modico leticie et amo
ris pueniēte inflāmari incēdio: q filii paf ne
dilectiois cū gaudio scīspūs mor erat cōce
ptura. neqz em nisi in deuotissimo atqz puri
simo corde tāta se cape poterat dulcedinis et
alacritatē affluētia. hec ille. Sed de his oib?
gandijs pñic ptemittam? loqui: itez de
gaudio eiusde? gēinis qñ filii amissum quē
p tridnū cū maximo dolore qñserat i templo
inuenit. Credēdū est em q sūmope exultante
vñ cū maximo gaudio dicebat vicinis suis
illd? Lañ. iij. Inueni quē diligite aīa mea: et
nebo illū nec dimittā. Per trāsibō etiā gau
diū qd habuit ipa bñ dictissima ygo ex eo q
ipa sola est electa mater filij rei. Itē non refe
rā ei? exultationē quā pñuehebāt et pñide
ratiōe qz p ei? filii tota hūana natura libera
ta ē ab eterna danatiōe. Si em gaudiū ma
gnū est angelis sup vno pctōre pñam agēte
Lu. xv. et Mar. xviij. et c. qz tua. di. et xij
q. iij. s. ex his. qz magis ipa exultare debe
bat de tota hūana natura p sui vñis fructū
recoaliata. Quanti etiā letari debebat cū vi
deret se fuisse cām resurrectionis angelice me
diatē filio suo. De quo dñ. Loz. iij. Pacl? cal
p sanguine suū q in celis sunt et q in terr? et.
Solu aut in h pñōe et gaudijs illis dislere
mus et qñ? cōit ab ecclia laudat. q in his cā
ricis desclibunt: ei ei canit. Gaude ygo mar
xpi q p aurē pcepisti gabriele nūcio. Gaude
qz deo plena pcepisti sine pena cū pudor? lilio.
Gaude qz magi dona tuo nato ferunt bona
quē tenes in gremio. Gaude qz iūc legē ob
tulisti mūdi regē i repli sacario. Gaude qz
tui nati quē volebas mortē pari fulger resur
rectio. Gaude xpo ascēdēte q in celis te vidē
te motu fert pprio. Gaude ygo qz misit pau
rachitū quē pmissit scōz collegio. Gaude q
post ipm scādis. et est honor tibi grādis i celi
palacio. Ubi fruct? vñis tui p te nobis des
frui in phēni gaudio. Amē. Istoz aut gau
diorū pñū dñ saluatiōis siue pceptiois. scōz
pruritiōis. tertii adoratiōis siue oblatiōis.
qrtū pñentatiōis. qñtū resurrectiōis et ascen
siois. sextū missiōis siue receptiōis. septimū
hō appellat assumptiōis.

¶ Pars pma hui? sermonis de pmo gau
dio beate gēinis quod dicit saluatiōis siue
cōceptiōis.

¶ Aliqz magn? impator destitaret
vñū de suis pñcipalib? secretarijs
et ambasiatorib? ad aliquā paup?
cūqz inuenē ad accipiendū eam in

Septes
gaudia
virginia

De
teph
geron
gaudi
marie

Gaudiū spōsam dilectā ipī impatoris: certe idicibilis
 erit illa gauderet. Quātiū gaudiiū putan-
 diū est habuisse sacratissimā p̄ginē: cū ei cele-
 stis panimph? Gabriel genuflexus corā illa
 rāq; dñā suā reuerentē decātauit ex pte celestis
 impatoris et dixit. Ave grā plena dñs tecū.
 Quis enarrare sufficit quāta suauitas et ex-
 ultatio nō solū mentē sed etiā corp? ipī p̄gi-
 nis intraverit: cum ipa virgo dices. Ecce an-
 cilla dñi et felicitate eternā i vtero suo clau-
 sit et incarnari fecit. Sz de hac p̄olatōe dixi
 in q̄nta pte p̄ncipali hui? op̄is: sermone. ij.
 parte. ij. Nunq̄d em nō summo exultare
 debebat que nō solū se grātia plenā sed etiā
 in ea stabilitatē et confirmatā cognoscebat: et
 securā de imarcescibili gloriā suā facta erat.
 Atq; se nō solū matrē creatoris factā esse vi-
 debat atq; sponsam eterni patris: sed et totū
 mūdū dominā et angelorum reginā. Et ideo
 Aug? in sermone natiuitatis ei? inq̄r. Gratū
 lare beata virgo ipus rex et solio suo venit i
 vtero tuo. Et sinu patris in vterū dignat? est
 descendere matris et. Ipsa quoq; bñdicta vir-
 go alios ad cōgaudēdū secū inuitat dicens.
 Congratulamini mihi omēs q̄ diligitis do-
 minū: qz cū essem paruula placui altissimo:
 et de meis viscerib? genui deū et hominē. Un-
 et sancta ecclesia admirās ait. Genuit puerpa-
 regē cui nōmē eternū. Et gaudiū matris ha-
 bens cū p̄ginē caris honore. Nec primā simi-
 lem vīla est nec habere sequentē. Hoc autem
 gaudiū recepit beata p̄go exilis in orōne: vt
 ostendat q̄ de? nūtit gratias suas orōi vacā-
 ntib? Un m̄gr Johes gerson in sua iosephia
 ait. Virgo diuin? intrat Mēns i archanū
 subleuā sup se. Alia sup rapit: celos su-
 per euolat omnes. Luncta creata silent: frui
 tur caligine diuina. Nulla intercurbat tantū
 fantasima quietē. Excedit mēs acta: deo loq̄-
 turq; silent. Alme pater totius hominū misera-
 re labores. Nūc miserere p̄cor: et em tempus
 miserēdi Venit: quo dire frāgā tanna mor-
 tis. Quo celos reserēs: vt inā disrupis illos.
 De celis rogate: pluat o nūbila iustū. Serui-
 net et terra saluatore bñdictū. Locutū p̄f-
 factor carmina variū. Qz dñs p̄p̄: q̄ gēs quē
 desiderat oīs Adueniet: p̄pera: iā non tarda-
 neris oro. Iā septe et i iuda sublatū. Iā dānie-
 lis Visio cōplēdā: iā p̄go puerpa fier. Iāq;
 virū mulier circūdabit emanuelem. Sicly-
 meon: sic anna senes dixerē recentē. Dū me-
 tūsi tēplū secreta tenerēt. Mysteriū p̄grā-
 de nimis: q̄s nouerit illd. Quis capiet: sed
 certa fides p̄stāda p̄ph̄et. T̄pis articulo illi

delapsus ab alto. Peradiās gabriel totius
 festin? eo q̄ dñit ad talē: talē deferre salu-
 tē. Grā q̄ cel: q̄ par sit reddita terr? Infima
 q̄ iūgar sumis: de? achō fiat. Virgis igredit
 thalamū cū luce choruscā Lū pulcro nimis
 vultu: cultuq; decoro et. vide ibi. qz nimis ef-
 fer lōgū oīa metra recitare. Infer? aut dicit
 Dū p̄ulit ore. Ecce ancilla dei: fia et missima
 mihi verbū. Formas subito nou? atq; nouis-
 sim? adā. Immediatq; de? mimos sinuat i ar-
 tibus. Cōiūgiū mirare nouū deitas vbi nubis
 Et ista. Audijer gabriel nra fidelia nouit
 Virginei v̄teris thalamo frute rep̄ti. Qz
 p̄bū caro factū ē. illd p̄n? adorāt. Atq; per-
 acta vidēs mādāta fecit ab illa Glorificās
 dñm: celest? cū comitat? Multa cohors iubi-
 las: hymnisq; corona melodis. Glia sit celis
 dñō sit par bona terris. M̄ et ipsa noua gō
 noua gaudia corde Leta canit et. Hic per
 trāleo aliū gaudiū qd ipa p̄go habuit dum
 creator celis terre ac dñm angeloz et iudicē
 feloz in vtero suo hñs: gaudiōq; et suauitate
 repleta in mōtana preit ad visitandū elysa-
 beth. tota spūscro plena erat. ad salutationē
 suā repleta et spūscro est ipa elyzabeth: et ex-
 clamauit di. Bñdicta tu iter mulieres: et bñ-
 dicit? fruct? v̄teris tui. Et vñ h mibi v̄veniat
 m̄ dñi mei ad me. Ecce em vt facta est vox
 salutaris tue i aurib? meis: exultauit i gau-
 dio infans i vtero meo. Et beata q̄ credidisti
 qm p̄ficiēt in te q̄ dicta sūt tibi a dñō. Tūc
 maria tāta leticiā ampli? occultare nō p̄ua-
 les: cū iubilo et exultatiōe mētis cecinit dices
 Magnificat aia mea dñm et. Cōcludēdo
 q̄ p̄mā partē hui? ser. dico q̄ h p̄mū gaudiū
 bñssimē p̄gis causabat ex q̄ttuor. P̄mo ex eo
 q̄ effecta erat m̄ illi? cur? de? sol? erat p̄. de q̄
 Aug. in ser. assumptiōis in q̄t i p̄sona dei an-
 gelo gabriel. Uade et antiquū p̄siliū p̄gini
 defer marie. huic ego vnicū filiū meū: q̄ cha-
 rior alē nemo fuit. et vt plen? dicā: alter me
 donare volo vt illa sit ei? m̄ cur? ego sum p̄.
 De q̄ etiā loquēs Bern. inq̄r. Virgo maria
 rematē p̄stitit grā nō natura genitricē te bi-
 ci voluit pietas: quā nō sinebat integritas.
 Sedo causabat gaudiū h ex eo q̄ p̄cipiebat
 opatiōe spūscro et nō ex semie viri. vñ Aug.
 vbi. s. etiā i p̄sona dei p̄siliū inq̄r. Exiet de sc̄ra
 sc̄m p̄libatū v̄ter. eritq; sine marito m̄: q̄
 sū ego sine p̄uge p̄. Beda s̄o sup Luc. ait
 Spūscro in p̄gis supuenit: q̄ et mentē ipī
 sc̄ificauit: et i ei? vtero redēptor? corp? opati-
 one sua sine virili semie de ipius p̄gis car-
 ne creauit. Ideo Dico. in ser. assumptionis

Gaudiū
 habuit i
 visitatiōe
 elizabeth

hoc gau-
 diū cau-
 sabat ex
 q̄ttuor

inquit. Tu ad mariā accessit spūscū sicut la/
na cū inficit sanguine cōchiliij vel muricij ver/
tit in purpurā. sic illa puerfa est sine coitu in/
matrē. vt tā nō sit qd fuerat: sed purpurea ve/
rissima ad indumentū sumi regis dūit. apri/
sime dedicata. Tercio causabat h' ex gaudiū
ex eo q' fuit vīstata et salutata a tā nobili nū/
cio celesti. Un Aug. vbi. s. ait. Secreta cō/
iugia celebrata sunt in gignali thalamo. qui/
bus Gabriel angel' parantimphus iterfuit.
Uade (inquit deus) gabriel: et cithereas sedes
 rumpe: et bñplacitū nrm gigni annūcia ma/
rie. hec incolit pua nazareth memia: sed sibi/
parat celestia palacia. Quarto causabat gau/
diū ei' ex eo q' p eā debebat fieri gener' hūa/
ni salus. vñ Aug. in qdā ser. inquit. Maria
impleta est grā: et eua euacuata est culpa. ma/
ledictio eue in bñdictiōz mutat marie. Eua
peccādo obfuit: maria vniūficādo pfuit. pcul/
sit illa: sanauit ista.

¶ Pars secūda hui' sermōis que dicitur
de purritōe.

Gaudiū
qd hūit i
purritōe
causabat
ex q'tuor

Ecūdiū gaudiū ipi' ggis fuit in/
purritōe. de q' dixim' i. vij. pre pñ
cipali hui' opis: ser. j. p. vlt. fuit
aut causatū ex q'tuor. Primo ex
tā nobili pgenie. vñ inquit angel' Lu. j. Dic
erit magn'. et fili' altissimi vocabit'. Super
quē locū dī Berni. Altissim' nanq' p' q'uis
oipotes sit: nō tñ ineq'ale sibi filiū gignere
potuit. fecit igit' angelū magnū s; nō altis/
mū. Solū aut vngentū q' nō fecit sed ge/
nuit ipm sibi p oia cōparē. nec iurā extimat
nec iacturā. Scdo causatū est gaudiū h' ex
pseruato pudore. vñ Aug. in ser. de natiuita
te dñi ait. Vir nō trāsibit p potā. sicut dñs
ad Ezechielē dixit. Nisi dñs de' isrl. vbi eni
dent ondit q' lētā maria semp fuit ggo. f. āre
ptū in pti et post ptū. Lōcipit et ggo e gene/
rat et ggo est: lactat et ggo ē. Unq' corrupti n
potuit q' integritate generauit. Tercio eius
gaudiū causabat ex angelica iubilatiōe. Au/
diebat em angelos iubilātes. vñ canit ecclia.
Dū par' et gaudes rē. Et Hugo de scro vicf.
inquit. Ad ex' partū multitudo cecinit angelo/
rum. Absit igit' vt inter angelozū discursus
imūda federit. vij. dieb'. Et Berni. ait. Ful/
get in tenebris lux noua de celo: gaudiū ma/
gnū euāgelizat angel' de excello. laudat mul/
tudo militie celestis. dat gl'ia deo: et par boi/
bus bonevolūtat'. Quarto causabat h' gau/
diū ex eo q' pariebat sine dolore. vñ Ber. in/
inquit. D' bñ summe inter mulieres bñdicta

sola a generali maledictiōe libera: et a dolore
parturitū aliena. nec miz si dolore nō intul/
lit mari qui tulit dolores tot' mudi. D' he
nonitas inaudita: ggo pepit: et p' pñ inola/
ta pmasit. fecūditate plus cū carnis integrita/
te: et gaudiū miris habes cū gignitaris hono/
re. Et Hugo de scro. vicf. ait. Bñ ggo ma/
ria nō solū sine libidine pcepit: sed neq' de le/
mine virili partū accepit. et ob hoc sine dolo/
re filiū edidit. Et Aug. in smone natiuita/
tis eiusdē dicit. Preciūm est i ea illud. Ene
infelicitatis culolū. s. i tristitia paries filios
q' ista in lericia dñi in priuuij. q' illa peccato/
re: ista edidit innocētē. Ipa igit' ggo bñdicta
in pariēdo dulcissimū filiū suū tā sentie/
suauitate. tātoq' gaudiū ac exultatiōe fuit re/
pleta: vt nostris nequeat sermonib' referari
Dēs em sui sensus corpales et spūales iemar/
rabile solatiōz pcepit. D' iestabile gaudiū
marie: cū vidit se peperisse regē angeloz' sal/
uatorē mudi: creatorē oim et deū deoz': ac to/
minū dominatū radios sue diuinitat' a to/
to coepe emittēte. Lū oculis corporeis cerne/
bat Mellis a sanctis patrib' tam antie de/
sideratū. Lūq' illū i brachijs suis suscipies:
dulciter ad pectus stringebat: et suauiter illi
lac suū virginē ppinabat. Et ideo in coro/
na nra illi dixi. De fame gustare vñ pocpo o/
maria. De quel p'acere e simi iurato ardore.
Che de dolceza ti passana el core. Quādo el
to siol i brazopancui. E lui del mo lacte lenu/
trua. E poi con soi brazen te stringina. Si/
che di gaudio tuta te ripina. Quis cogitare
sufficit q' dñū gaudia fuerit q' vidit pasto/
res filiū suū reuerēter adorātes. q' dixerūt ei
Gaude gaude maria: pche ogi nide e canta/
la celeste cōpagnia: e iubila tuta quāta. D' i/
extimabilis iocūditas. D' incompabile gau/
diū. D' ingēssima virginis iubilatio. Si/
em natiuitas filiū sui gaudiū attulit vñner/
so mudo: nūq' illud Lu. ij. Annūcio vob gau/
diū magnū qd erit oim p'p'o. quātū iocūda
fuisse putāda est eius dilectissime genitricis.
Nā de bñ Jacopo de merto ordis nū le/
gitur q' in solēnitare natiuitat' dñi nū testā/
xpi: cū in choro gaudisset inronari. Sūa in ex/
cellis deo rē ex mēoria mellisue natiuitatis
xpi ex gigne. ei p' dulcedine lassum est cor: et
plen' iubilo et suauitate migravit ad dñm.
Sctūs aut francisc' cū in nocte natiuitat'
dñi in loco grecij post euāgelij pdicariē po/
pulo de purritōe gignis: vñus est a mltis h'ce
in brachijs suis dñm ijm in forma pueruli:
ex cui' amplexib' mirū in modū consolabāt.

¶ Pars tertia huius simonis q̄ dicit adoratiōis siue oblatiōis.

Secundū gaudiū s̄gis gl̄iose fuit in magor̄ adoratiōe. Cū sciendū p̄ maior̄ istū gaudiū declaratiōe q̄ dicit. Isa. xlv. dñō nro iesu xpo. Uerū es de abscōdit. scripsit saluator. De em̄ p̄cedit eū manifestū fieri nō oī pp̄lo: sed testib⁹ p̄ordinatis a deo: ut ait Petrus Act. x. Pertinet em̄ ad diuine sapie ordinē: ut ei⁹ do na ⁊ secreta nō eglit ad oēs: sed imediare ad gl̄ia pueniāt: ⁊ p̄ eos ad alios tēuēt. Cū h̄ eria debuit circa dñi Jesu natiuitatē obseruari. vñ oib⁹ manifestaretur: q̄ b̄ulda: per q̄s posset ad alios puenire. Quapropter scūs Lho. in. ij. p̄elūm. q. xxxvj. ar. j. dicit. Natiuitas xpi nō debuit oib⁹ cōit eē manifesta. Primo q̄dē: q̄ p̄ hoc ipedita fuisset hūana redēptiō: q̄ p̄ crucē pacta est: quia vt dicit. j. Lho. ij. Si cognouissent nūq̄ dñm glo: re crucifixerent. Scō q̄ h̄ diminuiss̄z meritiū fidei: p̄ quā ip̄e venerat hoies iustificare: fm̄ illud Rom. iij. Iusticia rei per fidē iesu xpi. Si em̄ manifesta indicis xpo nascēte ei⁹ natiuitas oib⁹ appereret: iā tollerēt rō si dei q̄ est argumētū nō apparentiū: ad Heb. ij. Tercio q̄ p̄ hoc venisset in dubiū veritas humanitatis ip̄ius. vñ Aug. dicit in ep̄isto la ad Tholusianū. Si nullas ex puulo in uenturē mutaret erates: nullos cibos: nullos caperet somnos: nōne op̄inōnē confirmaret erroris: nec hoies verū vllō mō suscepisse crederet. ⁊ duz oīa mirabiliter faceret: auferret quod misericorditer fecit. Cū igit̄ gra dei saluatoris erudiēdi erāt oēs hoies ad salutem. nō in p̄ncipio natiuitatis eius: sed postea tēpore p̄cedere: postq̄ op̄atus est salutē in medio terre. Unde post passiōē ⁊ resurrectiōē suā dixit discipulis Mat. xl. Eūtes docete omēs gētes. hec ille. ¶ Notādū s̄o est q̄ natiuitas xpi quattuor generib⁹ hoīum fuit manifesta. Primo ip̄i b̄ndicte virgini ēe Joseph sponso eius: qui instruendi erāt de natiuitate dei anteq̄ nasceret. q̄ ad eos p̄tinebat reuerētia habere prolis p̄cepte iurero ⁊ obsequi nascitūre. S̄z q̄ eoz̄ testimoniū p̄pter hoc q̄ domesticū fuisse habitū suspēctū circa magnificatiōē xpi. Nam testimōniū domesticū reprobāt ⁊ non valēt. Liure ci nuli. C. x. testib⁹. quia familiaritatis: pp̄inq̄tatis ⁊ cōsanguinitatis affectio veritatē impedit solet. caccusatores. iij. q. v. ideo oporuit vt alijs manifestaret extraneis. quoz̄ testimoniū suspēctū esse nō posset. Propterea

Joseph certificatus est ab angelo Mat. j. dñi ei dixit. Joseph fili dauid noli timere accipere mariā coniugē tuā. quod em̄ in ea natū ē de sp̄s sancto est. Scō manifestata fuit pastorib⁹ ab angelo Luce. ij. Tercio istis magis q̄ puenērūt ad xpm. xij. die natiuitatis eius. quo die festū Epiphaniē. i. manifestatiōis siue apparitiōis celebrat. quia noua stella ip̄is tribus magis apparuit: vt infra videbit. Si em̄ reuoluto anno aut etiā duobus annis post xpi natiuitatē puenissent ad xpm: nō inuenissent eū in Bethleem: cū scriptū sit Lu. ij. q̄ postq̄ p̄fecerūt oīa fm̄ legē dñi. i. p̄ueḡ Ihm offerēs in templū reuerſi sunt in galileam in suā ciuitatē Nazareth. Quarto autē manifestata est iustis in tēplo: sc̄z Symeoni ⁊ Anne p̄phetis. qui de ip̄so p̄phetauerūt vt habet Lu. ij. Et isti omnes poterant dicere cum magis. Vidimus stellam ei⁹. Mat. ij. De his s̄o magis tria ad plēns videbimus. Primū dicit nomina tiōis. Scōm apparitiōis. Tercū s̄o oblatiōis. Quo ad p̄mū dico q̄ isti reges appellati sunt magi. i. malefici. vñ Erc. viij. Malefici pharaonis dicunt magi. ⁊ filiter omēs incātarōes ⁊ diuini dicunt magi. xvj. q. v. c. nec mirū. et. i. nemo. C. de male. Dicit autē Chrys. sup̄ Mat. istos fuisse maleficos: sed postea cōuersos. quib⁹ voluit dñs suam natiuitatē reuelare: ⁊ eos ad se adducere: vt per hoc peccatorib⁹ spem veniē preberet. ⁊ sic post conuersiōē retinuerūt denominatiōē. sicut etiā Simō leprosus post curatiōē. Et q̄ semel fuit fugitiu⁹: s̄emp dicit fugitiu⁹. i. qui sit fugitiuus. ff. de edili. edic. Vel dicunt magi. i. illusoies: quia illuserūt Herodē: p̄ aliā viam reuerētes ad regiōē suam: Mat. ij. Vel fm̄ Rabanū sup̄ Mat. magi sunt q̄ singulis rebus philosophant. Magus em̄ hebraice dicit scriba: grece philosophus: latine s̄o sapiens. Unde dicunt magi. i. sapientia magni. vt etiā dicit Archi. in. c. legimus s̄. s̄ eōtra. xxvj. di. ⁊ in. c. nec mirū. xxvj. q. v. in verbo Magi. De his magis sic dicit Remigi⁹. Sciendū est q̄ varia est de magis op̄inō. Quidā em̄ dicūt eos fuisse chaldeos. Chaldei em̄ stellā p̄ deo colebāt. ⁊ idō dixerūt q̄ Nūcupatiū corū de⁹ ossēdit verum dei natū. Alij s̄o dicūt q̄ fuerūt perse. nōnulli etiā dicūt eos deylimis terre finib⁹ fuisse. alij autē asserūt eos fuisse nepotes. i. de scēdēs Balā. ⁊ magis ē credēdū. Balā em̄ in cetera q̄ p̄phetauit dixit Num. xxiij. Dñes stella ex Jacob: ⁊ p̄surget h̄o de isrl. q̄

Tres reges dicit
luc magi

Magi s̄o dicit

igitur descendentes hñtes hñc pphetia: mor vt vi
derut stellā nouā intellexerut natū regē rve
nerut. hec Remigius. Dicit etia Chrys. super
Mat. q. descendentes de gñe Balaā elegerunt
de leipsis. xij. r si qñs cor moriebat. fili. ei. aut
aliqñs ex pphorib. i. ei. locū sustinebat. qui
singulis annis certo tpe sup mōre victorale
ascēdebāt. r ibi trib. dieb. orabāt deū vt eis
stellā illā de q. balaā pñterat oñderet. Qua
dā sō vice dñ sic ibidē manerent tres reges
stellā qdā ad eos sup mōre venit. q. habebat
formā pulcerrimi pueri. sup cui. caput crux
splēdebat. q. magos allocuta est. di. Ite velo
citer in terrā iudā. r regē quē qñtis inuenie
tis. ¶ De hac aut stellā dñse fuerit pphosiones
Quidā em dixerut (vt ait Remigius) q. spūs
sctus q. p. ea dat. caplis in forma ignis: rite
his magis appuit i specie stelle. Chrys. sō sup
Mat. videt tenere q. fuerit angel. q. i. tñs pe
cie appuit. Doctores aut cōter tenent q. fue
rit stella realis r nono creatā: vt ponit. Niv
co. de ly. sup Mat. Un glo. sup illo sō. U
dīm. stellā ei. ait. s. p. p. q. hñc creatā ad
ostēsiōē sui. ¶ Quo ad scōm autē videndū
de magis. s. quare p stellā facta fuerit magis
demonstratio xpi natū. Rñder b. Tho. in. iij.
pte sum. q. xxxvj. ar. v. di. Sicut manifesta
tio syllogistica sic p ea q. sunt magis nota et
cui est aliqd manifestandū ita manifestatio
q. sic p signa dñ fieri p ea q. sunt familiaria il
lis q. b. sic. Manifestū est aut q. viris iustis
est familiare r pñterū iterū spūscti edoce
ri iusticiā absq. signoz sensibilib. demonstra
tiōē. s. p. spm pphetie. Alij sō corpāl. reb.
rediri p sensibilia ad intelligibilia deducunt
Iudei tñ pñterū erant diuina rñsa p angelos
accipe. p quos etiā legē acceperant. fm illud
Act. viij. Acceperitis legē in dispositiōē āgelo
rū. Scñles sō r maxime astrologi consue
runt stellaz cursus respicere. r iō iust. i. Sy
meoni r Anne manifestata ē xpi natiuitas p
interiorē iusticiā spūscti. int. illō Lu. ij. Rñ
sum accepit Symeon a spūscto rē. Pastori
bus aut r magis rāq. reb. corpāl. reditio:
manifestata est xpi natiuitas p apparitiōes
visibiles. r q. hec natiuitas nō erat pure ter
rena: s. qdāmō celest. ideo per signa celestia
vt r q. manifestat. Ut em Aug. de in ser. de
ephia. Celos angeli habitāt r lydera ornāt:
vt r q. celi enarrāt glām dei. Rñabilis ē
pastorib. rāq. iudeis: apd qñs frēqñter sacre
sunt apparitiōes āgeloz: reuelata est natiui
tas xpi p āgelos. magis aut assues in sidera
tiōē celestiu corpōz manifestata ē p signū stel

le. q. vt d. Chrys. p. cōsuetā eos dñs vocare
voluit eis cōdescēdes. Beg. aut dicit iome
lia sup Mat. Iudeis rāq. rñe vñtibus
rōale animal. i. angel. pñicare debuit. gñles
sō q. vñ rātiōē nesciebāt: ad cognoscēdū deū
nō p vocē s. p. signa pducunt. Et sicut dñm
iā loquentē annūciāuerūt gñtib. pñcaroz
loquentes. ita cū nō dñ loquentē elemēta mu
ta pñcarēt. Aug. aut d. in ser. ephie. Abzāe
innumerablis erat pmissa successio: non car
nis semine: sed fidei fecunditate generāda. et
ideo stellaz multitudini est comparā. scñles
Ben. xv. vt celestis pgenies speraret. Et iō
gñles in lyderib. designati ortu noui syderis
excitant vt pueniant ad xpm p quē efficiunt
semē Abzāe. ¶ De hac aut stellā nō fuit vna de
stellis celestib. ab initio creatis. vñ Aug. in li.
3. faustū d. Non ex illis erat stella que ab
initio itinerū suoz ordinē sub creatōis lege
custodiūt: s. nono s. gñis pñ nouū sydus ap
paruit. Beat. sō Tho. in. iij. parte sum. q.
xxxvj. ar. vij. inq. Sicut Chrys. dicit super
Mat. q. illa stella q. magis apparuit nō fue
rit vna celestiu stellaz: multipliciter manife
stū ē. Pñio qdē. q. nulla stellaz hac via ince
dit. hec em stella ferebat a septentrione i meri
diē. Ita em iacet Iudea ad pñdē vñd magi
venērūt. Secō apper. s. ex tpe. Nō solū em
apparuit in nocte: s. etiā in meridie: r suū ful
gorē oñdebat. q. dñ nō est virtutis stelle: s. nec
lune. Tētio q. qñq. appēbat r quādoq. oc
cultabat. Cū em magi iterū rñt hierlm: oc
cultauit seipam. deinde vbi herodē relique
rūt oñdūt seipm. Quarto: q. nō habebat pri
mū mōrē sic alie stelle: s. cū opebat ire ma
gos ibat: qñ aut eos opebat stare stabat. sic
r de colūna nubis q. erat i deserto. di. Eto. rñ
Quito q. nō sursū manēs pñ s. gñis cāmō
strabat: s. deo: sum descendēs hoc faciebat. vñ
Mat. ij. di. q. stella quā viderāt magi i oriē
te antecēdebat eos vsq. dñ veniēs staret sup
vbi erat puer. Et quo patz q. verbū mago
rum dicitur. Vidim. stellā ei. i oriēte. nō est
sic intelligēdū quāsi ipis i oriēte posita stella
apparuerit eis in terra Iudā: s. q. viderūt
eā i oriēte existētē: r pcessit eos vsq. in iudeā
Nō potuissēt aut distingere domū demonstra
re nisi fuisset terre vicina. erat gñ i firmamē
to celi collocata: s. s. iare vicino tpe: vt ait ful
gentius. r fm voluntatē dei mouebat. vñ Leo
papa dicit in ser. epiphanie. Tribus magia
in regiōē oriētis stella none claritatis appa
ruit. q. illustrior ceteris: pulciorq. lyderib. in
se intuentiū oculos animosq. pñteret vt con

Opinio
nel stell
la mago
rum

Quare
xps nat
seper stel
la demo
strauit

Qualis
fuerit
la magia
vñ

Differē
natū
stella ab
alijs

festum aduerteret nō ēē oculos. qđ tā isolitū
videbat. hec ille. ¶ Ex qđ oibz patz quō hec
stella ab alijs differebat origie. qz nō fuit cre
ata cū alijs a pncipio mūdi. s; solū in natūi
tate xpi. Itē officio. qz alie stelle fce sunt vt
sunt i signa z rpa. Ben. j. hec autē vt duceret
magos. Itē duratiōe. qz alie stelle s; ppetue
hecaut (vt ait Nico. delira) sunt suo misse
rio redyt in placētē materiā. Itē in situ z lo
cariōe. vt s. dicitū est. Itē radiatōe. qz ceteris
stellis erat lucidior. ita q; splendor solis eā ob
scurare nō poterat. z etiā i meridie splēdidū
sima appebat. Itē in motu. qz nō monebat
motu circulari. sed pgressiuo. Itē in sui de
monstratiōe z elatiōe ad rpus. Dicit qz bea
tus Tho. vbi. s. ar. v. Stella q; xpi natūita
tē manifestauit. oēm occasiōē erroris subtra
xit. Ut em Aug. d. cōtra Faustū. nulli astro
logi ita cōstituerūt nascētum hoīm sara sub
stellis. vt aliquā stellarū homie aliquo nato
circūit. sui ordinē reliq̄se. z ad eū q; nat? est
perrexisse assuerēt. sicut accidit circa stellā q;
demonstrauit natūitatem xpi. Et ideo per hoc
nō cōfirmat error eorū qui fortē nascētū ho
minum astroz ordinē colligari arbitrantur.
nō aut credūt astroz ordinē ad hoīs natūi
tatem posse mutari. Sicut etiā vt dicit Chrys.
nō ē astronomie op? a stellis scire eos q; na
sunt. sed ab hora natūitatis futura p̄dicere.
Magi aut rps natūitatem nō cognouerūt.
vt hinc lumenē initū a stellarū motu futu
ra cōscierēt. s; pot? eōnserio. Et sic Aug.
d. in ser. Ephie. magi ab angelis aliq; moni
tione reuelatiōes audierūt. q; stella xpm na
tum significaret. z pbabile videt q; a bonis.
qū i rpo adorādo sūt? eoz iā q̄rebat. hec ille.
Et idē Aug. in li. questionū veteris z noui te
stamēti ait. Regē intellexerūt natū cū stella
idice tpalis rex soleat designari. Hi em ma
gi nō malis oleria astroz cursū. sed rerū cu
riositate speculabant. Leo aut papa in fmoē
ephie dicit. Preter illā stelle specē que corpo
reū incitauit obrutū. fulgētiōr s; rntis radi
eoz corda p̄docuit. Būs s; Tho. vbi sup
ar. viij. inq̄r. Magi sunt p̄mitie gentiū in
rpo credētiū. in quibz apparuit sicut in quo
dā p̄ligio fides z deuotio gentiū venientū
a remotis ad xpm. Et ideo sicut deuotio et fi
des gentiū est abiq; errore p; inspiratiōz spī
ritūali. ita etiā credēdū ē magos a spūcto
inspiratos sapient rpo reuerentiā exhibuisse.
hec ille. ¶ Quo ad tertiū s. s. de oblatōe ma
gos p̄dicor inq̄r Chrys. sup Mar. Si ma
gi regē terrenū querētes venissent. fuissent

De obla
tōe ma
gos

psus. qz tāl sitiner? laborē sine causa suscep
sent. vñ nec adorassent. nec munera obrulū
sent. nūc aut qz celestē regē querebāt. z si nū
hil regalis excellētie i eo viderūt. nō sol? stel
le testimoniō p̄ceti adorauerūt. Uiderūt enīz
hoīem z adorauerūt deū. z obrulerūt mune
ra dignitati xpi cōgruentia. Aurū quidē qua
si regi magno. thūs qđ in tēl sacrificio ponit
imolat vt deo. myrrhā qua mortuorū corpa
p̄diunt p̄bebat tanq; p salute oīm morturo.
Breg. qz in omelia Ephie idē confirmans
ait. Magi s; oīz thūs z myrrhā deferūt.
Aurū q̄ppe regi p̄gruit. thūs s; oīz in tēl sacrifi
cio ponebat. myrrhā aut mortuorū corpa cō
diunt. Eū g; magi que adorant etiā mysticis
muneribz p̄dicat. auro regē. thure deū. myr
rhā mortale. Alij aut qđ doctores dicit q;
obtulērūt aurū in paup̄tatis s̄bidū. thūs iū
stabilis ferorū remediū. myrrhā s; oīz i tene
ritudis puerilis obsequiū. ad vngueda mē
bra illi? debilia z tenera ac delicatissima. qui
nras penaltates z infirmitates assumpsit.
Hos aut beatos magos admirabiles nob
reddidit labor itineratiōis. qz longitudo viarū
nō retraxit eos qn p̄gerēt ad dñm nrm iesū
xpm. nō etiā difficultas tpm. qz in hyeme.
nō multitudo expensarū quas op̄bebat face
re. nō temeritudo cōplexionū. qz erat delicate
psone. nō piculū psone. qz eis poterāt fieri
multe insidie. nō timor v̄lurpationū. s. ne sua
regna ab alijs interim v̄lurparent. Tene
biles etiā eos reddidit audacia cōfessiōis. qz co
rā herode iā regnū iudaicum sibi v̄lurpane
rat. p̄felli s; xpm natū eē regē iudeorū. ¶ S;
h qri p̄r. quō i. xij. dieb? potuerūt magi veni
re de vltimis t̄re hūb? v̄l salē t̄re fra lōgū q;
v̄l q; in hierlm. q; est i medio t̄re habitabil ca
a patria eoz v̄l q; i hierlm eēt via vñ? anni.
fm Chrys. Et r̄nder Remig? q; puer ad que
ppabāt. eos i tā breui spacio p̄ducere potuit.
Vel dicendū fm Hiero. q; sup dromedari
os venerūt. q; sunt velocissimi. z tātū currūt
vna die q̄tū cū in mltis. Et tācū plerū est illd
Isa. lx. Inundatio cameloz opiet re. drome
darii madian z epha. Si etiā q̄rat. q̄re poti
us in hierl? preterūt q; ad aliā ciuitatē ad q;
redū xpm. R̄nder Remig? q; hierlm mag
erat ciuitas z regal. z idē credebāt q; tal puer
nō nisi i regia ciuitate nasci deberet. Vel ibi
preterūt vt locū natūitatis xpi certū discere
possent. qz ibi sapiētes scribe z legis doctores
residebāt. vt iplere qđ dicitū ē p pphaz Isa.
ij. De syon exibit lex. z s̄bū dñi de Hierusa
lem. Item vt studio magorū p̄anaret pigri

Magi
p̄medat

Quare
magi ve
nerūt in
Hierlm

tia indeoz. vt. s. essent ierensabiles. quia po-
 tuissent dicere. Nos qdē locū natiuitatis sci
 mus: s. rps ignoram. Et iō magi ostēderūt
 eis rps: et didicerūt ab ipis locū. Quanta
 igit fuit desidea indeoz. q. cū p. scpturas iue-
 niret xpi aduētū esse p. p. inquit. videretq. re-
 ges a finib. terre venisse ad eū q. rēdū. et ad-
 orādū. iux. pphetiā David ps. lxxj. Reges
 tharsis et isule munera offerēt: reges arabū et
 saba dona adducēt. Et adorabūt eū omis re-
 ges et. nō curauerūt ad locū natiuitatis xpi
 eis vicinū: ab ipis demonstratū magis vna
 cū illis ppare. S. h. x. p. mittere factū est. p.
 pter eoz maliciam. Ut em d. in cōi puerbio
 Achio dīo vol male li tolle el seno. Ut etiaz
 d. Greg. vbi. s. ideo stella dispuit pphetiā
 salē: vt magi necē haberēt p. c. t. p. p. p. p.
 indeoz de ortu Messye: et sic duplici testimo-
 nio firmarent in fide. s. stelle et sacre scpture.
 Ipi em scribē et pharisei allegauerūt pphē-
 tiam Michē. v. vbi d. g. messyas nati debe-
 bat in Bethleem. S. h. in q. rēdū est. q. cā
 magos ipulerit ad sumēdū tam lōgā et diffi-
 cile viā: Et rīder Aug. in simone p. d. sic
 dicē. Lū als multi nati essent reges indeoz
 nūq. quēq. illoz ad adorandū quēserūt: q.
 nec quēq. illoz de celo loquētē didicerūt. Nō
 itaq. regi indeoz quales illi cē solebāt hūc
 tam magnū honorē lōgū in qui alieni gene ab
 eodē regno extranei a se debent arbitrabant
 sed talē esse natū didicerāt in quo adorando
 se salutē q. h. deū ē p. secuturos mīme dubita-
 rēt. Neq. em eras: cū salē adulatio hūana
 seruaret: nō in mēbris purpura: nō in capite
 diadema fulgēs: nō pompa famulantū: nō
 terror exercit. nō gloriola fama p. lōz hos
 ad eū viros ex remotis terris: cū tanto voto
 supplicatōis attraxit. Iacebat in p. p. p. p.
 er oz? recent erigū? corpe: p. p. p. p. p. p.
 rate. sed magnū aliqd latebāt. p. nulo q. d. il-
 li homines p. mittere gentiū nō terrena p. tate:
 sed celo narrate didicerūt. hec ille. Cognoue-
 rāt em p. apparitōz illi? stelle: q. nat? erat ille
 q. ait Apoc. vl. Ego sum gen? et radit dauid
 stella splendida et matutina. Quare autē ab
 oriente venerint assignat Chrys. sup. Mar.
 rationē dices. Ab oriente venerūt magi. q. v. n.
 dies nati: inde in iūū fidei p. cessit. quia fi-
 des lumen est aiaz. vel q. oēs q. ad xpm ve-
 niūt ab ipso et p. ipm veniunt. Q. ur autē De-
 rodes rex turbat? sit: tres iter alias: p. h. cau-
 se assignari. Primo. s. vt celsitudo maiestatis
 xpi monstraret. Un. Grego. vbi. s. ait. E. l. e.
 regnato rex terre turbat? est. q. z. nimirū ter-

rena altitudo p. fundit: cū celsitudo celestia
 apit. S. dō vt eius iudiciaria p. as cognō-
 sceret vel figuraret. vñ Aug. vbi supra dicit
 Quid erit tribunal iudicantis q. n. sup. bos re-
 ges cūna terrebat ifant? Tercio vt rectio
 regni diaboli ostēderet. vñ Leo papa vbi. s.
 inq. nō tantū herodes in semetipso turba-
 tur quātū diabol? in herode. Herodes em
 hoīem xpm extimabat: sed diabolus tūm: et
 vterq. regni sui successorē timebat: diabolus
 celestē: sed herodes terrenū. Sup. fluctamē
 timebat herodes. quia xpus nō venerat re-
 gnū terrenū in terra h. e. vñ Leo papa vbi
 s. ait ipi herodi. Nō capit x. p. regio tua. n. e.
 mūdī dñs p. tatis tue scptis est. p. t. angu-
 stis. Dis etiā hierosolyma turbata est de na-
 tiuitate xpi: cū tū summe gaudere videret. q.
 vt inq. Chrys. et aduentu iusti non poterāt
 gaudere inq. Vel turbatā se ostēdit: licet nō
 esset vt se suspēctā nō redderet tyrāno: si se
 tā ostēdit de natiuitate regis indeoz. Et for-
 te hac de cā nemo iuit cū magis ad videndū
 eū. Lū aut ipi magi discessissent ab herode
 maligno et fraudulento. qui q. erat occidere
 xpm. simulās tamē cū magis se velle adorare
 eū. Ecce q. (vt d. Mar. q. h.) iterū eis appuit
 stella q. p. mo disparuerat. Et in eodē. c. dicit
 Vidētes autē stellā magi gausi sunt gaudio
 magno valde. In tota aut sacra scptura nul-
 libi reperimur tot verba leticie simul posita q.
 quidē verba sunt vnita ad tenorādū ineffa-
 bile eoz gaudiū. Per tria autē vba leticie. s.
 gausi sunt gaudio mag. significat leticia oim
 triū potētiāz aīe. q. tōte erat in tēte ad q. rēdū
 et inueniendū p. gnis filiū: que letare sunt veb.
 mēter. Dū aut addit valde: tenorāt gaudiū
 oīs sensus corpis repleti leticia et inueniēde
 xpi. Vidētes em stellā certificati sunt q. ipm
 indubitatē in primo inuenirēt: cū bethleem
 vbi nat? erat p. p. ad q. n. q. militaria cō. cognō-
 uissent. vñ sequit in predicto euāgelio q. ipa
 stella precedēs eos duxit ad locum vbi erat
 puer: et ibi firma stetit indicans eis q. ibi in
 illo tugurio erat saluator mūdī cū virgine
 benedicta matre sua. vñ d. sequit. Et intra-
 tes domū inuenērūt puerū cū maria matre
 eius. O locunda inuenitō. Desideria em cūz
 cōpleta fuerint telectat aīam: Prouerb. xij.
 Et p. c. d. c. s. adorauerūt eū. Ubi Bern. ex-
 clamat d. Quid facitis o magi q. d. facitis?
 Lactare puerū adoratis in tugurio villi: vi-
 libus pannis. Ergo ne de? iter? Et vbi est re-
 gis aula? vbi curie regalis frequentia? in q. d.
 aula est stabulū et p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.

Quare
 magi taz
 lōgā viā
 assupserūt

Quare
 herodes
 turbat? ē

Bermo.II. De gaudiis Marie

*Aditio
nes bene
oblatio
vel elyme*

Joseph et maria? Isti insipientes sunt ut scirent lapides. hecille. Sequitur autem. Et apertis thesauris suis obtulerit ei munera: aurum: thymum: myrrham. In quo actu mystice designauerit piores quas debet habere bona oblatio et elyma. Dum enim dicitur apertis: ostendit largitas eius thesaurum bonitatis: suis proprietatem: ut non solum elemosyna fiat largiter et abundanter in magna copia et de bonis rebus non corruptis: sed etiam de proprijs et non alienis rebus. Dum autem addit oblatio: tenet celeritatem et hilaritatem: ut fiat libenter et alacri animo et vultu: et cito perveniendo peritios pauperum: et non expectando ut peribit error queat. Dum igitur dicitur: significat discretio elyme et sinceritas: ut scilicet fiat discretio pauperum et non divitiarum sine non indigentibus: nec ex vana gloria vel alio malo fine: sed sincere et charitate et amore dei ut ei sit datus quod eius causa datur pauperi. Dum autem addit munera: ostendit liberalitatem elyme. ut quod ex debito et per suam mercedem datur quod habet ei non de turba elemosynarum: et ne deficiat aliquid sibi per pietatis: ut postea amplius habeat ab eo. Dum autem dicitur: thymum et myrrham. quod tria quilibet eorum obtulit: ut dicitur doctus. unde falsa est illa sententia. Laspas fert myrrham: thymum melchior: balsamum thazar. Et hac diversorum munerum oblatione denotatur varietas elemosynarum. Non enim sufficit pauperi dedisse panem vel vinum vel vestimentum indigentibus: quod ei subvenire potest. Quid autem mystice designarent hec tria munera circa personam christi superius dictam? De quo etiam ecclesia in officio episcopii canit. Tria sunt munera preciosa que obtulerunt magi domino in die ista. et habent in se divina mysteria. in auro ostendatur regis potentia. in thure sacerdotem magnam considera. et in myrrha dominici sepulchrum. Nota dum igitur est quod ordo rotis exigit: ut secundum gradum dignitatis et excellentie et valoris alicuius cultus exhibeat honoris et reverentie. c. statim? de maiore et oblatione. Tunc cum magnus cultus honoris proprie datur in munerum oblatione: magnis et dignis personis non vilis sed magna et nobilia sunt donaria facienda et offerenda. Nam ut dicitur in c. et si questiones. de summo. In accipiendis vel dandis muneribus persone dantis et accipientis est qualitas attendenda: ideo cum ipsi offerentes essent sapientissimi et cognoscerent nobilitatem rerum: et essent divites: quod reges et domini: et offerre vellent ei que esset potestas in celo et in terra. que dicitur Matthei. xviij. Data est michi omnis potestas in celo et in terra. Logrue elegerunt facere ei oblationem de tribus. quorum quilibet in genere suo est optimus. Aurum enim est portioris valoris inter metalla thure portioris odoris inter aromata: myrrha

portioris valoris inter vnguentia. Recte igitur domino iesu obtulerunt aurum: quod ipse est rex regum et dominus dominantium. Apoc. xix. Aurum namque offert regibus per tributum. c. si tributum. xj. q. j. et per gloriam. c. generaliter. in p. regalia. de elect. li. vj. Quia igitur in thure sapia designatur: ut ait Salomon Sap. vij. dices de sapia: quod infinitus est thesaurus hominibus. Ideo congrue illud obtulerunt ei in quo sunt omnes thesauri sapientie dei absconditi. Eccl. ij. Et sic in auro et thure cum perficere esse verum regem de regio genere davidico: quod promissus erat in lege super Israel regnaturus. atque summum sacerdotem de stirpe Aaron: quod debebat sacrificare suum preciosissimum corpus super aram crucis. et deum ac dominum suum. Per myrrham igitur cum designatur de bere per humani generis redemptionem mori: et in sepulchro myrrha eius corpus condiri. sic postea factum fuisse per Job. xix. In his igitur muneribus designatur tria munera que omnes fideles christiani debent offerre domino iesu. nam apud thesaurum suo debent de scrinio cordis sui offerre ei cordiale devotionem et charitatem que per aurum figuratur. quod sicut aurum est valore maximus et virtute optimus. nam cor debile restauratur et confortatur. propter hoc ponitur in electuaris infirmorum. Item in tenore solidum multumque durans. sic charitas inter omnes virtutes principatum tenet. et que de ea plures habere plus valet. et que nihil charitatis habet nihil valet. ut per Job. j. Ego. xij. ubi apostolus ait Si linguis hominum loquar et angelorum: charitate autem non habeam: nihil sum. Item charitas super veniens restaurat omnia merita tepiditatem: et confortat corda debilia ad operandum instanter opera strenua. Et ideo charitatem non habent deus dominus Apoc. iiij. Dicitur quod dives sum et locuples: et nullus ego. Et nescis quod tu miser es et miserabilis: pauper: cecus et nudus. Sed si uideo te: habi emere a me aurum ignitum ut locuples fias: et offeras deo tuo. Charitas enim est solida: quod tenet hominem solidum et firmum in bono. unde de ea inquit Apostolus ubi. s. Charitas nunquam excidit transumptive in c. charitas nunquam excidit. di. ij. Et ideo de habere charitatem dici potest illud Eccl. i. Quasi vas auri solidum. Item quilibet fidelis debet domino iesu offerre thure deuote laudationis et orationis. quia ipse ait ps. xlix. Sacrificium laudis honorificabit me etc. Et ideo unusquisque debet dicere cum eodem propheta ibi de. Dirigat domine oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Eleuatio manuum mearum sacrificium velut incensum. Et tunc de quolibet tali dici poterit illud Eccl. i. Quasi thus ardens in igne positum. Item debemus illi offerre myrrham carnalium afflictionis et mortificationis: per neque et mace

Quatuor
gaudii
Maria
habuit
regii ob
latione

rationis. Sic enim myrrha licet sit amara: habet
tamen odorem bonum et vigorem suavitatis a putrefac-
tione. sic pnia licet videatur esse amara quod ad sen-
sualitatem: tamen est odorifera deo et nos plenuat a
putrefactione victoris: et est valde utilis et fru-
ctifera: iuxta illud Jac. i. Dis disciplina in pnti
quod non videtur esse gaudium sed meroris. postea vero
fructu pacatissimum offert exercitatus per eam.
Et tunc dicere poterit quilibet nostrum illud Ecce
christi. Quasi myrrha electa reddi suavitatem
odoris. et illud Lañ. v. Nam meo distillave-
runt myrrha: et digitus mei pleni sunt myrrha
prebarissima. Et predicta quasi oia pfirmat Bre-
in omelia Ephie. ¶ Sed iam ad contemplan-
dum gaudium ventiamus. Si enim tantum ga-
udium sunt magi de vna iesu xpi visione. quantum
gaudere debebat et mater de qridiana eius
amplexatione: ostendit: lactatione et dulcissima
puerfatione. Cogita aliquantulum o paupercula
mulier: quasi esses in puerpio decubans cum filio
et in maxima paupertate. quantum gaudium habe-
res si aliquis propter deum coram eo genu flex-
erit: et ei preciosa munera offerret. Quatuor
gaudere videbat ergo benedicta: quod paupercula
existens vidit istos tres reges sapientissimos
ac potentes: qui cum tanta comitina de tanta longin-
quitate ad visitandum filium suum venerat: stella
eos ducere. eisdem filio suo adorato tanquam eorum
vero deo: tam preciosa munera abundanter offer-
re: et suis omnibus necessitatibus copiosissime sa-
tisfacere. Possunt autem deus deus meditari quod
etiam benedicta ergo sola in disforio cum puero
suo atque Ioseph: ac boue et asino: sentientes tot
gentes: equos: pedes: camelos: milites: ba-
rones: cum turba magna venire: cepit time-
re ne illi veniret ad pendendum filium suum. vnde
subito accipiens eum posuit in psepio: et feno eo
operuit. O iesu dulcis. O imperator mundi.
O infinita maiestas. O summa potentia et bo-
nitas: quod stas: ubi cubas: ubi quiescis? Lo-
sidera modicum o sensualis et carnalis: quod gau-
des mundo et deliciis. Un Bern. in q. Quid
vltima gl'iaris o diues in volutabro lecti picti
et. Ab iconso igitur dulci iesu inter bouem et as-
inum: ecce appropinquant scutiferi et famuli
aliique geres. Stella autem stabat supra locum
ubi erat dominus iesus: nec vltima pgredebatur.
Arbitrantes quod ibi essent: irantes ipsi reges: et ne-
minem videntes nisi mariam pauperculam puellam
et ioseph. Egrediuntur et aspicientes stellam: vi-
dentes eam firmam stare supra psepium. et iterum ingre-
diuntur: et non videntes eam iterum egrediuntur et vide-
tes stellam stare immobile. tertio ingrediuntur quod
res ubi erat puer qui natus erat rex iudeorum.

Quibus cum dicitur benigna ergo. O reges
o principes: rogo amore dei ne molestis me
paupercula matre. Tunc illi h' audientes dixerunt
O ergo scilicet. O ergo illibata. O mirum ne ti-
meas. vidimus enim stellam eam in oriente: et venimus
cum muneribus adorare eum. nos venimus benface-
re et non male. Ne tardes obsecramus ostendere
nobis desiderium cordis nostri. O spes nostra
ubi es? O gaudium nostrum. O expectatio nostra
O dulcis iesu: ostende nobis faciem tuam et salui-
erimus. Videmus autem pssimam ergo eorum magna
devotione et fide: prexit ad psepium. Considera
modo quod illi reges et barones summa cum reueren-
tia ac deuotione ipsam sequuntur eum filius psepium
Et subito beata ergo cum venisset ubi erat filius ge-
nu flexit: et illi sicut. Et tunc dicitur benignus
simus illis: et ostendit illis. Quod illi videntes: stu-
pefacti repositis coronis et sceptis regalibus adorau-
erunt eum: et non potuerunt lachrymas continere. sed
cum steru exclamauerunt dicentes. O diuini boni-
tas ubi iaces? O saluator mundi. O gaudium
angelorum quod te humiliauit? O quam feruor
O magnanima fides istorum regum: quod non suspi-
canti scilicet idignu regis hirculorum: non pauperculae ma-
tris: non viles pamiculos: non aspirantes feni non
seditate stabili: non putantes pueri: sed tabernaculo
loco et aspo feno mirabantur filium dei humilitate:
qui exinanivit semetipsum: Phil. ii. In paupere
tem misis stuebat de idicabili eius paupertate. In
vilibus pamiculis atrediebat splendore virtutum
In mortali carne considerabat ineffabile eius
dignationem. ¶ Possunt autem psepium quod dicitur
bolus conat: est autem magos a fide ipsi: quod pa-
re quod non erat deus: sed purus homo multis rationibus.
Quibus sapientissima virgo respondit. Et primo sic
arguit diabolus dicit. Iste puer generatus annu-
ciatus est fese. ergo est in homo et non deus. psequencia p-
pter Isaac. Samson et Iobes baptista annu-
ciati sunt parentibus suis: qui tamen non fuerunt nisi
homines. Respondit beata ergo. Tunc quod iste puer an-
nunciatus est mihi nasciturus ex me: sed gignerema
necesse. quod de alijs non fuit. De me enim predictum fuit
it' Isae. vii. Ecce ergo percipiet et pariet filium: et
vocabitur nomen eius emmanuel. i. nobiscum deus. Et
Ezech. xliiij. Uidi portam in domo domini clausam
et. Dan. ij. Lapis absconditus est de morte sine
manibus. Secundo dicit diabolus. Iste puer pcep-
tus est in utero fese. ergo est homo et non deus. ppter p-
phetiam. Quod deus cum sit infinitus oia implet. Un
ait Hier. xliij. Celum et terram ego impleo. ergo non
potuit claudere ergis utero. Respondit beata ergo
illud Augustini in libro de Faustum mani-
cheum dicit. Non plane catholica fides quod ipse
dei filium natum finem carnem credit ex ergo vilo

Quod diabolus
abolus conat
nabat re
ges autem
re a fide
p deiecit
gumata.

Bermo.II. De gaudiis Marie

mō eū dē dei filiū sic vtero mulier? includit.
 q̄i extra nō sit: q̄i celi z terre administratōz
 dēruerit: q̄i a p̄e recesserit. s̄ vos manichei
 corde illo q̄ n̄hil potest nisi corpalia fantas-
 mata cogitare. ista oīno nō capitis. Dicit
 q̄ illud eū dē Ang. in epla ad Volustanū
 Hoim iste sensus est n̄hil nisi corpa valētū
 cogitare: q̄rū nullū p̄or vbiq̄ eē totū. qm̄ p
 innumerabiles pres aliud alibi habeat necesse
 est. longe alia est natura aīc̄ q̄ corpis: quāto
 magis dei q̄ creator est antez corpis. q̄ nouit
 vbiq̄ totū esse: z nullo cōtineri loco nōuit ve-
 nire nō recedēdo vbi erat. nouit abire n̄ dī-
 cedēdo q̄ venerat. vñ nō est facta mutatio in
 eo: sed in hoīe assumptio. Tertio arguit dia-
 bol⁹ dī. Iste puer nat⁹ est ex fēa: q̄ est hō z nō
 dē. Pr̄z p̄leq̄ntia. q̄ sicut mors hoim suble-
 uata est ex p̄cō p̄mōz parētū: iux̄ illud Ben.
 q̄ Quatuorq̄ die comedētis ex eo morte mori-
 riem. Ita etiā dolor parē: s̄m̄ illd̄ Ben. iij.
 In dolore paries filios. S̄z hō nō fuit cōne-
 ntes deo nasci cū dolore matris p̄urict⁹. q̄ zc.
 Rūdit beata s̄go. Ille m̄lires parit filios
 cum dolore q̄ d̄raxerūt p̄c̄m originale. ego
 aut̄ sum illa de q̄ d̄r. Lan. iij. Tota pulchra
 es amica mea: z macula nō est in te. Et iō p̄-
 p̄i filiū meū sine dolore. Un̄ de mēpheta-
 rā fuerat Isa. xxxv. Germinās germīabit s̄i
 cū lilium: z exultabit letabunda z laudās.
 Quarto arguit diabol⁹ dī. Iste puer nat⁹ est
 ap̄d ciuitatē puā. q̄ ē hō z nō dē. pr̄z p̄leq̄n-
 tia. q̄ Isa. ij. d̄r. De hō erit b̄r lex: z s̄bū dñi
 d̄r b̄r l̄m. Si q̄ iste puer erat dē: nasci debe-
 bat in b̄r l̄m. Rūdit s̄go b̄ndicta. Fili⁹ dei
 debebat nasci de semine Dauid s̄m̄ carnem.
 cui dixit dē p̄z p̄s. cxxj. De fructu vētr̄ tui
 ponā sup̄ sedē tuā. z iō ap̄d Bethleem nasci
 debebat a q̄ dauid origine traxit: z in q̄ nat⁹ ē
 s̄. Reg. xvj. vt impleret p̄phetiā Michē. v
 dī. In bethleem terra ephrata puula es i mi-
 lib⁹ iuda. Ex te erit dux q̄ regat pplz meū
 israh. z egressus erit ab initio a diebus eterni-
 tatis. vbi trāslatio chaldaica h̄z. Ex te egre-
 diet messias. Quinto arguit diabol⁹ dī. Iste
 puer nat⁹ ē p̄lorās. q̄ est hō z nō dē. āte-
 cedēs pr̄z Sap. vij. Sum̄ vocē oib⁹ emisi
 p̄lorās. Lōleq̄ntia etiā parz. q̄ vt ait sybilla
 agrippa. ē leticia sempit̄na. Rūdit sapiētissi-
 ma s̄go dī. Iste p̄lorat⁹ agnū fuit s̄m̄ incar-
 nationis. q̄ ad h̄ fili⁹ dei carne ex me assūpta
 venit in mūdū vt p̄ p̄cō gñis hūmī satiffa-
 ceret. De cui⁹ s̄ternū p̄dixit p̄dicta sybilla dī.
 Flebit dē leticia sempit̄na. Un̄ aut̄ p̄ p̄cō
 alter⁹ satiffacit: qm̄ penā p̄cō illi⁹ debita in

se suscipit. p̄lorat⁹ aut̄ est pena p̄cō q̄ est in
 mūdū p̄ adā introductū. z iō agnū fuit ad si-
 nē incarnationis vt fili⁹ mei⁹ p̄nalitatē h̄c z ali-
 as suscipit. sic p̄dictū fuit Isa. liij. Tere lan-
 guores n̄ros ipe tulit: z labores nostros ipse
 portauit. Sexto inq̄r diabol⁹. Iste puer in-
 uoluit p̄anis. q̄ est hō z nō dē. ātecedēs parz
 Lu. ij. ibi. Inuenietis infāntē p̄anis inolu-
 tū. Lōleq̄ntia etiā parz. q̄ si dē celi celoz ca-
 pere nequeat. ij. Para. vj. m̄lto min⁹ p̄anis
 p̄or inoluit. Rūdit brā s̄go illud b̄r Mar-
 mi in ser. de natiuitate dñi. Si tibi sensus
 tuoz fragilitate min⁹ dignū videt filiū dei de
 femina natū credere. s̄gine cogita p̄perisse.
 Si tibi p̄ani q̄b⁹ inoluit⁹ est fortasse vilecūt
 angelos collaudātes: z multitudinē celestis
 exercit⁹ admirare. De⁹ s̄go p̄otēs voluit in-
 uoluit p̄aniculis: in tra illd̄ quod canit eccl̄ia
 Mēbra p̄anis inoluta s̄go mī alligat: z ma-
 nus pedesq̄ crura stricta cingit fascia. vt ho-
 mine in p̄cis inolutū z ligatū dissolueret.
 ¶ Septimo arguit diabol⁹ dī. Iste puer na-
 tus ē inf̄ aīalia. q̄ ē hō z nō dē. ātecedēs pr̄z
 Baruch. iij. vbi d̄r. In medio duoz aīaliū
 cognosceris: s̄m̄ vñā trāslationē. Lōleq̄ntia
 pr̄z. q̄ absurdū videt dē sapiē p̄ditore iter-
 bruta aīalia nasci. Rūdit brā s̄go: q̄ hō per
 p̄c̄m facit⁹ erat vt bestia. vñ de eo ps. inq̄. Eo
 par⁹ est iūmētis insipientib⁹: z filis fact⁹ est illi
 Ideo dei fili⁹ vt bestialitatē ei⁹ in rōnabilita-
 tē p̄uerteret nat⁹ voluit ad h̄ insinuandū in
 medio bestiarū repont. Itē vt verificaret p̄-
 phetia Isa. j. Cognouit bos possessorē suū: z
 asin⁹ p̄lepe dñi sui. Itē vt p̄ h̄ designaret p̄uer-
 sio indeoz ad ei⁹ fidē: q̄ figurant p̄ bouē. vt
 patuit i pastorib⁹. Et gētiliū q̄ figurant per
 asinū: vt nūc pr̄z i maḡ. Itē p̄ bouē designat
 maturitas discretiois: q̄ est i aīa filij mei p̄fer-
 tissimo mō. Et p̄ asinū austeritas oneris: q̄
 erit in corpe ei⁹. Octauo arguit diabol⁹ dī.
 Iste puer nat⁹ est in d̄f̄sorio: z reclinat⁹ i p̄-
 sepio. q̄ est hō z nō dē. ātecedēs pr̄z Luc. ij.
 Reclinavit eū i p̄sepio. q̄ nō erat ei loc⁹ i d̄-
 uerforio. Lōleq̄ntia etiā parz. q̄ h̄ indecōs vi-
 det diuine maiestati. Rūdit beatissima s̄go
 illud sancti Maximi in sermone de natiui-
 tate dñi. Si p̄sepe in q̄ infans lacrimat despicit
 erige paulisper oculos: z nouā in celo stellā
 prestantē mūdō natiuitatē dñicā contuere.
 Si credis vilia: crede mirifica. Si de his q̄
 humilitatis sunt disputas: que alta sunt z ce-
 lestia venerare. s̄ ista micantē stellā: cui⁹ dñi
 etu illi reges huc venerūt. sicut p̄dictum fue-
 rat Isa. lx. dñi d̄r. Et ambulabūt gētes in lū-

Sic Ra-
ban? di-
xit glo.
ordiaris
Mar. i.
q pferedi
se opioni
gerionis
zantoris

mine tuo: z reges in splendore ortui. Nono
dixit diabolus. Iste puer vocat noie humano
Iesus. g. e. h. o. z. n. o. d. e. p. t. z. p. s. e. q. u. i. t. a. q. z. E. t. o.
i. j. d. i. x. i. t. d. e. m. o. y. s. i. Quid queris nome meū:
q. d. e. s. t. m. i. r. a. b. i. l. e. R. i. d. i. t. b. r. a. x. p. o. i. l. l. u. d. q. u. o. d.
i. n. q. u. i. t. d. e. I. s. a. i. j. P. r. o. p. t. e. r. h. o. c. s. c. i. e. t. p. p. l. s. m. e.
n. o. m. e. m. e. u. i. i. l. l. a. d. i. c. e. q. z. e. g. o. i. p. s. e. q. l. o. q. u. a. r. e. c. c. e.
a. d. s. u. m. D. e. c. i. m. o. a. r. g. u. i. t. d. i. a. b. o. l. u. s. d. i. c. e. n. s. I. s. t. i.
m. a. g. i. o. b. t. u. l. e. r. u. t. m. y. r. r. h. a. h. u. i. c. p. u. e. r. o. g. e. s. t. h. o.
z. n. o. d. e. q. z. m. y. r. r. h. a. d. a. t. a. d. p. f. u. a. t. o. d. e. s. a. c. o. r. r. u.
p. r. o. d. e. q. n. o. p. u. e. n. i. t. d. i. u. i. t. a. t. i. R. i. d. i. t. b. r. a. v. i. r. g. o.
D. i. u. i. t. a. t. e. p. h. o. i. m. s. a. l. u. t. e. f. a. c. t. e. m. o. r. t. a.
l. i. s. i. d. e. o. d. e. b. u. i. t. e. i. m. y. r. r. h. a. o. f. f. e. r. r. i. p. q. u. a. m. o. z.
t. a. l. i. t. a. t. i. s. a. s. s. u. m. p. t. i. o. d. e. s. i. g. n. a. t. U. n. L. a. n. i. i. j.
i. p. e. a. i. t. U. a. d. a. a. d. m. o. n. t. e. m. y. r. r. h. e. z. a. d. c. o. l. l. e. m.
t. h. u. r. i. s. D. e. o. b. l. a. t. i. o. e. a. u. t. i. s. t. o. z. r. e. g. u. p. p. h. e. t. a.
t. u. f. u. i. t. I. s. a. l. x. v. b. i. d. i. D. e. s. d. e. s. a. b. a. v. e. n. i. e. r. a. u.
r. u. z. t. h. u. s. d. e. f. e. r. e. t. e. s. z. l. a. u. d. e. d. n. o. a. n. n. u. c. i. a. t. e. s.
T. u. c. d. i. a. b. o. l. u. s. c. o. s. u. l. u. s. r. e. c. e. s. s. i. t. I. p. i. s. o. m. a. g. i. i.
f. i. d. e. r. o. b. o. z. a. t. i. f. e. r. u. e. n. t. i. o. r. e. s. f. a. c. t. i. s. u. n. t. E. t. c. r. e. d. e.
d. u. e. q. i. p. e. b. n. d. i. c. t. i. s. g. i. s. f. i. l. i. i. s. t. o. s. r. e. g. e. s. q. t. a.
r. o. l. a. b. o. z. e. e. u. q. u. i. e. r. a. t. z. e. u. t. a. r. e. n. e. r. e. n. t. a. d. o. z. a. u. e.
r. a. t. a. c. t. a. t. o. v. e. n. e. r. a. b. a. n. t. a. f. f. e. c. t. u. s. a. b. s. q. z. l. e. t. i. c. i. a. z.
m. a. g. n. a. c. o. s. o. l. a. t. i. o. e. a. b. i. r. e. n. o. n. p. m. i. s. i. t. I. d. e. i. r. o.
p. s. i. d. e. r. e. m. q. u. a. l. i. t. e. r. i. b. r. a. c. h. i. s. m. a. t. e. r. n. i. s. e. n. i. s.
a. s. p. i. c. i. e. b. a. t. m. a. g. o. s. h. i. l. a. r. i. f. a. c. i. e. i. p. s. i. q. z. g. e. s. t. u. a. c.
n. u. m. b. l. a. n. d. i. e. b. a. t. z. s. i. g. n. i. s. q. u. i. b. p. o. t. e. r. a. t. o. n. i.
d. e. b. a. t. l. e. l. e. r. u. i. d. e. i. l. l. o. z. v. i. s. i. t. a. t. i. o. e. d. e. q. b. r. i. s. s. i. m. a.
x. p. o. s. u. m. m. o. p. e. g. a. u. d. e. b. a. t. I. o. s. e. p. h. x. o. l. a. c. h. y.
m. a. b. a. t. p. r. e. d. u. o. i. t. o. r. e. z. g. a. u. d. i. o. N. o. e. m. c. r. e. d. e.
d. u. e. s. t. i. p. m. i. o. s. e. p. h. f. u. i. s. s. e. a. b. s. e. n. t. e. q. n. m. a. g. i. a. d.
o. z. a. u. e. r. u. t. f. i. l. i. u. m. x. p. i. s. t. i. n. i. s. v. t. q. d. a. o. p. i. n. a. n. t. f. a. l. s. i.
g. n. a. t. e. s. r. o. n. e. q. s. d. e. i. n. u. t. u. h. f. a. c. t. u. e. s. t. n. e. m. a.
g. i. i. p. m. p. u. t. a. r. e. t. d. e. i. o. s. e. p. h. g. e. n. e. r. a. t. u. i. D. e. c. e. m.
o. p. i. n. i. o. n. o. v. i. d. e. t. v. e. r. a. n. a. i. p. u. s. t. i. c. i. s. q. d. u. i. e. r. a. t.
m. a. g. o. s. z. i. l. l. u. x. e. r. a. t. i. n. v. i. a. d. e. p. r. i. n. e. i. b. a. d. i. n.
c. a. r. n. a. t. i. o. z. f. i. l. i. j. d. e. i. e. t. i. a. e. o. s. i. l. l. u. x. e. r. a. t. d. e. m. i. s. t. e.
r. i. o. I. o. s. e. p. h. z. q. d. a. t. e. s. s. x. p. i. n. i. s. p. o. s. u. s. a. d. h. a.
b. e. n. d. a. c. u. r. a. p. u. e. r. i. z. i. p. i. s. x. p. i. s. t. i. n. i. s. E. t. i. d. e. o. c. r. e. d. e. n.
d. u. v. i. d. e. t. q. f. u. e. r. i. t. p. n. s. t. a. l. i. g. a. u. d. i. o. U. n. I. o.
h. a. n. e. s. g. e. r. s. o. n. i. s. u. a. i. o. s. e. p. h. i. n. a. i. n. q. u. i. t. I. n. u. e. n. i. s.
s. e. i. o. s. e. p. h. p. a. s. t. o. r. e. s. s. r. a. t. r. a. d. i. t. M. e. n. i. o. n. i. l. l. a. f. i. t.
h. i. c. i. s. q. u. a. l. i. t. e. r. h. u. i. p. o. n. o. z. i. s. H. u. i. m. y. s. t. e. r. i. j.
m. a. s. s. i. s. s. e. p. u. t. a. b. i. t. e. r. o. z. P. r. e. f. e. r. r. i. m. r. e. g. e. s. q. z. n.
c. e. s. s. e. r. e. r. e. p. e. t. e. D. e. r. e. d. i. t. u. v. e. r. i. t. o. n. a. s. o. m. n. i. s. v. i.
s. i. o. f. a. c. t. a. e. s. t. Q. u. i. d. q. u. o. d. m. u. n. e. r. i. b. e. s. t. a. p. r. o.
r. e. c. i. p. i. e. d. i. s. A. r. q. z. r. e. c. o. n. d. e. n. d. i. s. a. n. s. o. l. a. r. e. l. i. c. i. t. a.
v. i. d. e. t. M. a. t. e. r. c. u. p. u. e. r. o. q. n. v. a. g. a. f. a. m. a. p. v. z.
b. e. I. n. s. o. n. u. i. t. t. o. r. a. r. e. g. e. s. v. e. n. i. s. s. e. p. o. t. e. t. e. s. I. n.
d. r. o. m. e. d. a. r. i. j. s. i. p. u. l. c. r. o. z. d. i. u. i. t. e. c. u. l. t. u. Q. u. i. d.
q. f. o. z. a. s. s. i. s. p. o. g. r. a. d. i. s. f. u. l. g. i. d. a. s. t. e. l. l. a. U. i. s. a. f. u. i. t.
m. u. l. t. i. s. s. i. g. n. o. q. s. t. e. l. l. a. p. a. c. t. o. I. M. a. t. e. r. i. a. r. e. d. i. t.
v. n. f. u. i. t. f. o. r. m. a. t. a. p. o. z. I. a. r. o. s. n. o. n. e. i. o. s. e. p. h. t. e.
c. u. m. m. i. t. a. r. i. s. h. o. n. o. r. e. s. N. u. q. d. n. o. m. a. r. i. i. p. g. a. u.

des tristitia passer? Multa p. puto qd vult
hec veneratio qris? Rndet xpo: vates mo-
rata pones. Mi viri mi dñe: saluandas cre-
dito gentes. Et sua perfunder fidei lustratio
corda. Primitie veniunt inter miracula nul-
lū Mar? pñctū ē: totoz īplebif ozte. fieri z
ecclia de gētib? ast synagoga? Magna p pre-
cecanit dñi? error. Diuitias reges z opes cu-
mulare cupisēt. Addēt ornāt? templis cum
dotib? amplis. Plurima tona ferēt: q mysti-
ca plura docebūt. Hec ille. Erededū qz est q
mitissima z humanissima xpo maria: cernēs
in his magis tāā fide tāāqz deuotionē mul-
ta eis verecūdo z benigno sermōe de filio suo
locuta est: enarrādo quō illū angelo nūciāte
cōcepit z pepit angelis iubilātib? z cātātib?
Glia in altissimis dñe: quō filij sui natiui-
tas ab angelo fuerat pastorib? nūciata. Lō-
mēdabat insup magoz pñdentia: eorumqz
sollicitudinē atqz benignitātē: q ad ipm vidē
dū tā cito pperauerāt: z de oblatiis munerib?
grās referēbat. Uidenzqz īpa bñdicta xpo q
dulcis eius fili? ostēdebat signis q libent in
brachijs magoz iussit. quos tālibet vide-
bat: illis eū liberalissimē pñtē amplexandū
z osculandū. D. x. pñtis consueca pietas: si
lij dei pñda humilitas: o grāta supercessi-
ua orietaliū regū. q a x. pñtis filij dei in-
carnatū iter sua pectora stringēdū suscepē
Norādū xpo q isti magi (vt bi Mar. ij.) ad
moniti i somnis ne rediret ad Herode: pal-
am viā reuerfi sunt in regionē suā. Lēz em
Herodes pñtis eis. Ire z iterrogare dilige-
ter de puero: z cū inueneris remittē mibi
vt z ego venies adorē eū. hoc maliciose dī-
rat. Uñ Greg. i omelia Ephie ait. Adorare
eum se velle simular: vt vīz hūc si inuenire
possit extinguat. De hoc etiā loquēs Iohes
gerfon vbi s. ait. Stella fuit formata noui
pñticia regis. Conspiciunt illam reges: ve-
niunt: z in vrbe Sancta dñi sūtū: cōquerūt
est vbi natus Iudeoz rex: hec vrbes questio
turbat. Te pñturbato nūmū crudelis hero-
des. Jugiter anxia sit dominādū sena cupi-
do. Turba sacerdotū scribarūqz agnie mul-
to. Lōmoniti veniūt: z dāt rñsa pñti. Nā
scēt ipsi i Jude bethlēē vīte. Sicut dñia de
prompsit voce micheas. Auxilio nimis hu-
mano q fidere querūt. Perdūt dñmū. fit in
vrbe recōdita stella. Deforis inspicit: reges p
cedit ad vīz. Clara domū sup pñti pñtere
vīsa. Lōgaudent valde. crudelē clā pñti
Rex accersitis fallax cōdixerat. ite. Querite
de puero vt venies tenet? adorē. M. dñia

Bermo .II. De gaudiis Marie

frans ficta tibi. nā p dēre qris: Nō colere ifā
tē. sic se pōrere verē. fingit hypocrīta: vult ex
pugre reptū. hec ille. Propt̄ h̄ igit̄ ipi magi
p alia viā reāsi sunt in regione suā. Et iō he
rodes irat⁹ q̄ eēt ab eis illulus: fecit in odiū
eorū cōburi omēs naues tharsis. qz ipi reges
erāt de pnb⁹ illis. Et ita exponit illud qd p
dictū fuerat p David ps. xlvij. In spū vehe
mēti pterēs naues tharsis. ¶ Hec aut̄ reuer
sio magoz nobis aliqd insinuat faciendū
Un̄ Greg. vbi. s. ait. Magnū sō nob ali
qd magi innūit: cū in regione suā p alia viā
reuerunt. In eo nanqz q̄ admoniti faciunt
pfecto nobis insinuat quid faciam⁹. Regio
quippe nostra padulus ē: ad quā ihu cogni
to redire p viā qua venim⁹ pphibemur. A re
gione etenim nostra supbiēdo: iobediēdo visi
bilia sequēdo: cibū veritū gustando discēdi
mus. s. ad eandē necē est vt scēdo: obediēdo:
visibilia cōtēdo atqz appetitū carnis refre
nādo redeam⁹. q̄ p alia viā ad regionē nrām
regredimur qn̄ q̄ paduli gaudijs p delecta
mēta discēdim⁹: ad hēc p lamēta reuocamur
D igit̄ tenota anima cōsidera quātū exulta
bat sgo brissima: q̄ videbat puerū suū a bo
nis regib⁹ sic venerari: a malis rātū timeri
De quo inq̄ Aug. in simone Ephie. In pse
pe iacebat ⁊ magos ab oscitē vocabat. Abico
debat in stabulo: ⁊ agnoscebat i celo. vt agni
tus in celo manifestaret in stabulo. ⁊ appella
retur epiphaniē dies iste. qd latine manife
statio dicit̄. Simul ei⁹ celsitudinē humili
tatēqz cōmēdās: vt q̄ in ap̄o celo syderetis si
gnis mōstrabat: in angusto diuersorio que
sit inueniret. inualid⁹ in infantilib⁹ mēbris
inuoluit⁹ in pānis adozareta magis: timere
a malis. Pie q̄ timeat̄ reges ad p̄is dextera
iā sedere: quē rex imp̄i cōmuit adhuc matris
vbera lambere. Et ibidē exclamat idē Aug.
vi. Quis est iste rex rā parvus: rā magn⁹ nō
dū in terris loquēs: ⁊ iā in celis edicta ppo
nens? O felices reges orientales: q̄ istū ma
gni regis famuli facti estis. Ut aut̄ dē Chyff.
sup Nat. cū ad patriā suā reueri eēt p̄di
cātes multos erudierūt. Et teniqz cū beatus
Thomas ap̄ls post ascēdē dñi illa regio
nepressisset: ab eo baptizati sunt: ⁊ facti sunt
adintrores p̄dicatiōis ei⁹. Quorū corpa post
felice mortē pmo p Helenā Cōstātinī matrē
repta Cōstātinopoli trāslata sunt. Deinde
plēm Euforgiū mediolanen. ep̄s Medio
lanū sunt pducta. Et vltimo p Fredericū
imp̄atorē Colonia theutonice sunt relata. Et
(vt dē) sp̄ cū facie respiciūt s̄sus mediolanū

⁊ si aliqui reuoluant: itē se verrūt s̄sus sp̄az
ciuitatē in qua multis annis steterūt. Eorū
sō aīe cū dñō ihu xpo ⁊ ipa brā s̄gie matre
ei⁹ in celesti regno triūphāt.

¶ Pars quarta hui⁹ sermonis que dicit̄
plentatiōis.

S q̄ro gaudio bñ dicit̄ s̄ginis sa
tis dixi in. viij. pte pncipali hui⁹ **k**
opis: ⁊ iō h̄ breuit̄ p̄rāleo. Si ei
Symeō rātū gaudis ē in plenta

tīōe puuli ihu in tēplo: vt vīso ⁊ amplexato
eo cantauerit. Nūc dimittit̄ suū tuū dñe ⁊ c.
quātū debebat iubilare mater ei⁹ vidēs sc̄m
symeōnē sp̄sctō seruente obuiare filio suo: ⁊
corā eo genua flectere: ei⁹qz vt dñm ⁊ deū suū
adozare adhuc in maternis brachijs existēte
atqz cū humilitate ⁊ deuotiōe maxima exten
dētē brachia sua: ⁊ dicere eidē p̄ssime s̄gi
ni. O bona dñā: o genitrix dei mei: o regia ce
li: obsecro placeat vobis dare mihi osculan
dū ⁊ amplexādū ac in vlnis meis fouendū
dulcissimū filiū vestrū saluatōrē meū: quem
rātō tpe expectant: ⁊ videre desiderant. ⁊ de
cui⁹ vīssione r̄sum a sp̄sctō accepi. Ego em̄
ad hoc officiū a deo elect⁹ sum: ad hoc missus
sum: ⁊ huic misterio reseruat⁹. Cui cū benig
s̄go filiū suū liberalit̄ obtulisset. ⁊ cui⁹ bñdi
cti pueri facie radij lucidissimi exibat: ille la
chrymis ex dulcedie decurrēb⁹ cū reuerteret̄
⁊ suauiter amplexat⁹ ⁊ osculatus exclamauit
O felix mater q̄ te bñdicitū saluatōrē meū ge
nerauit. bñs venter q̄ te portauit: ⁊ vbera q̄
suxisti. Existio aut̄ q̄ ipe Symeōn dñi sp̄i
ritū exclamaret. Currite currite oēs gētes: ⁊
videte puez q̄ fecit celos. Currite s̄gines et
letamī cū maria. currite viri ⁊ accingimī vir
tute cū sctō Ioseph. currite vidue ⁊ p̄dicare
ac bñdicate hūc sc̄ssimū puulū cū Anna.
currite angelī ⁊ obstupescite cū in tēplo offer
ri: cū oīa offerunt sacrificia. currite iusti acci
pite leticiā. currite p̄cōres ⁊ accipite veniā:
currite senes ⁊ cantate meū. Nūc dimittis
seruū tuū dñe s̄m s̄bū tuū in pace. Qz vide
rūt oculi mei salutare tuū ⁊ c. In q̄ cantico
laudauit filiū s̄gis de trib⁹. pmo q̄ eēt salua
tor mūdi. sc̄do q̄ eēt lumen tot⁹ orbis. tertio
q̄ esset glia plebis Israel. qz magna est glia
indeoz q̄ fili⁹ dei nat⁹ sit de eoz stirpe. Nō so
lū aut̄ gaudis est brā s̄go de sancto symeōne cō
mēdare filiū suū: s. etia de beata Anna pphe
tissā: q̄ mirabilia de xpo oībus p̄dicabat. De
his aut̄ oībus tractat Iohes gerson vbi sup
dices. R̄sum symeōn accepit desuper olīm
Nō temoz rapier nisi xpm videret̄. an. xps

ubi venit qd gra suggerit audit. Gra celestis
radias bonitatis imago. Ecce suu venit ad
repluz dominus dñator. Iuste fener timorate
dei: que spūs iplet Interno affatu: fac occur-
ras venienti. Ulms accipito puerū bñdictio
dices. Dimittis dñe me nūc i pace fm Cler/
bñ scē tui: q sum fuus tu? alme. Nāqz mā
pprijs oculis nūc cerno salutē Sive saluta-
te qd cūctorz populoz. Ante paras faciē lux
gentib? alra reuelās. Israhel ipe tue sal? est et
gloria plebis. Mēbra fener qz quis lāguoze
grauata Lorde vigente mouet: templū perit
ornat onāter. Nūc ea: nūc illa loca tēpli sua
det alacris Sic faciāt alij: qz mor veniet do-
minator. Prospicit ex aditis tēpliqz p atria
quādo Promissus ventur: vidit pcedere tā/
de Bethleē et vrbe te xgo ioseph puerumqz
Agmine cum sancto vicinorū atqz parentū.
Spūs ex tēplo scūs sibi pdidit: hic ē. Exilit
z iubilat: nō se capir: atqz iuuēns. Est aglevi
sa: mens i dño renouat. Forze sacerdotū san-
cta de forte beati Tūc aderant cū te puero ve-
nerade iohēs. Tūc zacharias: z olim sterilis
sua pñr. Venerat anna fener octogenaria
vates. Deqz iesu cūctis multo finone loquū-
tur zc.

I
Gaudū
marie de
resurrecti
one dñi

I Pars qñta hui? finis de qñto gaudio
bre? pñis qd dñr resurrectionis z ascēsiōis.
Nīsta pre pñet gaudū duplex
qd ipsa xgo bñdicta habuit de fi-
lio suo. Primū ē de ei? resurrectione
qñ. s. vidit dilectū filiū suū quē in
sepulcro ipsa reposuerat totū linidū z plaga-
tū: cū tāta glia z triūpho resuscitatū. O cūz
quāta dulcedie cordis z suauitate splēdidis/
sumū corp? filij sui reosculabat: incipiedo a ca-
pite: discurrebatqz p singla mēbra di. O fili
mi qz pulcri sunt capilli tui qz a iudeis dila-
tiatos cōspēri. qz pulcra est facies tua: quā to-
tam linidā z sanguie infectā vidi. z sic de sin-
gulis mēbris dicebat. Decātabatqz cū pphe-
ta dicens ps. xxix. Conuertisti planctū meū
in gaudū mihi. **¶** Scēdū ē aut q saluator
noster pmo apparuit sue mri p? resurrectio/
ne qz alicui alteri. Tūc Amb. in li. de xgimib?
ait. Resurrectiōz dñi maria xgo pmo vidit
z credidit. Hūc aut opinioni nō cōtrariat
illd qd dñr Matt. vi. s. q surgēs iesus appa-
ruit pmo marie magdalene. qz illud dictū i/
telligit sicut illud Mat. xj. Inter natos mu-
lier: nō surrexit maior Johāne baptista. Ex
qb? tñ xbis nō sequit qñ xpus z brā xgo sint
maiores ipso Johāne baptista. s. sint nati ex
mulierib? sed p illa verba voluit saluator in

Epūs re-
surgēs p-
mo appa-
ruit ma-
rie

timare qz infillos q ceciderant p pñm origi-
uale nemo surrexerat maior Johē baptista.
si ei? xba itelligant q ad hñdā glām celestē
Ex qb? cludit q xps z brā xgo q nō ceciderit
i pñm originali: z p pñs non surrexerit ab eo
sunt ipso Johē maiores. Et iō ipe dñs i pdi-
ctis xbis studiose z notāter dicit: non surre-
xit. nō aut ait. nō est vel erit maior. Et sicut
itelligunt pdicta xba Mar. s. q xps resur-
gēs pmo appuit marie magdalene qz alicui
alteri ex his q aliqui peccauerāt. Et ideo notā-
ter post illa xba statim subinserit. a qua cie-
cerat septē demonia. Et hanc opinionē tenet
scā mater ecclia. Et in signū q xps pmo ap-
puit xgini glōse in die resurrectionis dñi sta-
tionē celebrat apd sanctā mariā maiore i v-
be roma. In qua ecclia cū i pdicta diemissā
decātarēt scūs. Gregori? z dicitur. Par dñi
sit sp vobiscū. angel? dei alta voce rñdit. Et
cum spū tuo. Et ob h cūz in die pasce papa
ibi celebrat i tēstionū hui? miraculi. qñ dic-
tū Par dñi zc. nihil sibi mīdet. **¶** Si aut qñat
qre de hac appitiōe facta matri nullā faciūt
euāgeliste mētionē. Rñdēt tōc. q apparitū-
ones xpi exhibite mri: z familiaria inter eos
colloq: atqz amoris sublimia signa intantū
fuerūt intellectū humanū excedētiā q nec po-
tuerūt bene sciri: nec ab inferiorib? dici: nisi cū
tāta diminutiōe q illa dicere eēt nob eoz ex-
cessū qdāmō dñm gēre. Itē spūcto z euāgel-
ists ppositū erat illas apparitiōes describere
q carnalib? hoib? possent de resurrectione xpi
fidedignū tēstimonū ptere. ideo noluerūt
ponere appitiōes factas mri. cū tēstimonio
p filio nō credidit. i. videam? **¶** De in litē m.
Si em xba errancēz pñm z dñm tēstimonū
visa sunt iudeis. mltō magis mām p filij ho-
noze delirare. Pōt aut de apparitiōe sic xba
ri. Pri? debuit xps cōsolari illos qz p? dile-
xit: z qb? p? dilect? fuit: z qb? plā bñficia
recepit. z quos magis tribulatos z afflictos
reliqrāt de passiōe sua z morte qz alios: amor
em debet esse recipioz. ix. cñ. Et bñficiatū
esse debet grātis suo bñfactori. i. sed z si lege
s. cōsultuit. ff. de peti. here. z. c. cū i officijs.
de testa. z. c. de sō. ma. xxij. q. v. Lū igit ipse
dñs iesus nullū habuerit in h mūdo cōpari-
rem amicū. nec a quo plura bñficia receperit
qz matrē suā. cui ex pcepto legis debebat pri-
cularē reuerentiā z honozē. Exo. xv. Deute/
ro. v. z Mat. xv. Et quā eiusdē pcepti obli-
gatōe tenebat cōsolari p suo posse sim suam
Alexan. de ales in. iij. parte summe: in tracta-
tū de pceptis decalogi: sup. iij. pcepto. Et

Quare
euāgel-
iste ni-
hil di-
cunt de
appitiōe
marie

Bermo.II. De gaudiis Mariæ

Appens
opus ma
ne cam
gaudio
impleuit.

go indubitatē tenēdū est q̄ p̄mo eam conso
latus est. Null⁹ em erat in hoc mūdo q̄ tan
tum doluerit de morte ip̄i dñi Iesu: quantū
cordialissima mater sua. Cum igit ille q̄ in
vno grauāt: in alio releuat subleuari. Item q̄
ff. de iurei. Lūq; ei⁹ sit cōmoda seq̄ q̄ in com
moda sequit. l. fm naturā. ff. de reg. iu. et. g.
cum autē. instir. de emp. et ven. et. l. id quod.
ff. de peri. et cōmo. rei ven. et. c. charitatē. xij. q.
ij. et. c. q̄ sentit. de regu. iu. li. vij. Ideo nō ē du
bitandū q̄ beata sgo que p̄ma fuit in dolore
filij sentiedo: fuit etiā p̄ma in p̄cipāda ei⁹
consolatione. vt essent socij cōsolationū sicut
fuerāt socij passionum et tribulationum. c. j.
de sepul. et. ij. ad Lhoj. j. Apparuit ergo ip
se dulcis Iesus sine benedictioe matri totus io
cundus: et eam ineffabili gaudio repleuit. qd̄
ex quatuor causis p̄cedebat. Primo ex eo q̄
filius suus immortalitatem induerat: iuxta il
lud ad Roma. vij. Christ⁹ resurgens ex mor
tuis: iam nō moritur: mors illi vitra non do
minabit. Unde Leo papa in quodā sermo
ne inquit. Post passionem xpi ruptis vincu
lis mortis: infirmitas in virtute: mortalitas
in eternitate: et contumelia transiit in gl'iaz
Secūdo causabat ex eo q̄ videbat filiū suū
educisse sanctos patres de limbo: sicut p̄nun
ciatū fuerat Zach. ix. vbi dicit xpo. Tu quoq;
in sanguine testamenti tui educisti victos de
lacu i quo nō erat aqua. Tercio causabat ex
eo q̄ filius ei⁹ nobis omnibus et principaliter
sibi de resurrectione spem dabat: iuxta illud. ij.
ad Lhoj. iij. Qui suscitauit iḡum et nos cū
iesu suscitabit. Cum em caput nostrū xps re
surrexit: p̄ certo tenere debem⁹ q̄ etiā nos re
surgem⁹: quia corpus sequit naturā sui capi
tis. l. cum in diuersis. ff. de reli. et sumpt. fu. et
accessorium sui principalis. l. cum principa
lis. ff. de reg. iu. et. c. accessoriū. co. ti. libro. vij.
Et ideo inq̄t Ap̄ls. j. ad Lhoj. xv. Si xps
resurrexit: quō quidā in vobis dicit: qm̄ re
surrectio mortuorū nō erit? Quarto causaba
tur ex eo q̄ videbat et cognoscebat q̄ fili⁹ eius
angelicum numerū adimplebat: et eorum rui
nam restaurabat: iuxta illud ps. cix. Judica
bit in nationib⁹: implebit ruinas. Et ideo fm̄
Breg. in ome. Pasce: angelus qui annūcia
bat xpi in carnationē: dū in veste alba appa
ruit: de sua repatiōe suū gaudiū demonstra
uit. Corāplemur ḡ deuore h̄ gaudiū s̄ginis
et dicam⁹ ei. O maria che fecisti q̄ndo el tuo
fiol videsti? Prima credo laborasti. et poi ri
dendo li dicesti. O fiolo delicato Tuto bello
e iocundo. Adesso hai cōsolato. El mio core

gembundo. O maria fame gustare quelle
psolatiōe che fecisti in abrazare ihu da poi la
passione. Possum⁹ autē deuoto corde medi
tari q̄ p̄ssima sgo maria: que per tres dies
afflicta steterat: et in cōtinuis suspit̄is adue
niente tertia die a passione et morte filij: affe
ctuose expectat resurrectionē eius: indubita
ter credens q̄ tertia die resurgeret: et statim
appareret. vnde plorādo et lachrymādo cor
de et ore sic dicebat. O pater eterne: ecce iam
tempus instat vt filium tuum et meū a mor
tuis reuoces. Suscita ergo illū: et ad me mē
te tanto merore pro sua passiōe afflicta. De
inde ad filium dicebat. O fili mi dulcissime
O fili iocundissime. O fili amantissime. O fi
li desideratissime. O fili gratiosissime. O fi
li suauissime: quē vidi plagis repletum: spi
nis coronatū: crudeliq; morte extinctū: et in
sepulcro positū: quādo videbo te ex mortuis
triumphasse? Dixisti mihi sepius o fili dūle
cissime. Die tertia resurgam. ecce iā dies ter
tia iminet. Surge ergo dñe in requiē tuam
vt p̄nūciatū David ps. cxxij. et veni vti
deā te solatiū aie mee. et verificet illud qd̄ in
quit p̄pheta ps. cxxij. Ad vesp̄ā tēmorabit
fletus: et ad matutinū leticia. Que verba cū
diceret sgo bñdicta tota lachrymis madesca
ta: ecce q̄ in ipam intrauit incōsuetā leticia
et tantū gaudiū tāq; indiabilis dulcedo et cō
solatio q̄ nequibat ampli⁹ dolere. vñ ita se
cepit dicere. Unde hoc gaudiū mihi? Non
ne mortu⁹ est filius me⁹? Estne forte resusci
tat⁹? Et tūc ad filiū cōuersa dicebat. Dic mi
hi o fili charissime: es ne tu ille qui venis ad
me? Que verba cū diceret: ecce apparuit do
min⁹ iesus filius ei⁹ totus festiuus et decorus
ac gl'iosus: associat⁹ oibus sanctis patribus
quos de limbo extraxerat. Qui dulciter salu
tas matrē suā p̄dilectā: amplexatus est eam
et osculatus. Et dixit illi. Resurrexi et adhuc
sum tecū: ps. cxxvij. Regina celi letare alle
luia: qz quē meruisti portare alla. resurrexit
sicut dixit alla. Unus aut seraphim habebat
coronā fulgentissimā in manu: qua volebat
dñs ih̄s coronare matrē suā. Dixit ḡ itez ipe
dñs n̄r m̄ri sue. O dona del padiso Per cui li
angeli hano riso. Lo nemico esta cōquiso e
nel iferno relegato. e son quello che hai p̄ce
pro p̄turito e nutricato laltro giorno vedesti
morto: crucifixo e vulnerato. vedemi resusci
tato tuto quāto glorioso Li parri sancti o ca
uato Da lo limbo tenebroso. E son facto im
patore et signor del vniuerso. De lo mūdo re
deptore et del homo chera perso. Madre mia

Dyalog⁹
deplari
u⁹ marie
et ihu in
die resur
rectionis

Gaudium
quod habuit
ascensione

benedicta cessa horum mai de lacrimari. Piu no
star cossi smarrita Incomeza a iubilare. Po
ne in capo la corona la qual io te ho portato
Chete fazo la madona e regina del mio sta
to. Aliud qz ineffabile gaudium habuit ego
beatissima: cu filiu suu perperit totu glisum
ascendere in celu. No em est vllaten dubitan
du: qn ipa pns fuerit ascensio filij sui. cui iter
fuerit etia apli: vt habet Act. j. et Mar. vlt.
Hoc aut gaudium qginis causatu est ex quat
tuor. Primo ex eo q filius ei ad dextera dei se
dere debebat. vn Mar. vlti. d. Et dñs qd
iesus postq locut est eis assumpt est in celu
et seder a dextis dei. Secdo ex eo q aias oim
sanctoꝝ secu ad celu deducebat: fm illud qd
ei pdixit ppha ps. lxxij. Ascendisti in altu ce
pisti captiuitate. Et Michae. ij. d. Ascen
dit pades iter an eos. Tercio causabat gau
diu ex eo q celeste ianuā aperiebat: iuxta illd
ad Heb. iij. Habet pontificē q penetrant
celos iesum xpm. Un ecclesia canit illi. Eter
nitatis nobis aditu deuicta morte reuerasti.
Et itez. Tu deuicto mortis aculeo aperuisti
credentib regna celoꝝ. Quarto causabat ex
eo q filius ei aduocat humani generis costi
tur erat: iuxta illud j. Job. ij. Aduocatu ha
bem apud patre ihm xpm iustu. et ipe est p
piciario p pccis nris. et ad Heb. vij. Semp
vives ad interpellandu p nobis. et eiusdem
eple. ij. c. Xps introiit in celu vt appeat vul
tū dei p nobis. Ascensu aut dñs iocundissi
mo vultu et suauissima voce p dulcissimos
amples et oscula dixit charissime matri sue.
O dilectissima et dignissima genitrix mea: et
ifantiliu necessitatu meaz sedula miserrare
et piceps oim laboꝝ meoꝝ: q iusti mecu cru
ci cofixa ex dolore materne dilectionis teneri
tudo req̄reret vt te nūc mecu adducerem ad
glia: nisi hor dilectoꝝ filioꝝ tuoz. et pusil
li gregis mei indigētia me moueret: quibz re
matre et psolatrice ac magistra itima pietate
relinquo. et te eis vt ipoz regina et dñam re
comēdo. Itēz aut venia ad te: et cu ineffabili
gloria assumā te. et vbi ego sum et tu i eternū
sis mecu.

M

¶ Pars sexta que dicitur missiois: scilicet
spiritus sancti.

b

Eatā qginē fuisse pntē missioi
spūs sancti: qn in die penthecostes
in forma ignis et i specie linguarū
descendit sup aplos in monte syon:
nulli dubiū est. Dicit aut penthecostes apen
tha quod est qngs: et costen qd est decē. quia

qngies decē. i. quinquaginta dies sunt a resur
rectioe dñi vsq ad ipam diē. de quo vide per
Arch. in. c. hunc numer. lxxvij. di. Qz autē
etiā ipsa bndicta ego plens fuerit parz. quia
Act. j. d. et apostolis post ascensione chisti.
Di omis erat vnanimiter pserantes in ora
tionib cum maria matre iesu. Et postea se
quut in. c. sequenti: q existētibz illis in eodē
loco factus est de celo sonus tanq adueniēz
spūs vehemētis: et repleuit totam domū vbi
erāt sedētes et. Si igit super omē beatavit
ego spiritus sanctū (vt indubitatē tenendum
est) recepit: pfecto costat q de eius receptione
mirū in modū exultant. Nisio em ipūs
spūs sancti totū mūdū letificauit. Unde de fi
lio virginis canit deo patri in psatione missē
penthecostes. Qui ascendēs sup omē celos se
densq ad dextera tuam pmissum spiritus san
ctum hodierna diē in filios adoptionis effu
dit. Quapropt pfusis gaudijs: totus torbe
terrarū mūdus exultat et. Et ideo mto ma
gis illū recipiētes gaudio et exultatōe pfudit
Unde ipam bndictā qginē (que ipūs spū
tus sancti habitatio et sacrariū erat) maiori et
incomparabili cōsolatōe repleuit. Nō solum
aut tunc sed pūis sepius eā repleuerat: ma
xime in sua cōceptioe et sanctificatione in vte
ro matris. sicut pdictū fuerat ps. xlv. Flumi
nis impet letificat ciuitatē dei: sanctificauit
tabernaculū suū altissimū. Item in cōceptio
ne filij dei: iuxta illud Lu. j. Spūs sanctus su
perueniet in te et virtus altissimi obdubabit
tibi. De hac repletiōe pphetatū fuerat Sa
pientie. j. vbi dicit. Spiritus dñi repleuit or
bem terraz. Ipsa em orbis terre dicit. vnde
de deo inq̄t Ps. Operat est salutē in medio
terre. Semp ergo gaudio replebat virginis
anima: que semper spiritus scō erat repleta.
vñ dicebat deo illud Sap. xij. Qz bonus et
suauis est dñs spūs tuus.

¶ Pars septima huius sermonis que dicitur
assumptiois.

v

Et timū gaudium beatissime virgi
nis in hoc sermone explicandū di
citur assumptiois. de quo dicā in
vnde etia parte pncipali huius
operis: sermone. j. et ij. et ideo hic succincte p
transco. Quantū vero gaudia sit in gloria
sua assumptioe: nullus hominū mortalium
cognoscere potest. Hoc autem eius gaudium
causabat ex quatuor. Primo ex eo q in celu
ascendebat in anima et corpore. Unde Augu
stinus in sermone assumptiois ait. Leta ma
ria leticia inenarrabili corpe et anima glifica

Gaudium
assumptio
nis Ma
rie et
quatuor

Bermo. I. De assumptione Marie

ta per propriū filiū quē in vtero gessit: quē ge-
nit: quē fouit et aluit dei genitrix: dei mini-
stratrix: deiq; seruatrix. de qua qm̄ aliter sen-
tire nō audeo: aliter dicere nō plūmo. hec il-
le. Et idē ego dico de immaculata ei⁹ cōceptiōe
Secūdo causabat ei⁹ gaudiū ex eo qd̄ a to-
ta celesti curia fuit associata. vñ Hiero. i ser-
mone assumptionis ait. Ad ei⁹ exēdas angeli
famulabant: et vniuersē celoz curie cōgrati-
labant. Nec mirū: qd̄ mater nō honor illi⁹ est
q̄ ex ea nat⁹ est. Tercio causabat hoc ei⁹ gau-
diū ex eo qd̄ ad terrā sui filiū erat collocāda
in illd̄ ps. clīij. *Assitit regina a dextris tuis:*
et. Quarto ei⁹ gaudiū causabat ex eo qd̄ re-
bat cō humani generis aduocata. vñ Bern-
ait. Ip̄a est humani generis aduocata: q̄ nō
p̄sistere repulsa. qm̄ ap̄s dei inuenit
gram. Pūdes qd̄ ego nō sapiētiā vt Sa-
lomon: nō diuitias: nō honores: sed gratiaz
q̄rebat. Queram⁹ igit̄ gram: sed per inuēti-
cem grē. Ecce quicqd̄ ē quod teo offerre pa-
ras: marie cōmēdare mēcio. vt eodē alio
ad gratie largitorē gratia redeat quo in flu-
xit. hec ille. Hec sunt gaudia q̄ cōiter ad ho-
nores ip̄s brissime p̄ginis recolunt. S; scien-
dū est qd̄ (vt legit̄) beat⁹ Thomas archiep̄us
cantuarien. q̄d̄ie cū magna deuotiōe repe-
bat p̄dicta gaudia dicens. Gaude ego mater
xpi. Semel aut̄ cū eadē gaudia more soli
to in suo oratorio diceret: apparuit ei ipsa p̄go
benedicta et dixit. *Lux fili mi tūmodo gau-*
des de gaudijs meis q̄ trāsierūt: et nō pot̄le
taris de illis gaudijs que mō habeo in celo: et
q̄ p̄p̄no durabūt. Gaude igit̄ et letare de ce-
tero ac exulta meū: qd̄ gloria mea excellit dē
gnitate et leticiā oīm sanctorū et cūctorū sp̄i-
tū beatorū. et maiorē gl̄iam habeo ip̄a sola q̄
oīes simul angeli et sancti. Gaude quia si-
cut sol illuminat diē et mundū: sic claritas
mea illuminat totū orbē celestē. Gaude qd̄ to-
ta militia celi mihi obedit: me venerat et ho-
norat. Gaude qd̄ fili⁹ me⁹ mihi semp̄ est obe-
diēs: et meā voluntatē et cūctas p̄ces meas
semp̄ exaudit. Gaude qd̄ deus semp̄ ad bene-
placitū meū remunerat seruitores meos in
hoc seculor et in futuro. Gaude quia proxima
sedes sancte trinitatis: et vestita sū corpore meo
glorificato. Gaude qd̄ certa sum et secura: qd̄
hec mea gaudia semp̄ stabūt et nūq̄ finietur
vel deficient. Et quicūq; cū his gaudijs sp̄i-
ritualib⁹ letando in hoc seculo me venerabi-
tur: in eternū aīme sue de corpore p̄sentia meā
obtinēbit: et ip̄am aīam ab hostib⁹ malignis
liberābo: et in cōspectu filiū mei vt meū gau-

dia possideat p̄sentabo. Et de hoc habet exē-
plū in miraculis ip̄s virginis. vbi legitur qd̄
quidā q̄d̄ie dicebat septē ei⁹ gaudia. Qui
cū venisset ad mortē et ipsam b̄dictā p̄ginē
toris affectib⁹ iuocaret: venit illa p̄ginib⁹ co-
mitata: et cū maxima angeloz multitudinē
dixit illi infirmo. Charissime lōgo tpe mihi
gaudia p̄ntasti: veni ḡscire: qd̄ nobiscū per
īfinita secula p̄manebis. Pro q̄bus p̄bis ille
miz in modū exultauit. et cū gr̄as legisset: fe-
licit̄ miguit ad dñm cū ip̄a dei genitrice eter-
nis gaudijs possetur. Quā p̄ginē gaudiosā
obsecro vt aīam meā cū ex hoc seculo migue-
rit: in celesti palacio coraz dilecto vnigenito
suo feliciter p̄sentare dignet̄. Amen.

¶ Incipit vñdecima pars hui⁹ sermonis qd̄
Mariale appellat̄. In qua tractat̄ de gl̄iose
p̄ginis marie assumptione. et p̄ticulari ac p̄po-
noie Iubilatio angelica nūcupat̄.

Leuauerunt

archa i sublimē. Bern. vij. Be-
nedita dei genitrix ego per ar-
cham noe figurat̄. Quia sicut
illa archa p̄seruauit ip̄m Noe cū filijs suis a
diluuiō: ita ip̄a (et multo excellenti⁹) saluauit
totū humanū genus ab eterna damnatiōe et
de inferni p̄fundo. vñ illi canit in corona no-
stra. Archa che salua chi vole ate tornare da
lo diluuiō mortal che ci p̄fuda. figurat̄ etiā
p̄ archā testamēti siue federis: et hoc quadru-
pliciter causa. Prima ex causa efficiēte. Illā
em̄ archā fecit Moyses ex p̄cepto dei. Et
odi. xxv. Beata aut̄ virginē fecit ipse deus et
habitaui in ea: iuxta illud ps. lxxvj. Do-
mo natus est in ea: et ipse fundauit eā altissī-
mus. Deus em̄ in beata virgine fuit altiss⁹:
quādo eam in vtero sanctificauit: fuit altior
quādo de ea integra eius p̄gnitate nasci vo-
luit. fuit s̄o altissim⁹ quādo ip̄am sup̄ oīes
angelos exaltauit. Rōne igit̄ cause efficiētis
ista archa p̄ginis fuit nobilior et dignior ar-
cha federis. Secūdo ipsa archa federis figurat̄
beata p̄ginē rōne cause materialis. fuit enim
facta de lignis seip̄m. Exo. xxv. q̄ ligna sū
Hierō. habet leuitatē: pulchritudinē fortitu-
dinē et imp̄trabilitatē. per que in telligūtur
quattuor dotes corpis eius. Corp⁹ em̄ gl̄io-
sum ip̄ius brissime virginis est leue p̄ subti-
litate: pulchrū p̄ claritate: forte p̄ agilitate: et
imp̄trabile p̄ immortalitate. Tercio ipsa archa
dñam nr̄am figurat̄ ratiōe cause formalis: qd̄

Martha
archa fe-
deris